

~~Rada Miejska w Kłobucku~~
Wybrano dnia 24. M. 2018r.
~~zarejestrowano pod poz. nr~~
~~numeracja do uchwały nr~~ 409

Projekt

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W KŁOBUCKU

z dnia 2018 r.

w sprawie przyjęcia „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018 – 2021”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 994) w związku z art. 17 ust. 1 i 2 oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 r. poz. 799 z późn. zm.),

Rada Miejska w Kłobucku uchwala co następuje:

- § 1. Przyjmuje się „Aktualizację Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018 – 2021” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Kłobucka.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

BURMISTRZ KŁOBUCKA
[Signature]
Jerzy Zakrzewski

SEKRETARZ
Gminy Kłobuck
[Signature]
inż. Magdalena Kasprzak

Szymon Ziebach
RADCA PRAWNY
op-1188

Uzasadnienie

do uchwały w sprawie przyjęcia „Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018 – 2021 z perspektywą do 2024 r.”

Obowiązek wykonania Programu Ochrony Środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. 2018 r. poz. 799 t.j.), a w szczególności:

„Art. 17. 1. Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1.

Art. 18. 1. Programy, o których mowa w art. 17 ust. 1, uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy.

Art. 18. 2. Z wykonania programów organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.”

Gminne Programy ochrony środowiska tworzone są w celu realizacji polityki ochrony środowiska na szczeblu gminnym.

„Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018–2021” jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ochrony środowiska na terenie gminy. Według założeń, przedstawionych w niniejszym opracowaniu, sporządzenie programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Opracowanie jakim jest *Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska* określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania środowiskowe, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów. Podczas tworzenia dokumentu, przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie poszczególnych zagadnień.

Niniejsze opracowanie zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska w gminie, przedstawia propozycje oraz opis zadań, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska.

Przedmiotowy dokument wspomaga dążenie do uzyskania w gminie sukcesywnego ograniczenia degradacji środowiska, ochronę i rozwój jego walorów oraz racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska z uwzględnieniem konieczności jego ochrony. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla *Program Ochrony Środowiska*, a ocenę efektów jego realizacji, zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska, dokonuje się okresowo, co 2 lata.

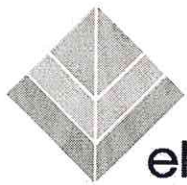
Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w gminie w odniesieniu m.in. do gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony powierzchni ziemi i gleb, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, ochrony przyrody, edukacji ekologicznej.

W opracowaniu znajduje się ich charakterystyka, ocena stanu aktualnego oraz określenie stanu docelowego. Identyfikacja potrzeb gminy w zakresie ochrony środowiska, w odniesieniu do obowiązujących przepisów prawnych, polega na sformułowaniu celów nadrzędnych oraz strategii ich realizacji. Na tej podstawie opracowywany jest plan operacyjny, przedstawiający listę przedsięwzięć jakie zostaną zrealizowane na terenie gminy do 2021 roku.

Dla dokumentu uzyskano odstępienie od konieczności przeprowadzenia Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem NS-NZ.042.98.2018 z dnia 02.08.2018 r. przekazał sprawę do rozpatrzenia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach opinią nr WOOŚ.410.363.2018.AOK z dnia 20.08.2018 r. odstąpił od konieczności przeprowadzenia Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

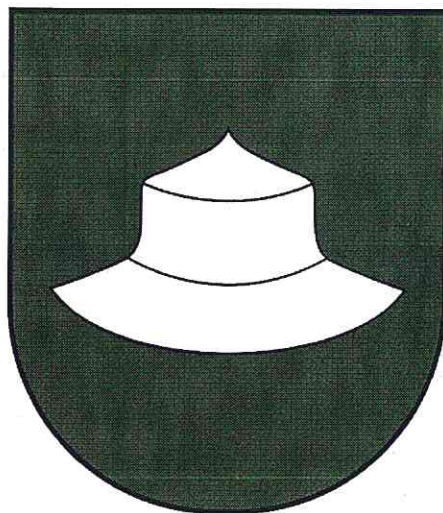
Przedmiotowy dokument na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2018 r. poz. 799 t.j.) został skierowany do zaopiniowania przez Zarząd Powiatu Kłobuckiego. Pismem z dnia 26.07.2018 r. wystąpiono do Zarządu Powiatu w Kłobucku o zaopiniowanie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck. Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 3 Prawa ochrony środowiska organy wykonawcze powiatu w przypadku projektów gminnych programów ochrony środowiska mają zaopiniować te programy. Zarząd Powiatu Kłobuckiego Uchwałą nr 975/2018 z dnia 8 sierpnia 2018r. pozytywnie zaopiniował Aktualizację Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018 – 2021.

SEKRETARZ
Gminy Kłobuck
inż. Magdalena Kasprzak

eko-precyzja

Załącznik do Uchwały
Rady Miejskiej w Kłobucku

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021

Opracował:
Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja

KŁOBUCK 2018

Spis treści:

1. Wykaz skrótów	5
2. Wstęp.....	6
2.1. Cel i zakres opracowania	6
2.2. Opis przyjętej metodyki	6
2.3. Charakterystyka gminy	7
2.3.1. Położenie	7
2.3.2. Demografia	9
2.3.3. Warunki klimatyczne.....	10
2.3.4. Budowa geologiczna	11
3. Założenia Programu Ochrony Środowiska.....	13
3.1. Dokumenty nadrzędne i cele	13
3.1.1. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności	13
3.1.2. Strategia Na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.).....	14
3.1.3. Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”	15
3.1.4. Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”	15
3.1.5. Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku).....	16
3.1.6. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020.....	16
3.1.7. Strategia „Sprawne Państwo 2020”	18
3.1.8. Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022	19
3.1.9. Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010–2020: regiony, miasta, obszary wiejskie ...	19
3.1.10. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020.....	20
3.1.11. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020	20
3.1.12. Polityka energetyczna Polski do 2030 roku.....	20
3.1.13. Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024.....	22
3.1.14. Strategia rozwoju Gminy Kłobuck na lata 2016-2026	25
4. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	26
5. Ocena stanu środowiska	29
5.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	29
5.1.1. Źródła zanieczyszczeń powietrza.....	29
5.1.2. Jakość powietrza	34
5.1.3. Zagadnienia Horyzontalne.....	47
5.1.4. Analiza SWOT	48
5.2. Zagrożenia hałasem	50
5.2.1. Stan wyjściowy	50
5.2.2. Źródła hałasu	50
5.2.3. Zagadnienia Horyzontalne.....	54

5.2.4. Analiza SWOT	55
5.3. Promieniowanie elektromagnetyczne.....	56
5.3.1. Stan wyjściowy	56
5.3.2. Źródła promieniowania elektromagnetycznego.....	56
5.3.3. Zagadnienia Horyzontalne.....	58
5.3.4. Analiza SWOT	58
5.4. Gospodarowanie wodami.....	59
5.4.1. Stan wyjściowy - wody powierzchniowe.....	59
5.4.2. Stan wyjściowy - wody podziemne.....	59
5.4.3. Jakość wód - wody powierzchniowe	61
5.4.4. Jakość wód - wody podziemne.....	62
Źródło: WIOŚ.....	63
5.4.5 Zagadnienia Horyzontalne.....	64
5.4.5. Analiza SWOT	67
5.5. Gospodarka wodno-ściekowa	68
5.5.1. Sieć wodociągowa.....	68
5.5.2. Sieć kanalizacyjna	68
5.5.4. Analiza SWOT	69
5.6. Zasoby geologiczne.....	70
5.6.1. Stan aktualny.....	70
5.6.2. Przepisy prawne	70
5.6.3. Zagadnienia Horyzontalne.....	71
5.6.4. Analiza SWOT	72
5.7. Gleby	73
5.7.1. Stan aktualny.....	73
5.7.2 Zagadnienia Horyzontalne.....	75
5.7.3. Analiza SWOT	77
5.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	78
5.8.1. Stan wyjściowy	78
5.8.2. Regiony Gospodarki Odpadami	78
5.8.3. Zagadnienia Horyzontalne.....	82
5.8.4. Analiza SWOT	83
5.9. Zasoby przyrodnicze	84
5.9.1. Formy ochrony przyrody.....	84
5.9.2. Lasy.....	89
5.9.3 Zagadnienia Horyzontalne.....	91
5.9.4. Analiza SWOT	92
5.10. Zagrożenia poważnymi awariami.....	93

5.10.1. Stan aktualny	93
5.10.2. Zagadnienia Horyzontalne.....	93
5.10.3. Analiza SWOT	94
6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie.....	95
6.1. Wyznaczone cele i zadania	95
7. System realizacji programu ochrony środowiska	124
7.1. Współpraca z interesariuszami.....	124
7.2. Sprawozdawczość.....	125
7.3. Monitoring realizacji programu	125
7.4. Źródła finansowania	125
7.4.1. Fundusze krajowe	126
7.4.2. Fundusze Unii Europejskiej.....	127

1. Wykaz skrótów

Tabela 1. Słownik skrótów.

Nazwa skrótu	Wyjaśnienie
WPGO	Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami
Analiza SWOT	Narzędzie służące do analizy strategicznej. Opiera się ona na określeniu silnych oraz słabych stron, a także wynikających z nich szans oraz zagrożeń.
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
JCW	Jednolita część wód
JCWP	Jednolita część wód powierzchniowych
JCWPd	Jednolita część wód podziemnych
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
KPGO	Krajowy Plan Gospodarki Odpadami
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OZE	Odnawialne Źródła Energii
PEM	Pola elektromagnetyczne
PMŚ	Państwowy Monitoring Środowiska
POKzA	Program Oczyszczania Kraju z Azbestu
POP	Program Ochrony Powietrza
POŚ	Program Ochrony Środowiska
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
RDLP	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RDW	Ramowa Dyrektywa Wodna
PGWWP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SOOŚ	Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko
UE	Unia Europejska
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WPOŚ	Wojewódzki Program Ochrony Środowiska
ZDR	Zakłady Dużego Ryzyka
ODR	Ośrodek Doradztwa Rolniczego
ZS	Zespół Szkół
ZDW	Zarząd Dróg Wojewódzkich
ZZR	Zakłady Zwiększonego Ryzyka

2. Wstęp

2.1. Cel i zakres opracowania

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021 jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ochrony środowiska na terenie gminy. Według założeń, przedstawionych w niniejszym opracowaniu, sporządzenie programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Opracowanie jakim jest *Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska* określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania środowiskowe, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów. Podczas tworzenia dokumentu, przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie poszczególnych zagadnień. Niniejsze opracowanie zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska w gminie, przedstawia propozycje oraz opis zadań, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska.

Przedmiotowy dokument wspomaga dążenie do uzyskania w gminie sukcesywnego ograniczenia degradacji środowiska, ochronę i rozwój jego walorów oraz racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska z uwzględnieniem konieczności jego ochrony. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla *Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska*, a ocenę efektów jego realizacji, zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska, dokonuje się okresowo, co 2 lata.

Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w gminie w odniesieniu m.in. do gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony powierzchni ziemi i gleb, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, ochrony przyrody, ochrony zasobów geologicznych. W opracowaniu znajduje się ich charakterystyka, ocena stanu aktualnego oraz określenie stanu docelowego. Identyfikacja potrzeb gminy w zakresie ochrony środowiska, w odniesieniu do obowiązujących przepisów prawnych, polega na sformułowaniu celów nadrzędnych oraz strategii ich realizacji. Na tej podstawie opracowywany jest plan operacyjny, przedstawiający listę przedsięwzięć jakie zostaną zrealizowane na terenie gminy do roku 2025.

2.2. Opis przyjętej metodyki

Obowiązek wykonania Programu Ochrony Środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. 2018 poz. 799 z późn. zm.)¹, a w szczególności:

¹ Z uwzględnieniem zapisów ustaw zmieniających, w tym Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2014 r., poz. 1101).

„Art. 17. 1. Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1.

Art. 18. 1. Programy, o których mowa w art. 17 ust. 1, uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy.

Art. 18. 2. Z wykonania programów organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.”

Gminne Programy ochrony środowiska tworzone są w celu realizacji polityki ochrony środowiska na szczeblu gminnym.

2.3. Charakterystyka gminy

2.3.1. Położenie

Kłobuck jest gminą miejsko-wiejską położoną w północnej części województwa śląskiego, w powiecie kłobuckim. Od zachodniej strony Gminy Kłobuck graniczy z Gminą Opatów, od północy z Gminą Miedźno, od południa z Gminą Wręczyca Wielka oraz Miastem Częstochowa, natomiast wschodnią granicę stanowi Gmina Mykanów.

Rysunek 1. Położenie Gminy Kłobuck na tle powiatu kłobuckiego.

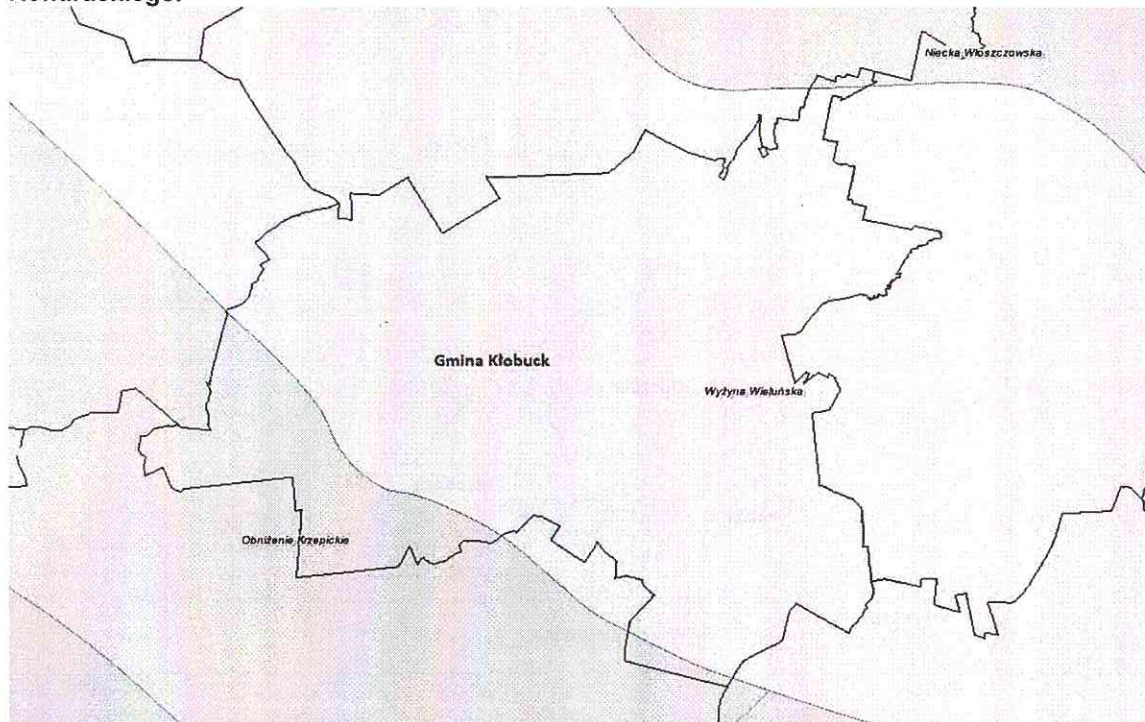
Źródło: www.administracja.mac.gov.pl

Zgodnie z podziałem fizyko-geograficznym Polski wg Jerzego Kondrackiego Gmina Kłobuck leży w obrębie:

1. Megaregion: Pozaalpejska Europa Środkowa

- Prowincja Wyżyny Polskie:
 - Podprowincja Wyżyna Śląsko-Krakowska:
 - Makroregion Wyżyna Woźnicko-Wieluńska:
 - Mezonegion Wyżyna Wieluńska;
 - Mezonegion Obniżenie Krzepickie;
 - Podprowincja Wyżyna Małopolska:
 - Makroregion Wyżyna Przedborska:
 - Mezonegion Niecka Włoszczowska.

Rysunek 2. Położenie Gminy Kłobuck na tle podziału fizyko-geograficznego Polski wg Kondrackiego.

Źródło: Centralna Baza Danych Geologicznych

2.3.2. Demografia

Zgodnie z informacjami Głównego Urzędu Statystycznego w 2017 roku Gminę Kłobuck zamieszkiwało 20 498 mieszkańców, z czego 10 001 to mężczyźni a 10 497 to kobiety. Informacje na temat demografii gminy zebrano w tabeli poniżej.

Tabela 2. Dane demograficzne (stan na 31.XII.2017 r.).

Parametr	Jednostka miary	Wartość
Ludność według miejsca zameldowania		
Liczba ludności (ogółem)	osoba	20 498
Liczba kobiet	osoba	10 497
Liczba mężczyzn	osoba	10 001
Wskaźnik modułu gminnego		
Gęstość zaludnienia	ilość osób / km ²	158
Ilość kobiet na 100 mężczyzn	osoba	105
Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem		
W wieku przedprodukcyjnym	%	16,8
W wieku produkcyjnym	%	61,7

Parametr	Jednostka miary	Wartość
W wieku poprodukcyjnym	%	21,4

źródło: GUS.

Informacje na temat wielkości bezrobocia na terenie Gminy Kłobuck zestawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 3. Bezrobocie (stan na 31.XII.2017 r.).

Parametr	Jednostka miary	Wartość
Bezrobotni zarejestrowani według płci		
Ogółem	osoba	16,8
Mężczyźni	osoba	295
Kobiety	osoba	364
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym		
Ogółem	%	5,2
Mężczyźni	%	4,3
Kobiety	%	6,2

źródło: GUS.

2.3.3. Warunki klimatyczne²

Klimat gminy, podobnie jak całej Polski, jest przejściowy, kontynentalno-morski, kształtowany na przemian przez masy powietrza napływające z Oceanu Atlantyckiego lub wschodniej Europy i Azji. W skali kraju według W. Okołowicza i D. Martyn (1979) gmina Kłobuck wchodzi w skład regionu klimatycznego małopolskiego. Natomiast według A. Wosia (1999) gmina położona jest na pograniczu regionów: Środkowopolskiego i Zachodniomałopolskiego. Niezależnie od podziałów rejon gminy należy do cieplejszych w Polsce i charakteryzuje się: przewagą wpływów oceanicznych, słabym wpływem wyżyn oraz wzniesień na kształtowanie pogody, przeciętnymi w skali kraju amplitudami temperatur, wczesną wiosną, długim ciepłym latem, przeciętnie długą zimą z licznymi dniami z pogodą przymrozkową bardzo chłodną oraz malejącymi opadami w kierunku centrum kraju.

Reprezentatywne dla gminy Kłobuck będą dane charakteryzujące klimatyczny region środkowopolski oraz zachodniomałopolski (w zależności od dostępnych danych). Według pomiarów średnia temperatura roczna z wielolecia 1951–1980 wynosi około 7,0 °C; stycznia (-3,8 °C), a lipca 17,3 °C. W skali roku średnia liczba dni przymrozkowych, to jest takich, w których temperatura powietrza może wynieść 0°C wynosi 86, dni mroźnych z ujemną temperaturą powietrza w ciągu całej doby jest 45, zaś dni ciepłych z temperaturą minimalną powyżej 0°C jest 233. Izoamplitudy roczne kształtują się na poziomie 20–21°C.

² Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kłobuck

Suma rocznego opadu wynosi 600–650 mm, w tym półrocza chłodnego (listopad–kwiecień) około 200–250 mm. Opady półrocza ciepłego (maj–październik) osiągają około 400 mm. Pierwszy śnieg pojawia się około połowy listopada, a ostatni na przełomie marca i kwietnia. Pokrywa śnieżna utrzymuje się średnio przez 60–70 dni. Jej grubość waha się w przedziale 10–20 cm. Okres występowania pokrywy śnieżnej przerywany jest częstymi odwilżami. W tym czasie opad zimowy stanowi deszcz. Okres wegetacyjny jest jednym z dłuższych w Polsce i trwa średnio przez około 220 dni. Okres gospodarczy trwa 252 dni. Początek robót polnych przypada na trzecią dekadę marca. Na podstawie danych za lata 1951–1980 średnia liczba dni pogodnych (zachmurzenie $\leq 20\%$) w roku wynosi 42, a pochmurnych (zachmurzenie $\geq 80\%$) 127 i jest jedną z najmniejszych w Polsce. Mgła pojawia się średnio przez około 44 dni w roku, zaś mgła całodzienna przez około 4 dni w roku. Usłonecznienie przekracza w roku 1400 godzin. Dni z burzą jest przeciętnie około 20 w roku.

Najczęstsze wiatry wieją z sektorów: północnego, zachodniego i południowego. Stanowią około 80% częstości wiatru. Ich średnia prędkość oscyluje w granicach 3,0 m/s. Średnia roczna liczba dni w okresie 1951–1985 (T. Niedźwiedź, J. Paszyński, D. Czekierda, 1994) z wiatrem bardzo silnym (prędkość powyżej 15 m/s) wynosi 3, z wiatrem silnym (prędkość od 10 do 15 m/s) wynosi około 20, zaś średnia roczna częstość występowania ciszy i słabego wiatru (prędkość poniżej 2m/s) wynosi około 60% dni w roku.

2.3.4. Budowa geologiczna³

Obszar gminy Kłobuck leży w obrębie monokliny śląsko – krakowskiej. Na powierzchni terenu widoczne są liczne wychodnie utworów jury dolnej, środkowej i górnej. Podłoże podczwartorzędowe budują utwory: karbonu, permu, triasu, jury, trzeciorzędu, kredy i czwartorzęd. Natomiast najstarszymi odsłaniającymi się na powierzchni są utwory jury środkowej i górnej (Rühle, 1986).

Utwory paleozoiczne nawiercono tylko jednym otworem wiertniczym (Rzeki JG-1), w którym stwierdzono występowanie ciemnoszarych wapieni, iłowców i mułowców karbonu dolnego oraz zlepieńców, piaskowców, iłowców piaszczystych i mułowców permu. Utwory te podścielają niezgodnie na nich leżące utwory triasu dolnego, wykształcone jako pstre ily i piaski oraz wapień margliste i dolomity. Powyżej nich leży seria wapieni marglistych, krynowidowych, falistych oraz dolomitycznych i dolomitów triasu środkowego. Nadbudowują ją utwory w postaci szarych iłowców i mułowców zawierających wkładki zlepieńców, piaskowców i dolomitów, należące do triasu górnego. Przykrywa je seria utworów piaszczysto-żwirowych jury dolnej, nad którymi zalega kompleks ciemnoszarych, prawie czarnych iłowców i mułowców z przewarstwieniami piaskowców oraz syderytów należących do jury środkowej.

W południowo-zachodniej części arkusza Kłobuck (poza terenem gminy) występują utwory jury dolnej reprezentowane przez piaskowce i żwiry warstw olewińskich, ily, iłowce i mułowce warstw wieluńskich oraz ily, iłowce i mułowce z przewarstwieniami piaskowców należących do warstw łysieckich. W centralnej części terenu arkusza (na terenie gminy) występują utwory jury środkowej. Najstarszym ogniwem jury środkowej są utwory warstw kościeliskich reprezentowane przez kompleks piaskowcowy zaliczany do aalenu i do. Inej

³ Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kłobuck

części bajosu. Obocznie warstwy kościeliskie przechodzą w osady ilaste z wkładkami rud żelaza określane jako ility rudonośne. Na ility rudonośnych lokalnie występują wapienie piaszczyste lub wapienie dolomityczne z przewarstwieniami margli. Utwory te zaliczane są do keloweju. Północną i północno-wschodnią część arkusza Kłobuck (na terenie gminy) pokrywają osady jury górnej. Ich wychodnie przebiegają z południowego wschodu na północny zachód od linii Częstochowa – Kłobuck – Danków. Jura górna reprezentowana jest przez wapienie margliste i margle cienkoławicowe (tzw. warstwy jasnogórskie – oksford dolny), wapienie ławicowe, gąbkowo-tuberolitowe z przewarstwieniami marglistymi i krzemieniami (warstwy zawodziańskie – oksford środkowy) oraz wapienie ławicowe i wapienie kredowate oksfordu górnego. Wapienie oksfordu dolnego to cienkoławicowe i margliste wapienie, barwy jasnoszarej lub żółtoszarej z liczną fauną gąbek, amonitów i ramienionogów. Są one na powierzchni niedostępne. Występują jedynie w progu strukturalnym w południowo-zachodniej części arkusza Ostrowy (południowa część gminy), gdzie przykryte są mięszszą pokrywą osadów czwartorzędowych. Mają małą grubość i złą jakość (Kutek i inni, 1977). Powyżej wymienionych wapieni zalega seria jasnoszarych, uławiconych, niezbyt zwięzłych i porowatych wapieni zawierających płaskury krzemieni, warstewki margli, faunę amonitów i ramienionogów oraz wapieni skalistych będących zwięzłą, twardą, nieporowatą odmianą wapieni gąbkowo-tuberolitowych. Zaliczane są one do oksfordu środkowego. Na tych wapieniach funkcjonowały niegdyś małe łomy gospodarskie rozlokowane w południowo-zachodniej części obszaru arkusza Ostrowy (południowa część gminy). Obecnie wapienie te, jak i wapienie oksfordu dolnego, nie mają znaczenia surowcowego. Najwyższą część profilu oksfordu (oksford górny) budują wapienie skaliste oraz wapienie mikrytowe, margliste, litograficzne i kredowate o znacznych grubościach, tworzące liczne wychodnie na całym omawianym obszarze. Wapienie tego wieku były przedmiotem eksploatacji w licznych nieczynnych łomach na obszarze objętym arkuszami Kłobuck i Ostrowy.

Utwory trzeciorzędu znane są wyłącznie z wierceń. W rejonie Cykarzewa (poza terenem gminy) stanowi je kilkunastometrowa seria burowęglowa zbudowana z czarnych ility przewarstwionych piaskami i węglem brunatnym. W rejonie Kamyka, Libidzy, Białej i Rudnik są to drobnoziarniste i średnioziarniste piaski, wypełniające szczeliny i kieszenie krasowe rozwinięte w wapieniach jurajskich oraz rumosze wapieni i krzemieni przemieszane z piaskiem. Rumosze te występują na stokach jurajskich lub w obniżeniach między nimi, a także u podnóża krawędzi strukturalnych i tektonicznych.

Utwory czwartorzędowe przykrywają prawie cały obszar gminy. Miąższość utworów czwartorzędowych ze względu na silne urozmaicenie rzeźby podłoża i współczesnej powierzchni morfologicznej jest bardzo zróżnicowana i zmienia się od 0,5 do 75 m. Największe miąższości osady czwartorzędowe osiągają w dolinie Pankówki oraz w północnej części gminy. W zdecydowanej większości czwartorzęd stanowią plejstocenijskie utwory lodowcowe, wykształcone w postaci glin, piasków i żwirów oraz utwory holocenijskie wykształcone w postaci: piasków, piasków ze żwirem, mułków, pyłów i sporadycznie torfów występujących w dolinach rzecznych oraz piasków wydmyowych i eolicznych występujących w rejonie Piły (poza terenem gminy).

3. Założenia Programu Ochrony Środowiska

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021 zgodna jest z dokumentami wyższego szczebla, tj. dokumentami europejskimi, krajowymi, wojewódzkimi oraz powiatowymi. Dokument uwzględnia także założenia określone w innych dokumentach lokalnych.

3.1. Dokumenty nadrzędne i cele

Uwarunkowania wspólnotowe

Podstawę Wspólnotowej Polityki Ochrony Środowiska stanowi VII Program Działań na Rzecz Ochrony Środowiska (7th Environment Action Programme, w skrócie EAP). Wskazuje on na konieczność zastosowania strategicznego podejścia do problemów środowiskowych. Takie podejście powinno wykorzystywać różne środki oraz instrumenty, aby regulować działania podejmowane przez przedsiębiorców, konsumentów, polityków i obywateli.

Zgodność celów, zawartych w VII Europejskim Programie Działań na Rzecz Ochrony Środowiska, została osiągnięta poprzez ich szczegółową analizę oraz dopasowanie do lokalnych potrzeb gminy.

3.1.1. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności

1. Cel 7: „Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska”:

- a) Kierunek interwencji – Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne,
- b) Kierunek interwencji – Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych,
- c) Kierunek interwencji – Realizacja programu inteligentnych sieci w elektroenergetyce,
- d) Kierunek interwencji – Wzmocnienie roli odbiorców finalnych w zarządzaniu zużyciem energii,
- e) Kierunek interwencji – Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki,
- f) Kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska.

2. Cel 8: „Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych”:

- a) Kierunek interwencji – Rewitalizacja obszarów problemowych,
- b) Kierunek interwencji – Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie – miasta,
- c) Kierunek interwencji – Zrównoważony wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego zapewniający bezpieczeństwo żywnościowe oraz stymulujący wzrost pozarolniczego zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich,
- d) Kierunek interwencji – Wprowadzenie rozwiązań prawno-organizacyjnych stymulujących rozwój miast.

3. Cel 9: „Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski”:

- a) Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitarnych poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.

3.1.2. Strategia Na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.)

Uchwała nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).

Cel główny: Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski, przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

1. Cel szczegółowy I: Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną. Główne obszary koncentracji działań:

- Reindustrializacja - wzrost zdolności polskiego przemysłu do sprostania globalnej konkurencji,
- Rozwój innowacyjnych firm - zwiększenie innowacyjności polskich przedsiębiorstw na rynku krajowym i rynkach zagranicznych,
- Małe i średnie przedsiębiorstwa - przemiany strukturalne sektora, nowe formy działania i współpracy, nowoczesne instrumenty wsparcia,
- Kapitał dla rozwoju - trwałe zwiększenie stopy inwestycji i ich jakości w dłuższej perspektywie, przy większym wykorzystaniu środków krajowych,
- Ekspansja zagraniczna - zwiększenie umiędzynarodowienia polskiej gospodarki, zwiększenie eksportu towarów zaawansowanych technologicznie.

2. Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Główne obszary koncentracji działań:

- Spójność społeczna - poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne, wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy.
- Rozwój zrównoważony terytorialnie - zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów, wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe, podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania.

3. Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu. Główne obszary koncentracji działań:

- Prawo w służbie obywatelom i gospodarce - uproszczenie prawa zapewniające lepsze warunki dla działalności gospodarczej i realizacji potrzeb obywatel,
- System zarządzania procesami rozwojowymi, w tym instytucje publiczne - Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne – dostępne i otwarte dla obywateli

oraz przedsiębiorców, budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego,

- E-państwo - cyfrowe państwo usługowe,
- Finanse publiczne - stabilne, efektywne i zrównoważone finanse publiczne,
- Efektywność wykorzystania środków UE - wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe.

3.1.3. Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”

1. Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska
 - a) Kierunek interwencji 1.1. – Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin,
 - b) Kierunek interwencji 1.2. – Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody,
 - c) Kierunek interwencji 1.3. – Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna,
 - d) Kierunek interwencji 1.4. – Uporządkowanie zarządzania przestrzenią,
2. Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię
 - a) Kierunek interwencji 2.1. – Lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii,
 - b) Kierunek interwencji 2.2. – Poprawa efektywności energetycznej,
 - c) Kierunek interwencji 2.6. – Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii,
 - d) Kierunek interwencji 2.7. – Rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich,
 - e) Kierunek interwencji 2.8. – Rozwój systemu zaopatrywania nowej generacji pojazdów wykorzystujących paliwa alternatywne,
3. Cel 3. Poprawa stanu środowiska
 - a) Kierunek interwencji 3.1. – Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki,
 - b) Kierunek interwencji 3.2. – Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne,
 - c) Kierunek interwencji 3.3. – Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki,
 - d) Kierunek interwencji 3.4. – Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych,
 - e) Kierunek interwencji 3.5. – Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy,

3.1.4. Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”

1. Cel 1: Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki
 - a) Kierunek działań 1.2. – Koncentracja wydatków publicznych na działaniach prorozwojowych i innowacyjnych

- Działanie 1.2.3. – Identyfikacja i wspieranie rozwoju obszarów i technologii o największym potencjale wzrostu,
 - Działanie 1.2.4. – Wspieranie różnych form innowacji,
 - Działanie 1.2.5. – Wspieranie transferu wiedzy i wdrażania nowych/nowoczesnych technologii w gospodarce (w tym technologii środowiskowych),
- b) Kierunek działań 1.3. – Uproszczenie, zapewnienie spójności i przejrzystości systemu danin publicznych mające na względzie potrzeby efektywnej i innowacyjnej gospodarki
- Działanie 1.3.2. – Eliminacja szkodliwych subsydiów i racjonalizacja ulg podatkowych,
2. Cel 3: Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców
- a) Kierunek działań 3.1. – Transformacja systemu społeczno-gospodarczego na tzw. „bardziej zieloną ścieżkę”, zwłaszcza ograniczanie energo- i materiałochłonności gospodarki,
- Działanie 3.1.1. – Tworzenie warunków dla rozwoju zrównoważonej produkcji i konsumpcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej,
 - Działanie 3.1.2. – Podnoszenie społecznej świadomości i poziomu wiedzy na temat wyzwań zrównoważonego rozwoju i zmian klimatu,
 - Działanie 3.1.3. – Wspieranie potencjału badawczego oraz eksportowego w zakresie technologii środowiskowych, ze szczególnym uwzględnieniem niskoemisyjnych technologii węglowych (CTW),
 - Działanie 3.1.4. – Promowanie przedsiębiorczości typu „business & biodiversity”, w szczególności na obszarach zagrożonych peryferyjnością,
- b) Kierunek działań 3.2. – Wspieranie rozwoju zrównoważonego budownictwa na etapie planowania, projektowania, wznoszenia budynków oraz zarządzania nimi przez cały cykl życia
- Działanie 3.2.1. – Poprawa efektywności energetycznej i materiałowej przedsięwzięć architektoniczno-budowlanych oraz istniejących zasobów,
 - Działanie 3.2.2. – Stosowanie zasad zrównoważonej architektury

3.1.5. Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)

1. Cel strategiczny 1. - Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego
- a) Cel szczegółowy 1. – Stworzenie nowoczesnej i spójnej sieci infrastruktury transportowej,
- b) Cel szczegółowy 4. – Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.

3.1.6. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020

1. Cel szczegółowy 2: Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej
- a) Priorytet 2.1. – Rozwój infrastruktury gwarantującej bezpieczeństwo energetyczne, sanitarne i wodne na obszarach wiejskich
- Kierunek interwencji 2.1.1. – Modernizacja sieci przesyłowych i dystrybucyjnych energii elektrycznej,

- Kierunek interwencji 2.1.2. – Dywersyfikacja źródeł wytwarzania energii elektrycznej,
- Kierunek interwencji 2.1.3. – Rozbudowa i modernizacja ujęć wody i sieci wodociągowej,
- Kierunek interwencji 2.1.4. – Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków,
- Kierunek interwencji 2.1.5. – Rozwój systemów zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- Kierunek interwencji 2.1.6. – Rozbudowa sieci przesyłowej i dystrybucyjnej gazu ziemnego,
- Priorytet 2.2. – Rozwój infrastruktury transportowej gwarantującej dostępność transportową obszarów wiejskich
- Kierunek interwencji 2.2.1. – Rozbudowa i modernizacja lokalnej infrastruktury drogowej i kolejowej,
- Kierunek interwencji 2.2.2. – Tworzenie powiązań lokalnej sieci drogowej z siecią dróg regionalnych, krajowych, ekspresowych i autostrad,
- Kierunek interwencji 2.2.3. – Tworzenie infrastruktury węzłów przesiadkowych, transportu kołowego i kolejowego,
- b) Priorytet 2.5. Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa na obszarach wiejskich
 - Kierunek interwencji 2.5.1. – Rozwój infrastruktury wodno-melioracyjnej i innej łagodzącej zagrożenia naturalne,

2. Cel szczegółowy 3: Bezpieczeństwo żywnościowe

- a) Priorytet 3.2. – Wytwarzanie wysokiej jakości, bezpiecznych dla konsumentów produktów rolno-spożywczych
 - Kierunek interwencji 3.2.2. – Wsparcie wytwarzania wysokiej jakości produktów rolno-spożywczych, w tym produktów wytwarzanych metodami integrowanymi, ekologicznymi oraz tradycyjnymi metodami produkcji z lokalnych surowców i zasobów oraz produktów rybnych,
- b) Priorytet 3.4. – Podnoszenie świadomości i wiedzy producentów oraz konsumentów w zakresie produkcji rolno-spożywczej i zasad żywienia
 - Kierunek interwencji 3.4.3. – Wsparcie działalności innowacyjnej ukierunkowanej na zmiany wzorców produkcji i konsumpcji,

3. Cel szczegółowy 5: Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich

- a) Priorytet 5.1. – Ochrona środowiska naturalnego w sektorze rolniczym i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich
 - Kierunek interwencji 5.1.1. – Ochrona różnorodności biologicznej, w tym unikalnych ekosystemów oraz flory i fauny związanych z gospodarką rolną i rybacką,
 - Kierunek interwencji 5.1.2. – Ochrona jakości wód, w tym racjonalna gospodarka nawozami i środkami ochrony roślin,
 - Kierunek interwencji 5.1.3. – Racjonalne wykorzystanie zasobów wodnych na potrzeby rolnictwa i rybactwa oraz zwiększanie retencji wodnej,
 - Kierunek interwencji 5.1.4. – Ochrona gleb przed erozją, zakwaszeniem, spadkiem zawartości materii organicznej i zanieczyszczeniem metalami ciężkimi,

- Kierunek interwencji 5.1.5. – Rozwój wiedzy w zakresie ochrony środowiska rolniczego i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich i jej upowszechnianie,
- b) Priorytet 5.2.- Kształtowanie przestrzeni wiejskiej z uwzględnieniem ochrony krajobrazu i ładu przestrzennego
 - Kierunek interwencji 5.2.1. – Zachowanie unikalnych form krajobrazu rolniczego,
 - Kierunek interwencji 5.2.2. – Właściwe planowanie przestrzenne,
 - Kierunek interwencji 5.2.3. – Racjonalna gospodarka gruntami,
- c) Priorytet 5.3. – Adaptacja rolnictwa i rybactwa do zmian klimatu oraz ich udział w przeciwdziałaniu tym zmianom (mitygacji)
 - Kierunek interwencji 5.3.1. – Adaptacja produkcji rolnej i rybackiej do zmian klimatu,
 - Kierunek interwencji 5.3.2. – Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w rolnictwie i całym łańcuchu rolno-żywnościowym,
 - Kierunek interwencji 5.3.3. – Zwiększenie sekwestracji węgla w glebie i biomase wytwarzanej w rolnictwie,
 - Kierunek interwencji 5.3.4. – Badania w zakresie wzajemnego oddziaływania rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa na zmiany klimatu,
 - Kierunek interwencji 5.3.5. – Upowszechnianie wiedzy w zakresie praktyk przyjaznych klimatowi wśród konsumentów i producentów rolno-spożywczych,
- d) Priorytet 5.4. Zrównoważona gospodarka leśna i łowiecka na obszarach wiejskich
 - Kierunek interwencji 5.4.1. – Racjonalne zwiększenie zasobów leśnych,
 - Kierunek interwencji 5.4.2. – Odbudowa drzewostanów po zniszczeniach spowodowanych katastrofami naturalnymi,
 - Kierunek interwencji 5.4.3 – Zrównoważona gospodarka łowiecka służąca ochronie środowiska oraz rozwojowi rolnictwa i rybactwa,
 - Kierunek interwencji 5.4.4. – Wzmacnianie publicznych funkcji lasów,
- e) Priorytet 5.5. - Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na obszarach wiejskich
 - Kierunek interwencji 5.5.1. – Racjonalne wykorzystanie rolniczej i rybackiej przestrzeni produkcyjnej do produkcji energii ze źródeł odnawialnych,
 - Kierunek interwencji 5.5.2. – Zwiększenie dostępności cenowej i upowszechnienie rozwiązań w zakresie odnawialnych źródeł energii wśród mieszkańców obszarów wiejskich

3.1.7. Strategia „Sprawne Państwo 2020”

1. Cel 3: Skuteczne zarządzanie i koordynacja działań rozwojowych

- a) Kierunek interwencji 3.2. – Skuteczny system zarządzania rozwojem kraju
 - Przedsięwzięcie 3.2.1. – Wprowadzenie mechanizmów zapewniających spójność programowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego,
 - Przedsięwzięcie 3.2.2. – Zapewnienie ładu przestrzennego,
 - Przedsięwzięcie 3.2.3. – Wspieranie rozwoju wykorzystania informacji przestrzennej z wykorzystaniem technologii cyfrowych,

2. Cel 5: Efektywne świadczenie usług publicznych

a) Kierunek interwencji 5.2. – Ochrona praw i interesów konsumentów

- Przedsięwzięcie 5.2.3. – Wzrost świadomości uczestników obrotu o przysługujących konsumentom prawach oraz stymulacja aktywności konsumenckiej w obszarze ochrony tych praw,

b) Kierunek interwencji 5.5. – Standaryzacja i zarządzanie usługami publicznymi, ze szczególnym uwzględnieniem technologii cyfrowych

- Przedsięwzięcie 5.5.2. – Nowoczesne zarządzanie usługami publicznymi,

3. Cel 7: Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego

a) Kierunek interwencji 7.5. – Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego

- Przedsięwzięcie 7.5.1. – Usprawnienie działania struktur zarządzania kryzysowego.

3.1.8. Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022

1. Cel 3: Rozwój odporności na zagrożenia bezpieczeństwa narodowego

a) Priorytet 3.1. – Zwiększanie odporności infrastruktury krytycznej

- Kierunek interwencji 3.1.3. – Zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania energetyki jądrowej w Polsce,

2. Cel 4: Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa

a) Priorytet 4.1. – Integracja rozwoju społeczno-gospodarczego i bezpieczeństwa narodowego

- Kierunek interwencji 4.1.1. – Wzmocnienie relacji między rozwojem regionalnym kraju a polityką obronną,
- Kierunek interwencji 4.1.2. – Koordynacja działań i procedur planowania przestrzennego uwzględniających wymagania obronności i bezpieczeństwa państwa,
- Kierunek interwencji 4.1.3. – Wspieranie rozwoju infrastruktury przez sektor bezpieczeństwa,
- Kierunek interwencji 4.1.4. – Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa.

3.1.9. Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010–2020: regiony, miasta, obszary wiejskie

1. Cel 1: Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów

a) Kierunek działań 1.1. – Wzmacnianie funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich i integracja ich obszarów funkcjonalnych

- Działanie 1.1.1. – Warszawa – stolica państwa,
- Działanie 1.1.2. – Pozostałe ośrodki wojewódzkie,

b) Kierunek działań 1.2. – Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji na obszary poza ośrodkami wojewódzkimi

- Działanie 1.2.1. – Zwiększanie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionów,
 - Działanie 1.2.2. – Wspieranie rozwoju i znaczenia miast subregionalnych,
 - Działanie 1.2.3. – Pełniejsze wykorzystanie potencjału rozwojowego obszarów wiejskich,
 - Kierunek działań 1.3. – Budowa podstaw konkurencyjności województw – działania tematyczne
 - Działanie 1.3.5. – Dywersyfikacja źródeł i efektywne wykorzystanie energii oraz reagowanie na zagrożenia naturalne,
 - Działanie 1.3.6. – Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego
2. Cel 2: Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych
- a) Kierunek działań 2.2. – Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe
 - Działanie 2.2.3. – Zwiększanie dostępności i jakości usług komunikacyjnych,
 - Działanie 2.2.4. – Usługi komunalne i związane z ochroną środowiska,
 - b) Kierunek działań 2.3. – Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze,
 - c) Kierunek działań 2.4. – Przewyciężanie niedogodności związanych z położeniem obszarów przygranicznych, szczególnie wzdłuż zewnętrznych granic UE,
 - d) Kierunek działań 2.5. – Zwiększanie dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich na obszarach o najniższej dostępności,

3.1.10. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

1. Cel szczegółowy 4: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej
- a) Kierunek interwencji – kształtowanie zdrowego stylu życia poprzez promocję zdrowia, edukację zdrowotną oraz prośrodowiskową oraz działania wspierające dostęp do zdrowej i bezpiecznej żywności.

3.1.11. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020

1. Cel szczegółowy 4: Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego
- a) Priorytet Strategii 4.1. – Wzmocnienie roli kultury w budowaniu spójności społecznej
 - Kierunek działań 4.1.2. – Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz krajobrazu,

3.1.12. Polityka energetyczna Polski do 2030 roku

1. Kierunek – poprawa efektywności energetycznej
- a) Cel główny – dążenie do utrzymania zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego, tj. rozwoju gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną,

- b) Cel główny – konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE-15,
2. Kierunek – wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii
- a) Cel główny – racjonalne i efektywne gospodarowanie złożami węgla, znajdującymi się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) Cel główny – zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju poprzez dywersyfikację źródeł i kierunków dostaw gazu ziemnego,
3. Kierunek – wytwarzanie i przesyłanie energii elektrycznej oraz ciepła
- a) Cel główny – zapewnienie ciągłego pokrycia zapotrzebowania na energię przy uwzględnieniu maksymalnego możliwego wykorzystania krajowych zasobów oraz przyjaznych środowisku technologii,
4. Kierunek – dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej
- a) Cel główny – przygotowanie infrastruktury dla energetyki jądrowej i zapewnienie inwestorom warunków do wybudowania i uruchomienia elektrowni jądrowych opartych na bezpiecznych technologiach, z poparciem społecznym i z zapewnieniem wysokiej kultury bezpieczeństwa jądrowego na wszystkich etapach: lokalizacji, projektowania, budowy, uruchomienia, eksploatacji i likwidacji elektrowni jądrowych,
5. Kierunek – rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw
- a) Cel główny – wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych,
 - b) Cel główny – osiągnięcie w 2020 roku 10% udziału biopaliw w rynku paliw transportowych oraz zwiększenie wykorzystania biopaliw II generacji,
 - c) Cel główny – ochrona lasów przed nadmiernym eksploatowaniem, w celu pozyskiwania biomasy oraz zrównoważone wykorzystanie obszarów rolniczych na cele OZE, w tym biopaliw, tak aby nie doprowadzić do konkurencji pomiędzy energetyką odnawialną i rolnictwem oraz zachować różnorodność biologiczną,
 - d) Cel główny – wykorzystanie do produkcji energii elektrycznej istniejących urządzeń piętrzących stanowiących własność Skarbu Państwa,
 - e) Cel główny – zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw oraz stworzenie optymalnych warunków do rozwoju energetyki rozproszonej opartej na lokalnie dostępnych surowcach,
6. Kierunek – rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii
- a) Cel główny – zapewnienie niezakłóconego funkcjonowania rynków paliw i energii, a przez to przeciwdziałanie nadmiernemu wzrostowi cen,
7. Kierunek – ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko
- a) Cel główny – ograniczenie emisji CO₂ do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego,
 - b) Cel główny – ograniczenie emisji SO₂ i NO_x oraz pyłów (w tym PM₁₀ i PM_{2,5}) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych,

- c) Cel główny – ograniczanie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych,
- d) Cel główny – minimalizacja składowania odpadów poprzez jak najszersze wykorzystanie ich w gospodarce,
- e) Cel główny – zmiana struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025 jest spójny z Programem Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024, Strategią Rozwoju Gminy Kłobuck na lata 2008-2020, ich celami oraz kierunkami interwencji w nich określonymi.

3.1.13. Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024.

Powietrze atmosferyczne (PA)

1. Cel długoterminowy do roku 2024: Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze województwa śląskiego związana z realizacją kierunków działań naprawczych.

Cele krótkoterminowe do roku 2019:

- PA1. Skuteczne wdrażanie planów i programów służących ochronie powietrza w skali lokalnej i wojewódzkiej poprzez osiągnięcie zakładanych efektów ekologicznych.
 - PA2. Wdrożenie mechanizmów ograniczających negatywny wpływ transportu na jakość powietrza poprzez efektywną politykę transportową do poziomu nie powodującego negatywnego oddziaływania na jakość powietrza.
 - PA3. Sukcesywna redukcja emisji zanieczyszczeń z sektora komunalno-bytowego do poziomu nie powodującego negatywnego oddziaływania na jakość powietrza.
 - PA4. Wdrożenie mechanizmów motywujących do implementacji nowoczesnych rozwiązań w przemyśle skutkujących redukcją emisji substancji zanieczyszczających.
 - PA5. Wzmacnianie współpracy międzyregionalnej w zakresie wspólnej polityki ochrony powietrza szczególnie z krajem morawsko – śląskim oraz województwem małopolskim poprzez coroczne spotkania.
 - PA6. Wzmocnienie systemu edukacji ekologicznej społeczeństwa skierowanej na promocję postaw służących ochronie powietrza.
2. Cel długoterminowy do roku 2024: Realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami.

Cele krótkoterminowe do roku 2019:

- PA7. Wspieranie finansowe i technologiczne inwestycji w technologie mające na celu efektywne wykorzystanie energii.
- PA8. Wzmocnienie systemu wykorzystania odnawialnych źródeł energii w skali województwa śląskiego.
- PA9. Kształtowanie postaw służących efektywnemu wykorzystywaniu energii.

Zasoby wodne (ZW)

1. Cel długoterminowy do roku 2024: System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód.

Cele krótkoterminowe do roku 2019:

- ZW1. Osiągnięcie i utrzymanie co najmniej dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych, zgodnie z obowiązującymi Planami gospodarowania wodami dla dorzeczy Wisły i Odry.
- ZW2. Rozwój i dostosowanie instalacji i urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce wodno-ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu.
- ZW3. Ograniczenie ryzyka wystąpienia strat wynikających ze zjawisk ekstremalnych związanych z wodą.

Gospodarka odpadami (GO)

1. Cel długoterminowy do roku 2024: Zbudowanie systemu zgodnego z hierarchią postępowania z odpadami, w której priorytetem jest zapobieganie powstawaniu odpadów, a następnie przygotowanie do ponownego użycia, recykling i inne metody odzysku oraz wdrożenie modelu gospodarowania odpadami komunalnymi opartego na ich selektywnym zbieraniu i termicznym przekształcaniu pozostałych odpadów palnych z odzyskiem energii.

Cele krótkoterminowe do roku 2019:

- GO1. Gospodarowanie odpadami komunalnymi w województwie w oparciu o regionalne instalacje przetwarzania odpadów oraz zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu, w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury.
- GO2. Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych oraz wzrost efektywności systemu zbierania i zwiększanie udziału tych odpadów poddanych procesom odzysku i procesom unieszkodliwiania.
- GO3. Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów sektora gospodarczego i sukcesywne zwiększanie udziału tych odpadów poddanych procesom odzysku i unieszkodliwiania poza składowaniem.

Ochrona przyrody (OP)

1. Cel długoterminowy do roku 2024: Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu.

Cele krótkoterminowe do roku 2019:

- OP1. Podejmowanie działań z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych województwa, w tym prowadzenie badań naukowych, inwentaryzacji przyrodniczej i monitoringu oraz działania z zakresu edukacji ekologicznej.
- OP2. Wdrożenie narzędzi spójnego systemu zarządzania zasobami przyrody i krajobrazem zarówno na obszarach chronionych, jak i użytkowanych gospodarczo
- OP3. Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu ekosystemów i gatunków oraz przeciwdziałanie zagrożeniom dla bioróżnorodności i georóżnorodności.

Zasoby surowców naturalnych (ZSN)

1. Cel długoterminowy do roku 2024: Zrównoważona gospodarka zasobami surowców naturalnych.

Cele krótkoterminowe do roku 2019:

- ZSN1. Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów kopalin oraz ograniczenie presji na środowisko związanej z eksploatacją kopalin i prowadzeniem prac poszukiwawczych.

Gleby (GL)

1. Cel długoterminowy do roku 2024: Racjonalna gospodarka zasobami glebowymi.

Cele krótkoterminowe do roku 2019:

- GL1. Zachowanie funkcji środowiskowych, gospodarczych, społecznych i kulturowych gleb, w tym m in.: produkcji żywności, magazynowania, filtrowania i przekształcania składników odżywczych, substancji i wody, podstaw rozwoju życia i różnorodności biologicznej, źródła surowców, rezerwuaru pierwiastka węgla oraz zbioru dziedzictwa geologicznego, geomorfologicznego oraz archeologicznego.
- GL2. Zapobieganie zanieczyszczeniu gleb, w szczególności substancjami powodującymi ryzyko zanieczyszczenia wtórnego.
- GL3. Remediacja terenów zanieczyszczonych.
- GL4. Zachowanie możliwie dobrego stanu gleb rolniczych.
- GL5. Minimalizacja stopnia i łagodzenie zasklepienia gleb.
- GL6. Zapobieganie ruchom masowym ziemi i ich skutkom.
- GL7. Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.
-

Tereny przemysłowe (TP)

1. Cel długoterminowy do roku 2024: Przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi.

Cele krótkoterminowe do roku 2019:

- TP1. Rewitalizacja terenów przemysłowych i zdegradowanych.

Hałas (H)

1. Cel długoterminowy do roku 2024: Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska.

Cele krótkoterminowe do roku 2019:

- H1. Zmniejszenie liczby mieszkańców województwa narażonych na ponadnormatywny hałas.
- H2. Rozwój sieci monitoringu poziomu emisji hałasu do środowiska oraz narażenia mieszkańców na ponadnormatywny hałas.

Promieniowanie elektromagnetyczne (PEM)

1. Cel długoterminowy do roku 2024: Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach.

Cele krótkoterminowe do roku 2019:

- PEM1. Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych.

Przeciwdziałanie poważnym awariom przemysłowym (PPAP)

Cel długoterminowy do roku 2024: Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.

Cele krótkoterminowe do roku 2019:

- PPAP1. Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.
- PPAP2. Kreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu wystąpienia awarii przemysłowych.

3.1.14. Strategia rozwoju Gminy Kłobuck na lata 2016-2026

Misja rozwoju: Stworzenie długookresowej perspektywy dla bezpiecznej i atrakcyjnej aktywności rodzinnej, zawodowej i społecznej mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury, tworzenie klimatu dla przedsiębiorców i inwestorów, dbałość o środowisko naturalne, kulturę oraz wszechstronny transparentny rozwój intelektualny i społeczny mieszkańców.

1. **Obszar 2. Cel strategiczny:** Wysoki poziom bezpieczeństwa ekologicznego gminy:

Cele operacyjne:

- a. Skuteczny system ochrony środowiska;
- b. Efektywny system zarządzania kryzysowego;

2. **Obszar 3. Cel strategiczny:** System usług publicznych wysokiej jakości dostosowany do potrzeb społecznych:

Cele operacyjne:

- a. Wysoka dostępność komunikacyjna gminy;

4. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Cel opracowania

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021 jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ekologicznej na terenie gminy. Według założeń, przedstawionych w niniejszym opracowaniu, opracowanie programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa. Opracowanie jakim jest *Program Ochrony Środowiska* określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania środowiskowe oraz szczegółowe programy zarządzania środowiskowego, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów. Podczas tworzenia opracowania, przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie zagadnień, będących zagadnieniami techniczno-ekonomicznymi, związanymi z przyszłymi projektami.

Zakres opracowania

Sporządzony *Program* zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska w gminie, źródła jego zanieczyszczeń, analizę SWOT, propozycje oraz opis celów i zadań, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska. Program wspomaga dążenie do uzyskania w gminie sukcesywnego ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko źródeł zanieczyszczeń, ochronę i rozwój walorów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie z uwzględnieniem konieczności ochrony środowiska. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla *Program Ochrony Środowiska*, a dowodów jego osiągnięcia dostarcza ocena efektów działalności środowiskowej, dokonywana okresowo (co 2 lata). Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w gminie w odniesieniu m.in. do ochrony klimatu i jakości powietrza, zagrożeń hałasem, promieniowania elektromagnetycznego, gospodarowania wodami, gospodarki wodno-ściekowej, zasobów geologicznych, gleb, gospodarki odpadami, zasobów przyrodniczych, zagrożeń poważnymi awariami, edukacji ekologicznej, z podaniem ich charakterystyki, oceną stanu aktualnego umożliwiającą tym samym identyfikację obszarów problemowych. Identyfikacja potrzeb gminy w zakresie ochrony środowiska, w odniesieniu do obowiązujących w kraju przepisów prawnych i regulacji prawnych Unii Europejskiej, polega na sformułowaniu celów średniookresowych (do 2021 roku) oraz strategii ich realizacji. Na tej podstawie opracowywany jest plan operacyjny, przedstawiający listę przedsięwzięć jakie zostaną zrealizowane na terenie Gminy Kłobuck do roku 2021.

Charakterystyka

W tej części opracowania przedstawiony został krótki opis gminy omawiający jej położenie, klimat, demografię oraz budowę geologiczną.

Ocena stanu środowiska

W niniejszym opracowaniu opisano stan środowiska na terenie Gminy Kłobuck. Wyznaczono w tym zakresie następujące kategorie:

- Jakość powietrza (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);

- Hałas (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);
- Promieniowanie elektromagnetyczne (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);
- Wody powierzchniowe i podziemne (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);
- Zasoby geologiczne (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);
- Gleby (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);
- Gospodarka odpadami (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);
- Zagrożenia poważnymi awariami (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska).

Analiza SWOT

Analiza SWOT jest narzędziem służącym do analizy strategicznej. Opiera się ona na określeniu silnych oraz słabych stron, a także wynikających z nich szans oraz zagrożeń (w przypadku niniejszego opracowania – środowiska). Od tych elementów pochodzi jej nazwa: **S** – strenghts (silne strony); **W** – weaknesses (słabe strony); **O** – opportunities (szanse), **T** – threats (zagrożenia).

W przypadku badań środowiska przyrodniczego analiza polega na określeniu słabych i silnych stron poszczególnych elementów środowiska także szans oraz zagrożeń tworzonych przez czynniki wewnętrzne oraz zewnętrzne.

Cele i strategia ich realizacji

W niniejszym *Programie* obrano kierunki interwencji wynikające z dokumentów wyższego szczebla oraz lokalnych potrzeb i są to:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza;
- Zagrożenia hałasem;
- Promieniowanie elektromagnetyczne;
- Gospodarowanie wodami;
- Gospodarka wodno-ściekowa;
- Zasoby geologiczne;
- Gleby i tereny przemysłowe;
- Gospodarka odpadami;
- Zasoby przyrodnicze;
- Zagrożenia poważnymi awariami.

Na ich podstawie wyznaczono cele krótko- i średniookresowe, a także strategię ich realizacji na poziomie gminnym. Narzędziem pomocniczym w realizacji założonych celów są zadania przedstawione w rozdziale 6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie. Wyznaczone zadania są spójne z planowanymi inwestycjami gminnymi oraz obowiązującym prawem lokalnym.

Wdrażanie i monitoring programu

Właściwe wykorzystanie możliwych rozwiązań o charakterze organizacyjnym ma istotne znaczenie w procesie wdrażania programu i jego realizacji. Wprowadzenie zasad monitoringu umożliwi sprawną realizację działań, jak również pozwoli na bieżącą aktualizację celów programu. Z tego powodu w rozdziale 7. System realizacji programu ochrony środowiska, sformułowano zasady zarządzania środowiskiem, które stanowią podstawę sprawnej realizacji i kontroli działań programowych.

Analiza uwarunkowań finansowych

Realizacja zadań inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska wymaga nakładów finansowych znacznie przewyższających możliwości budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. Istnieje zatem potrzeba pozyskania zewnętrznych źródeł finansowego wsparcia przedsięwzięć inwestycyjnych. W tym celu w rozdziale 6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie przedstawiono potencjalne źródła finansowania wyznaczonych zadań.

5. Ocena stanu środowiska

5.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

5.1.1 Źródła zanieczyszczeń powietrza

Niska emisja

Niską emisję definiuje się jako emisję pyłów oraz gazów do atmosfery z emiterów znajdujących się na wysokości do 40 m. Pyły i gazy są produktami spalania paliw stałych, ciekłych oraz gazowych. Samą emisję można podzielić na:

- Emisję komunikacyjną – emisja związana ze spalaniem paliw płynnych przez pojazdy,
- Emisję przemysłową – związaną z procesami odbywającymi się w ramach działalności zakładów przemysłowych,
- Emisję z kotłowni lokalnych i palenisk indywidualnych – związaną ze spalaniem paliw na potrzeby ogrzewania,

Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza.

Zanieczyszczenia	Źródło emisji
Pył ogółem	spalanie paliw, unoszenie pyłu w powietrzu;
SO ₂ (dwutlenek siarki)	spalanie paliw zawierających siarkę;
NO (tlenek azotu)	spalanie paliw;
NO ₂ (dwutlenek azotu)	spalanie paliw, procesy technologiczne;
NO _x (suma tlenków azotu)	sumaryczna emisja tlenków azotu;
CO (tlenek węgla)	produkt niepełnego spalania;
O ₃ (ozon)	powstaje naturalnie oraz z innych zanieczyszczeń będących utleniaczami;
Dioksyny	Spalanie odpadów, spalanie materii organicznej
WWA	Spalanie odpadów, niecałkowite spalanie paliw

źródło: opracowanie własne

Zanieczyszczenia powietrza związane z niską emisją mogą być powodem wielu negatywnych skutków dla środowiska oraz żywych organizmów.

Pył zawieszony

Pył zawieszony jest nośnikiem metali ciężkich, której mają negatywny wpływ na żywe organizmy. Sam pył może także osadzać się w pęcherzykach płucnych oraz powodować podrażnienie oczu oraz błon śluzowych nosa i gardła.

Dwutlenek siarki

Dwutlenek siarki, powstający podczas spalania paliw, ma negatywny wpływ na błony śluzowe układu oddechowego oraz powoduje zmniejszenie dróg oddechowych.

Tlenki azotu

Tlenki azotu powodują zwiększenie się podatności na infekcje układu oddechowego, zwiększa prawdopodobieństwo ataków astmatycznych oraz uszkadza komórki układu immunologicznego w płucach.

Tlenek węgla

Tlenek węgla ma negatywny wpływ na układ naczyniowo-sercowy człowieka. Przenikając do układu krwionośnego łączy się z hemoglobina tworząc karboksyhemoglobinę, która nie jest zdolna do przenoszenia tlenu. Kontakt z dużym stężeniem tlenu węgla może spowodować śmierć, natomiast dłuższa ekspozycja ma wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa zawału serca oraz hamuje odpowiedź immunologiczną organizmu.

Ozon

Ozon w górnych warstwach atmosfery jest gazem niezbędnym do przetrwania życia, natomiast w warstwach dolnych cechuje się negatywnym wpływem na żywe organizmy. Atakuje on komórki błony śluzowej wyściełające drogi oddechowe, płuca oraz oskrzela a także zmniejsza odporność na infekcje.

Dioksyny

Dioksyny kumulują się w organizmie wpływając negatywnie na odpowiedź immunologiczną organizmu. W dużych stężeniach mogą wywoływać choroby dermatologiczne takie jak trądzik chlorowy.

WWA

Najpowszechniej występującymi wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi są benzo(a)piren oraz naftalen. Długotrwałe narażenie na WWA może powodować występowanie nowotworów, chorób oczu, nerek oraz wątroby a także zmniejszają odpowiedź immunologiczną organizmu.

Zgodnie z corocznym raportem Europejskiej Agencji Środowiska (EEA), dotyczącym jakości powietrza w Europie, Polska od wielu lat znajduje się w czołówce krajów o najbardziej zanieczyszczonym powietrzu. Dotyczy to zwłaszcza zanieczyszczenia pyłem PM10 oraz benzo(a)pirenem.

W celu poprawy sytuacji utworzony został Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej. Wyznaczono w nim priorytety mające doprowadzić do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej przy jednoczesnym zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju:

- Modernizacja infrastruktury krajowego systemu elektroenergetycznego,
- Rozwój wykorzystania OZE,
- Upowszechnienie alternatywnych, innych niż odnawialne, metod pozyskiwania energii,
- Promocja optymalnego wykorzystywania surowców,
- Rozwój niskoemisyjnej gospodarki odpadami,
- Tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju niskoemisyjnej gospodarki w sektorze przemysłu,

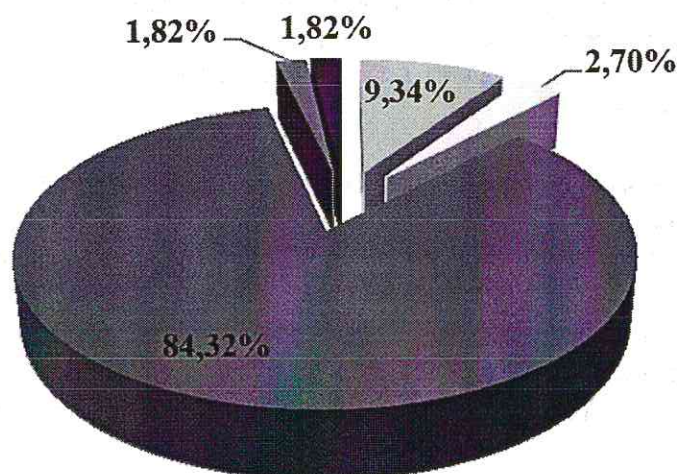
- Rozpowszechnienie istniejących technologii niskoemisyjnych w procesach produkcyjnych,
- Poprawa standardu energetycznego istniejących budynków,
- Rozwój zrównoważonej produkcji w rolnictwie,
- Zwiększenie efektywności wybranych elementów łańcucha logistycznego,
- Transformacja niskoemisyjna w sektorze handlu,
- Modernizacja pojazdów oraz infrastruktury w celu upowszechnienia niskoemisyjnych form transportu,
- Poprawa efektywności zarządzania transportem oraz wspieranie rozwoju transportu publicznego,
- Rozwój i zastosowanie niskoemisyjnych paliw w transporcie oraz magazynowania energii w środkach transportu,
- Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji w edukacji,
- Wspieranie dostępności oraz wiarygodności informacji na temat wpływu konsumpcji poszczególnych produktów i usług na emisyjność gospodarki,
- Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji w gospodarstwach domowych,
- Promocja transformacji niskoemisyjnej w sektorze publicznym.

Emisja z gospodarstw domowych

Dane dotyczące struktury paliw wykorzystywanych na potrzeby ciepłe na terenie gminy zaczerpnięto z Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Kłobuck. Zostały one przedstawione poniżej.

Rysunek 3. Struktura paliw wykorzystywanych na potrzeby ciepłe na terenie gminy.

Struktura paliw wykorzystywanych na potrzeby ciepłe na terenie gminy

■ ciepło systemowe ■ biomasa ■ paliwa stałe ■ gaz ■ olej opałowy

źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Kłobuck

Emisja komunikacyjna

Negatywne oddziaływanie na środowisko niesie ze sobą emisja komunikacyjna, która najbardziej odczuwalna jest w pobliżu dróg charakteryzujących się dużym natężeniem ruchu kołowego. Na terenie Gminy Kłobuck głównym źródłem emisji komunikacyjnej są:

- Drogi krajowe:
 - Droga krajowa nr 43,
- Drogi wojewódzkie:
 - Droga wojewódzka nr 491,
 - Droga wojewódzka nr 492,
- Drogi powiatowe,
- Drogi gminne,
- Drogi wewnętrzne.

Głównymi zanieczyszczeniami emitowanymi w związku z ruchem samochodowym są:

- tlenek i dwutlenek węgla,
- węglowodory,
- tlenki azotu,
- pyły zawierające metale ciężkie,
- pyły ze ścierania się nawierzchni dróg i opon samochodowych.

Dla stanu powietrza atmosferycznego istotne znaczenie ma emisja NO_x oraz metali ciężkich. Duże znaczenie ma również tzw. emisja wtórna z powierzchni dróg, która zależy w dużej mierze od warunków meteorologicznych. Komunikacja jest również źródłem emisji benzenu, benzo(a)pirenu oraz innych związków organicznych. Na wielkość tych zanieczyszczeń wpływa stan techniczny samochodów, stopień zużycia substancji katalitycznych oraz jakość stosowanych paliw. Gwałtowny rozwój transportu, przejawiający się wzrostem ilości samochodów na drogach oraz aktualny stan infrastruktury dróg spowodował, iż transport może być uciążliwy dla środowiska naturalnego.

W przypadku substancji toksycznych emitowanych przez silniki pojazdów do atmosfery, źródła te trudno zinventaryzować pod kątem emisji zanieczyszczeń, gdyż zwykle nie ma dla nich materiałów sprawozdawczych. Na podstawie znanych wartości średniego składu paliwa, szacowany przeciętny skład spalin silnikowych jest następujący:

Tabela 5. Przeciętny skład spalin silnikowych (w % objętościowo).

Składnik	Silniki benzynowe	Silniki wysokoprężne	Uwagi
Azot	24 – 77	76 – 78	nietoksyczny
Tlen	0,3 – 8	2 – 18	nietoksyczny
Para wodna	3,0 – 5,5	0,5 – 4	nietoksyczny
Dwutlenek węgla	5,0 – 12	1 – 10	nietoksyczny
Tlenek węgla	0,5 – 10	0,01 – 0,5	toksyczny
Tlenki azotu	0,0 – 0,8	0,0002 – 0,5	toksyczny
Węglowodory	0,2 – 3	0,009 – 0,5	toksyczny
Sadza	0,0 – 0,04	0,01 – 1,1	toksyczny
Aldehydy	0,0 – 0,2	0,001 – 0,009	toksyczny

źródło: J. Jakubowski „Motoryzacja a środowisko”.

Na skutek powszechnej elektryfikacji, emisje do powietrza związane z ruchem kolejowym mają znaczenie marginalne. Należą do nich jedynie emisje zanieczyszczeń pyłowych związanych z ruchem pociągów oraz niewielkie emisje z lokomotyw spalinowych używanych głównie na bocznicach kolejowych.

Emisja niezorganizowana

Do niezorganizowanych źródeł emisji można zaliczyć np. wypalanie traw czy emisję lotnych związków organicznych związanych z lakierowaniem.

Emisja przemysłowa

Na terenie Gminy Kłobuck znajduje się 10 zakładów posiadających pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza:

1. Zakład Usług Galwanicznych, Dariusz Rozbicki, Libidza, ul. Olszyńskiego 18, 42-125 Kamyk. Czas obowiązywania pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego do dnia 31 grudnia 2027 r.;
2. DELICPOL Sp. z o.o., ul. Grunwaldzka 8, 42-125 Kamyk. Czas obowiązywania pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego do dnia 31 grudnia 2027 r.;
3. DREWBET Grzyb-Kotynia-Rogaczewski Sp. Jawna, ul. Górnicza 1, 42-100 Kłobuck. Czas obowiązywania pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego do dnia 31 października 2027 r.;
4. Spółdzielnia Usługowo-Produkcyjna „Rolmetal” ul. Grunwaldzka 8, 42-125 Kamyk. Czas obowiązywania pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego do dnia 31 października 2026 r.;
5. Zakład Fabo Polak S.J., Borowianka, ul. Kopiecka 29, 42-125 Kamyk. Czas obowiązywania pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego do dnia 31 października 2026 r.;
6. Firma „Blacharstwo, Lakiernictwo Pojazdowe” Krzysztof Siudeja, Biała, ul. Jasnogórska 214, 42-125 Kamyk. Czas obowiązywania pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego do dnia 29 grudnia 2025 r.;
7. „SCHULTZ SEATING POLAND” Sp. z o.o., ul. Górnicza 1, 42-100 Kłobuck. Czas obowiązywania pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego do dnia 30 listopada 2025 r.;
8. Zakład Produkcyjno-Handlowy „ANPOL” Andrzej Przygoda, ul. Teligi 4, 42-100 Kłobuck. Czas obowiązywania pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego do dnia 31 sierpnia 2025 r.;
9. „BAHPOL” Sp. z o.o., ul. Drukarska 8, 42-100 Kłobuck. Czas obowiązywania pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego do dnia 31 lipca 2025 r.;
10. Odlewnictwo Eksport-Import Wiesław Kulej ul. Korczaka 46, 42-100 Kłobuck. Czas obowiązywania pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego do dnia 31 kwietnia 2025 r.;
11. Wytwórnia mas bitumicznych „MEGA BRUK” ul. Górnicza 1, 42-100 Kłobuck. Pozwolenie obowiązuje do dnia 31 stycznia 2019 r.;
12. Wytwórnia Mas Bitumicznych Przedsiębiorstwa Robót Drogowo-Mostowych sp. z o.o. ul. Wojska Polskiego 8, 42-100 Kłobuck. Pozwolenie obowiązuje do dnia 31 stycznia 2019 r.;

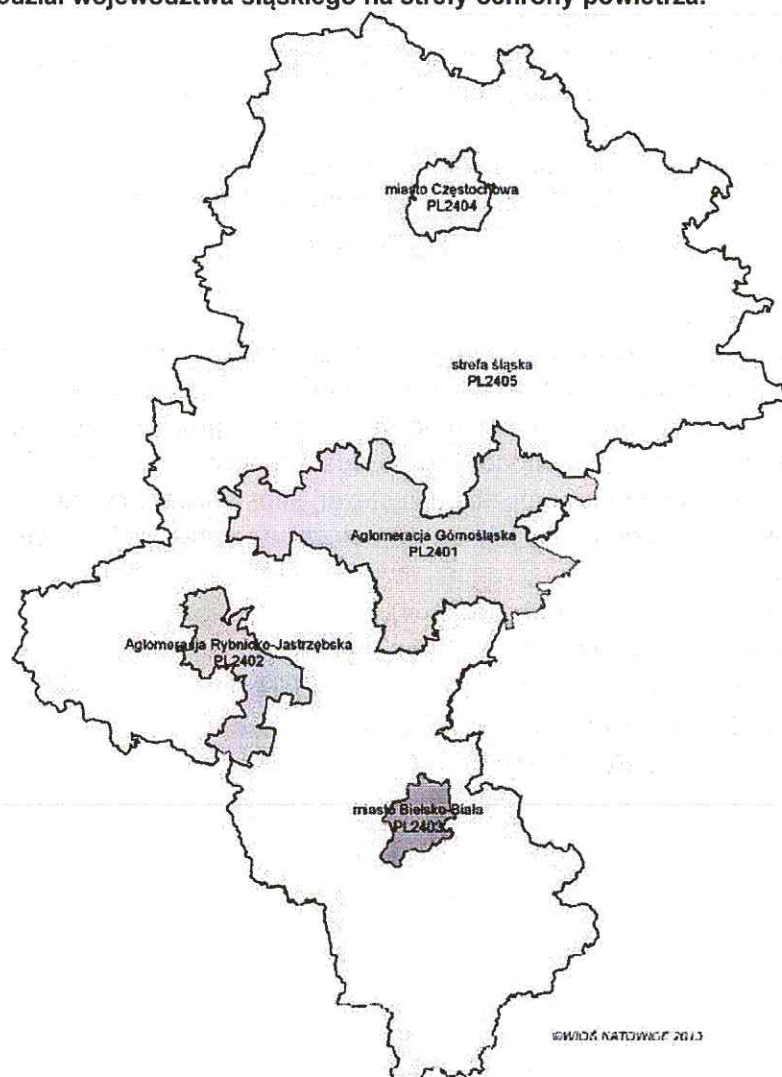
13. PROVEL sp. z o.o. ul. Kmicica 43, Gruszewnia, 42-125 Kamyk. Pozwolenie obowiązuje do dnia 31 stycznia 2019 r.;
14. Zakład Usługowo-Handlowo-Produkcyjny „STOLPŁYT” Pawłowski Jerzy, ul. Sosnowa 5, Biała. . Pozwolenie obowiązuje do dnia 31 grudnia 2018 r.;
15. Odlewani żeliwa „Terlecki” Sp. z o.o., Gruszewnia, ul. Kłobucka 63, 42-125 Kamyk. Pozwolenie obowiązuje do dnia do dnia 30 czerwca 2020 r.;
16. Zakład Mięsny „ZYGMUNT”, ul. Jasnogórska 93, Biała Dolna, 42-125 Kamyk. Pozwolenie obowiązuje do dnia 31 stycznia 2019 r.

5.1.2 Jakość powietrza

Zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2017, poz. 519 z późn. zm.), Państwowy Monitoring Środowiska stanowi systemem pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. W celu oceny jakości powietrza na terenie Województwa Śląskiego, wyznaczono 5 stref:

- Miasto Częstochowa (kod strefy: PL2404);
- Miasto Bielsko-Biała (kod strefy: PL2403);
- Aglomeracja Rybnicko-Jastrzębska (kod strefy: PL2402);
- Aglomeracja Górnośląska (kod strefy: PL2401);
- Strefa Śląska (kod strefy: PL2405).

Rysunek 4. Podział województwa śląskiego na strefy ochrony powietrza.

źródło: opracowania WIOŚ w Katowicach

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez WIOŚ w Katowicach (delegatura w Częstochowie), w latach 2013 - 2017 roku, prowadzone były pomiary tła dla Gminy Kłobuck. Zostały one przedstawione poniżej.

Tabela 6. Aktualny stan jakości powietrza (tło) dla Gminy Kłobuck (powiat kłobucki), w strefie śląskiej.

rok	Średnie stężenie [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]					
	PM10	PM2,5	SO ₂	NO ₂	Pb	benzen
2013	36,8	29,6	13	26	0,03	3
2014	36	27	6	15	0,03	2,3
2015	41	28	1,5	10	19	0,02
2016	40	27	7	13	0,02	1,6

2017	-	-	-	-	0,02	1,6
------	---	---	---	---	------	-----

źródło: WIOŚ

Tabela 7. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza.

Poziom stężeń	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
określony jest poziom dopuszczalny i poziom krytyczny			
nie przekracza poziomu dopuszczalnego lub poziomu krytycznego	dwutlenek siarki dwutlenek azotu tlenki azotu tlenek węgla benzen pył PM10 pył PM2,5 ołów (PM10)	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz próba utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego lub poziomu krytycznego		C	<ul style="list-style-type: none"> - określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych - opracowanie POP w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu (jeśli POP nie był uprzednio opracowany), - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
określony jest poziom docelowy			
nie przekracza poziomu docelowego	Ozon AOT40 arsen (PM10) nikiel (PM10) kadm (PM10) benzo(a)piren (PM10)	A	działania niewymagane
powyżej poziomu docelowego		C	<ul style="list-style-type: none"> - dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - opracowanie lub aktualizacja POP, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu
określony jest poziom celu długoterminowego			
poniżej poziomu celu długoterminowego	Ozon AOT40	D1	działania niewymagane
powyżej poziomu celu długoterminowego		D2	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do

			2020 r.
określony jest poziom dopuszczalny dla fazy II			
poniżej poziomu celu długoterminowego	pył PM _{2,5}	A1	działania niewymagane
powyżej poziomu celu długoterminowego		C1	- dążenie do osiągnięcia poziomu dopuszczalnego dla fazy II do 2020 r.

* z uwzględnieniem dozwolonych częstości przekroczeń określonych w RMS w sprawie niektórych poziomów substancji w powietrzu.

źródło: WIOŚ

Wynik oceny strefy śląskiej za rok 2017, w której położona jest Gmina Kłobuck, wskazuje, że dotrzymane są poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe substancji w powietrzu (klasa A) ustanowione ze względu na ochronę zdrowia dla następujących zanieczyszczeń:

- dwutlenku azotu,
- tlenku węgla,
- ołowiu, kadmu, niklu, benzenu, arsenu w pyłe zawieszonym PM₁₀.

Przekroczone natomiast zostały dopuszczalne poziomy dla:

- pyłu PM₁₀,
- dwutlenku siarki (przekroczenia na terenie Gminy Żywiec),
- benzo(a)pirenu ,
- pyłu PM_{2,5},
- ozonu.

Zestawienie wszystkich wynikowych klas strefy śląskiej z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia, zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 8. Wynikowe klasy strefy śląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2017 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5}
strefa śląska	C	A	A	A	C	C	A	A	A	A	C	C

źródło: „Szesnasta roczna ocena jakości powietrza w Województwie Śląskim, obejmująca rok 2017”, WIOŚ Katowice 2018 r.

Stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy śląskiej, ze względu na ochronę roślin, nie zostały przekroczone w przypadku tlenków siarki i azotu. Przekroczone, natomiast zostały poziomy stężenia ozonu w powietrzu. Zestawienie wszystkich wynikowych klas strefy śląskiej z uwzględnieniem kryterium ochrony roślin, zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 9. Wynikowe klasy strefy śląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2017 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.

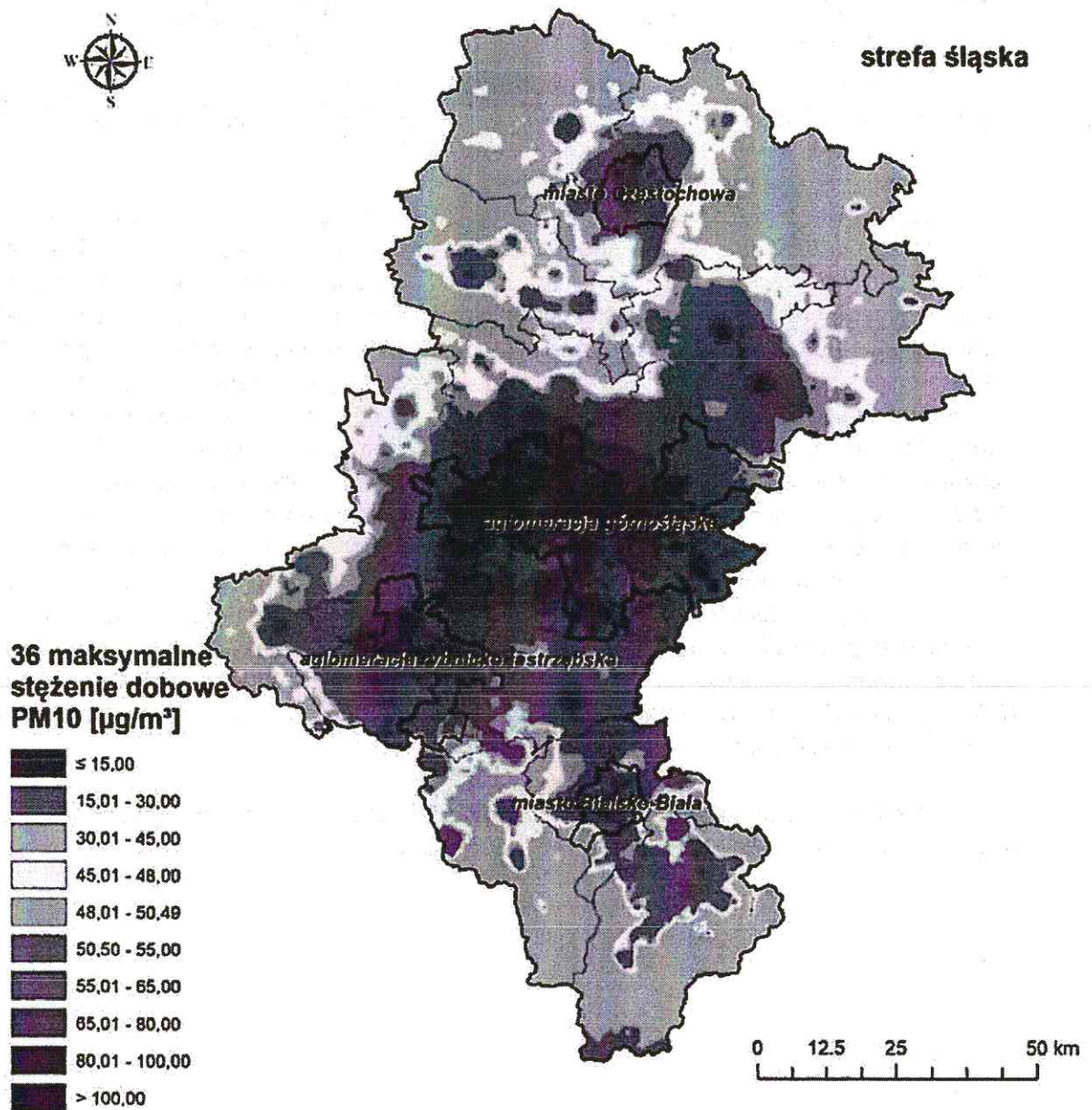
Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej		
	SO ₂	NO ₂	O ₃
strefa śląska	A	A	C

źródło: „Szesnasta roczna ocena jakości powietrza w Województwie Śląskim, obejmująca rok 2017”, WIOŚ Katowice 2018 r.

Jak wynika z „Szesnastej rocznej oceny jakości powietrza w województwie śląskim, obejmującej rok 2017” na terenie strefy śląskiej, stwierdzono występowanie w ciągu roku ponadnormatywnego stężenia dwutlenku siarki, ponadnormatywnej ilości przekroczeń dopuszczalnego średniodobowego stężenia pyłu zawieszony PM10 i pyłu PM2,5, a także przekroczenie wartości docelowej stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu w pyłe PM10. Na terenie strefy śląskiej, stwierdzono także przekroczenie poziomów celu długoterminowego oraz docelowego, określonego w odniesieniu do stężenia ozonu (8 godz.). Wyniki oceny stężeń zanieczyszczeń w powietrzu występujących w 2016 r. na obszarze strefy śląskiej, uwzględniające kryterium ochrony roślin, wykazały przekroczenia stanu dopuszczalnego dla zawartości ozonu. Osiągnięcie poziomu celu długoterminowego zawartości ozonu w powietrzu, zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska winno być jednym z celów wojewódzkiego programu ochrony środowiska. Zgodnie z itp. 91 ustawy Prawo ochrony środowiska dla wszystkich stref, w których stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych (strefy w klasie C) należy opracować programy ochrony powietrza, mające na celu osiągnięcie ww. poziomów substancji w powietrzu. Należy pamiętać, iż powyższe wyniki oceny obejmują całą strefę śląską i są wartościami uśrednionymi dla jej obszaru.

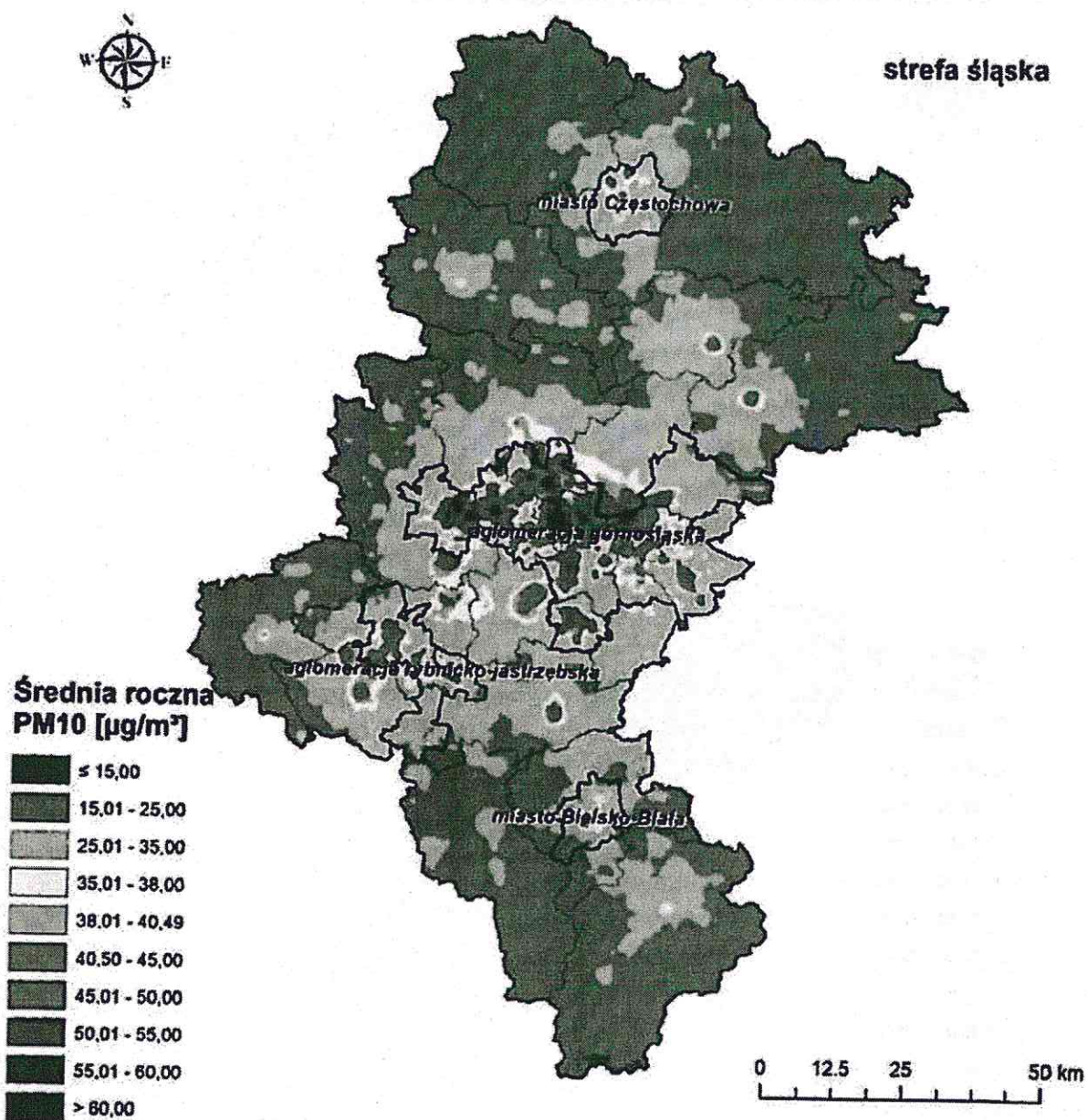
Poniżej przedstawiono w formie graficznej zasięg obszarów przekroczeń dla dwutlenku siarki, pyłu PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu.

Rysunek 5. Obszary przekroczeń dopuszczalnych stężeń dobowych pyłu PM10 ze względu na ochronę zdrowia w województwie śląskim w roku 2017.

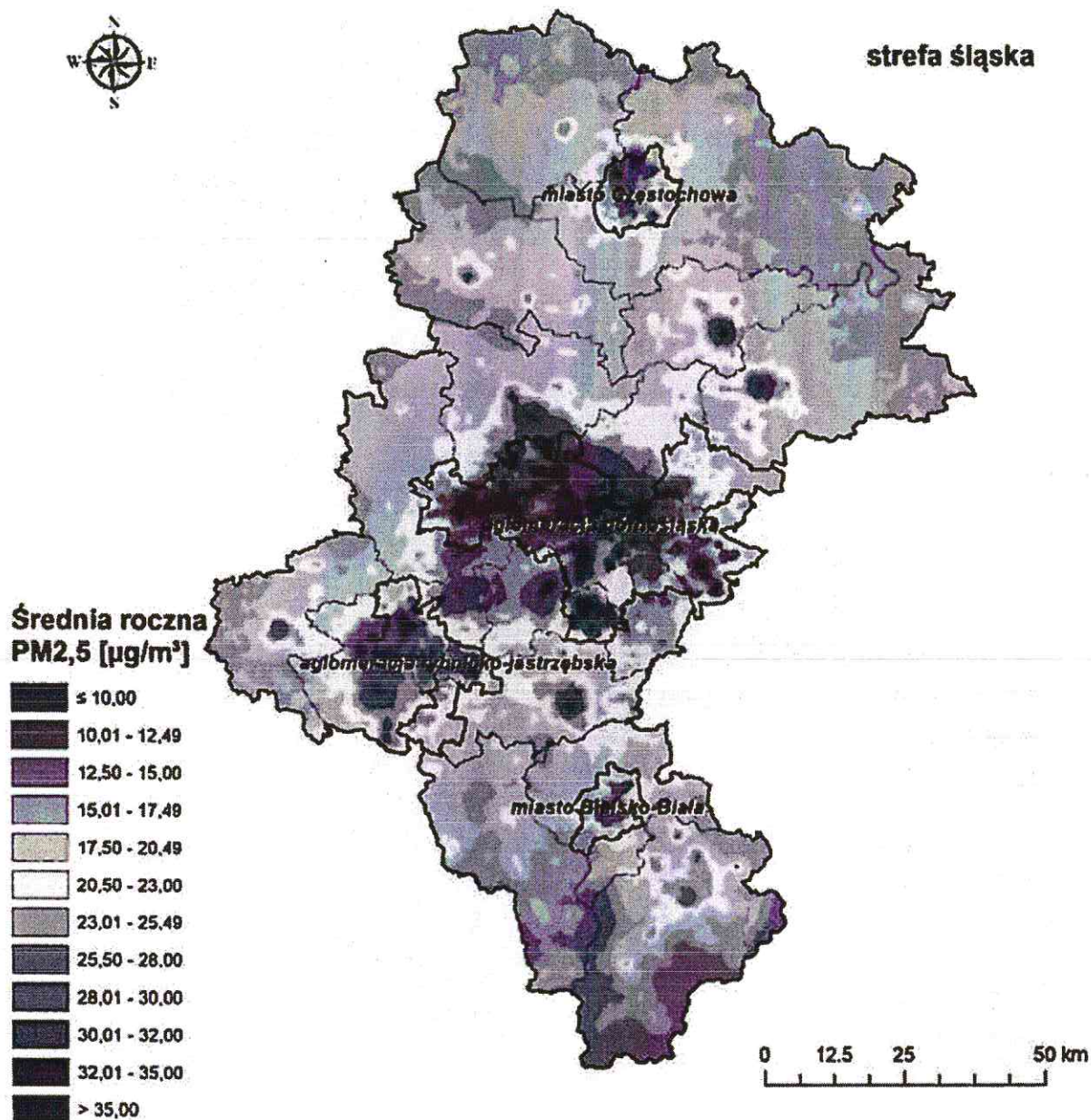
źródło: „Szesnasta roczna ocena jakości powietrza w Województwie Śląskim, obejmująca rok 2017”, WIOŚ Katowice 2018 r.

Rysunek 6. Obszary przekroczeń dopuszczalnych stężeń rocznych pyłu PM10 ze względu na ochronę zdrowia w województwie śląskim w roku 2017.

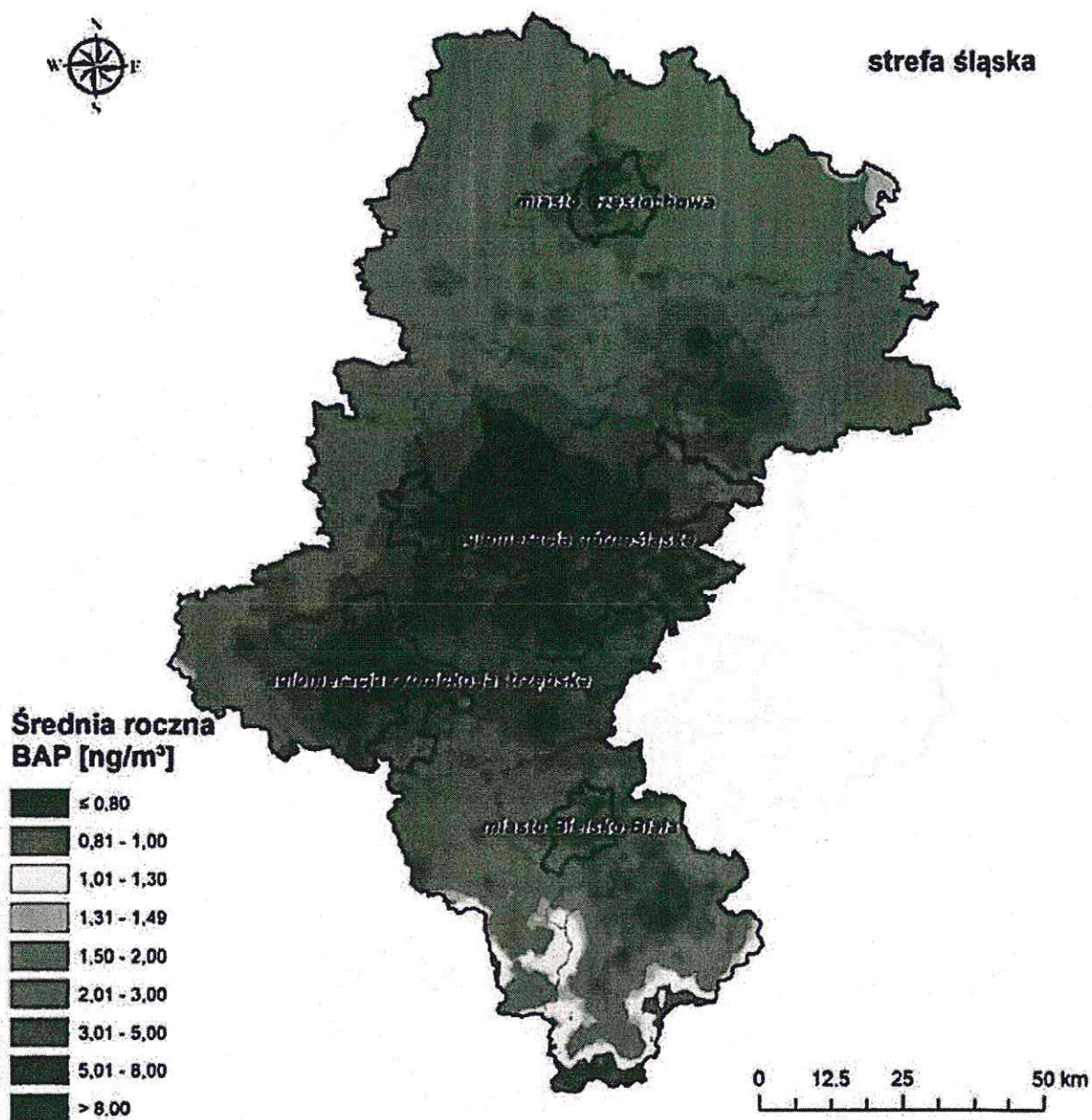
źródło: „Szesnasta roczna ocena jakości powietrza w Województwie Śląskim, obejmująca rok 2017”, WIOŚ Katowice 2018 r.

Rysunek 7. Obszary przekroczeń dopuszczalnych stężeń średniorocznych dla pyłu PM_{2,5} ze względu na ochronę zdrowia w województwie śląskim w roku 2017.

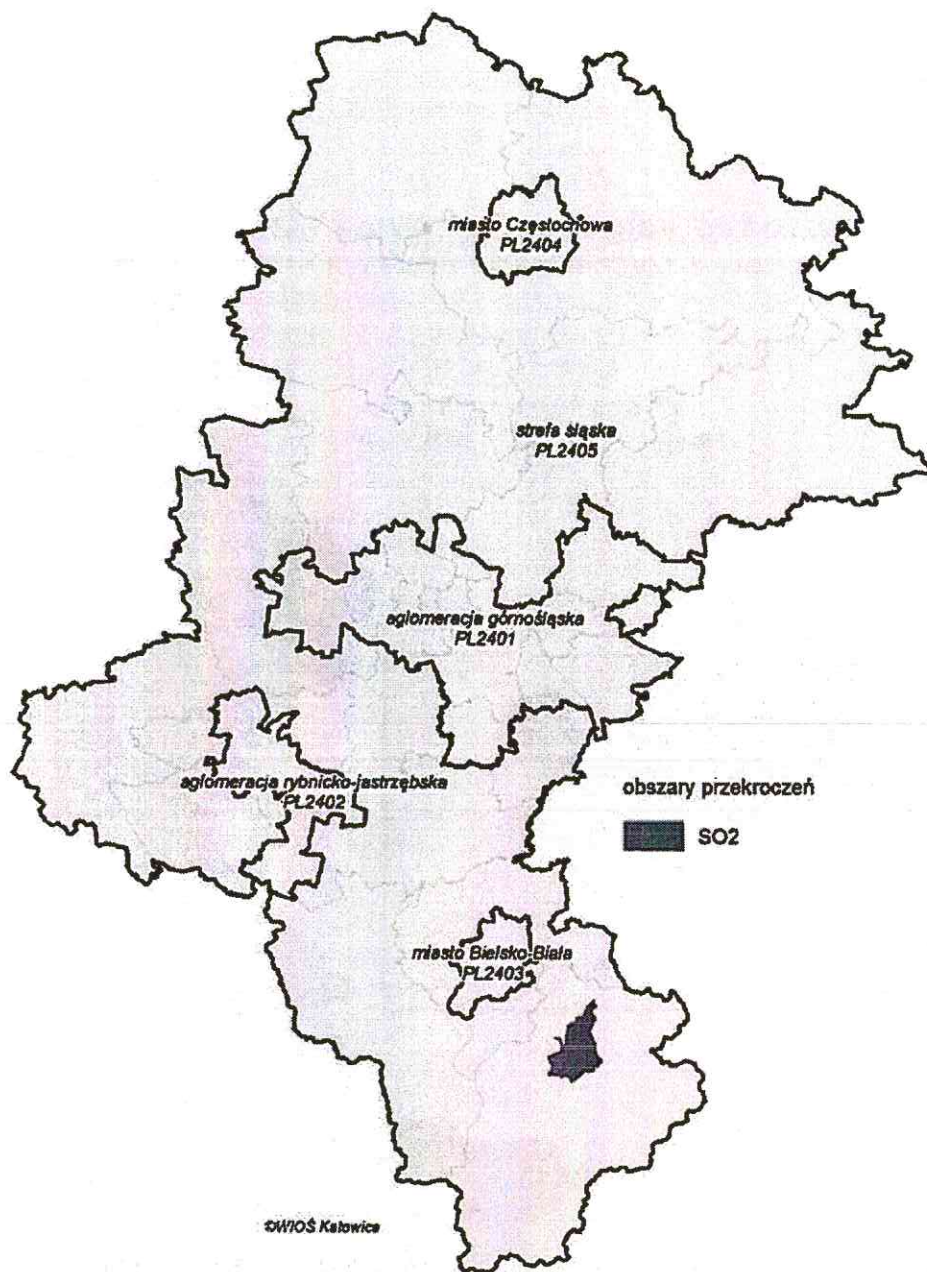
źródło: „Szesnasta roczna ocena jakości powietrza w Województwie Śląskim, obejmująca rok 2017”, WIOŚ Katowice 2018 r.

Rysunek 8. Obszary przekroczeń dopuszczalnych stężeń średniorocznych dla benzo(a)pirenu ze względu na ochronę zdrowia w województwie śląskim w roku 2017

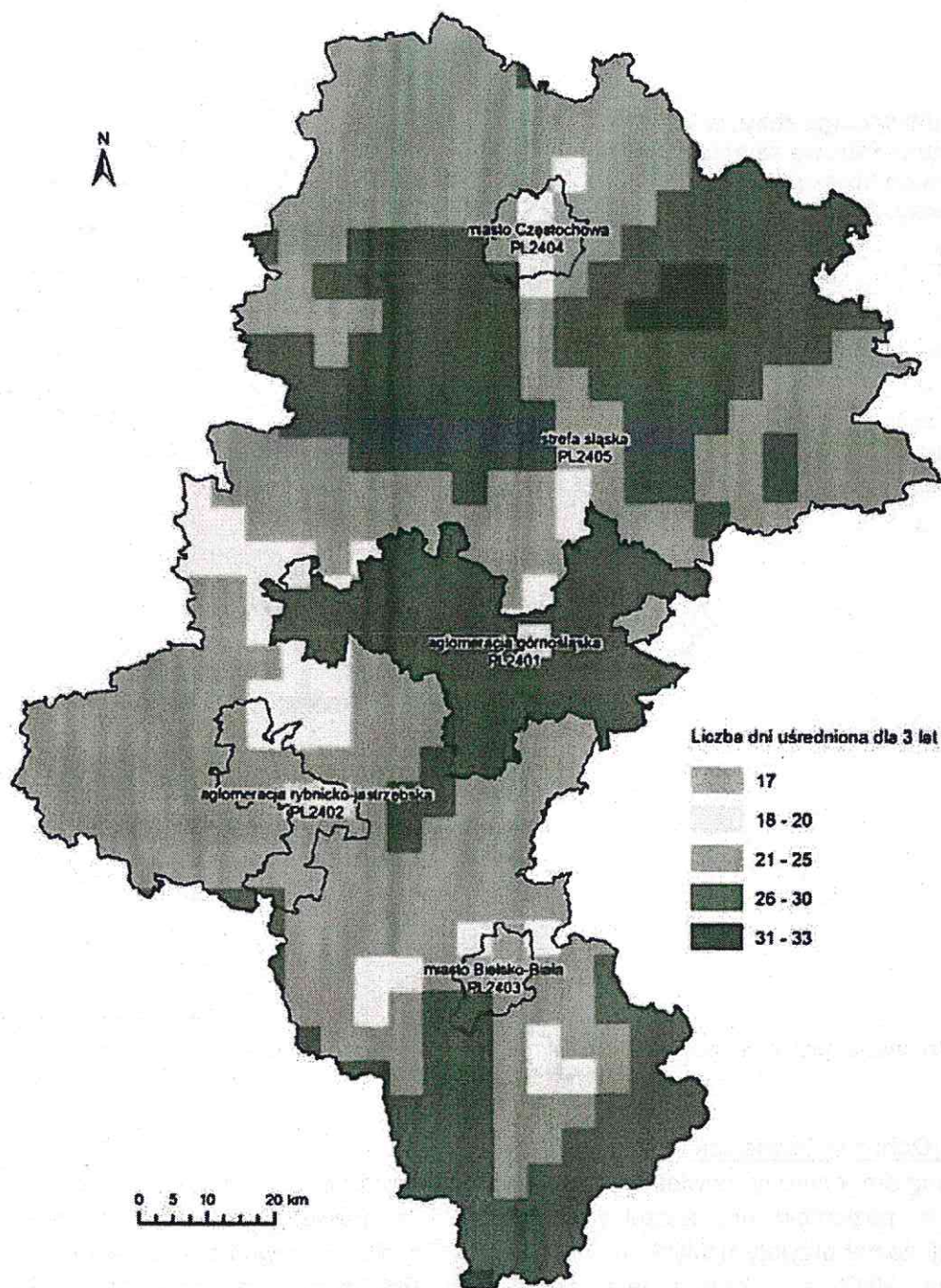
źródło: „Szesnasta roczna ocena jakości powietrza w Województwie Śląskim, obejmująca rok 2017”, WIOŚ Katowice 2018 r.

Rysunek 9. Obszary przekroczeń dopuszczalnych stężeń średniorocznych dwutlenku siarki ze względu na ochronę zdrowia w województwie śląskim w roku 2017

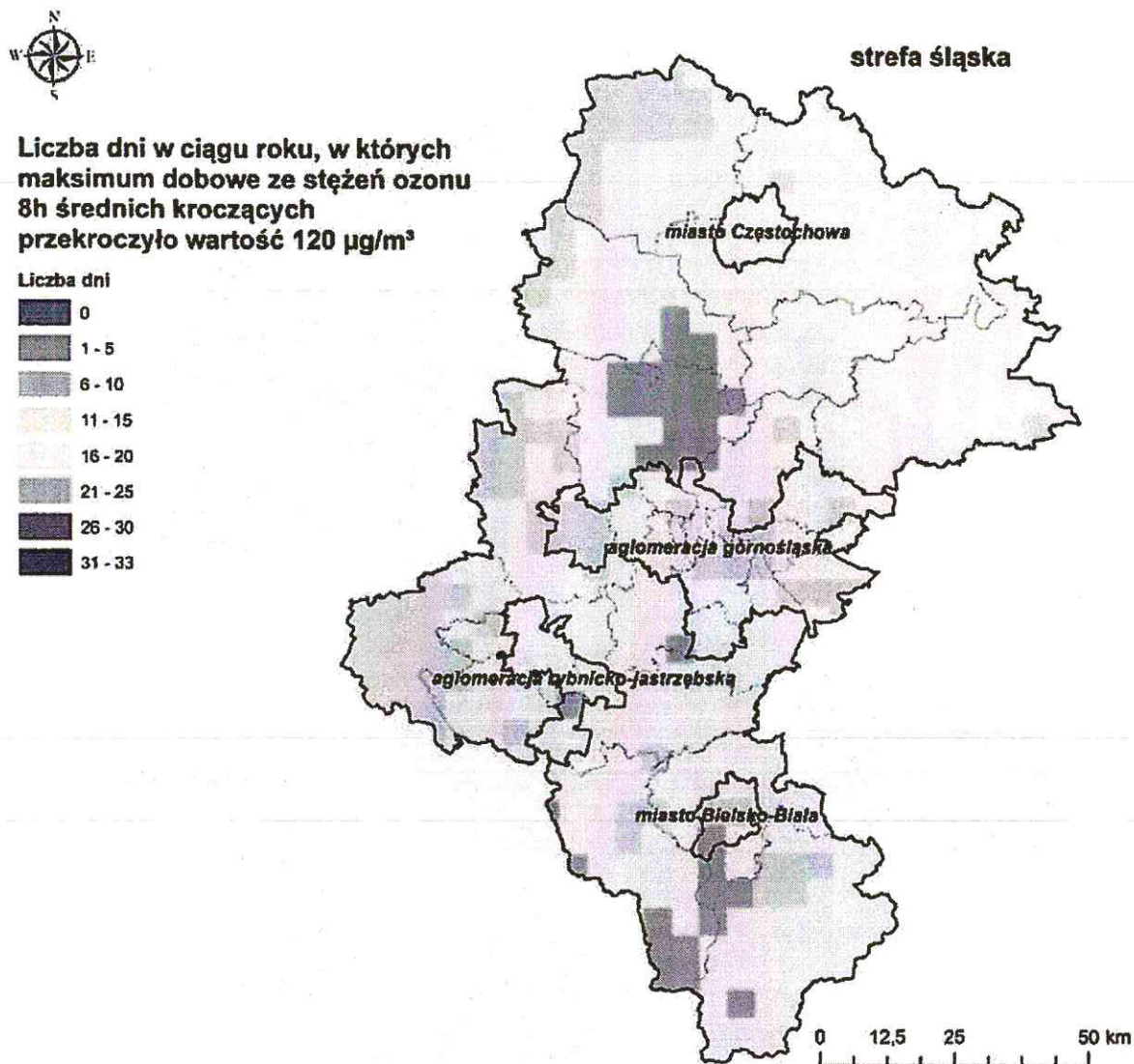
źródło: „Szesnasta roczna ocena jakości powietrza w Województwie Śląskim , obejmującą rok 2017”,
WIOŚ Katowice 2018 r.

Rysunek 10. Obszary przekroczeń poziomu docelowego ozonu (kolor czerwony) dla ochrony zdrowia ludzi z liczbą dni większą niż 25, w roku 2017.

źródło: „Szesnasta roczna ocena jakości powietrza w Województwie Śląskim, obejmująca rok 2017”, WIOŚ Katowice 2018 r.

Rysunek 11. Obszary przekroczeń poziomu celu długoterminowego dla ochrony zdrowia ludzi z liczbą dni większą lub równą 1 dzień, w roku 2017.

źródło: „Szesnasta roczna ocena jakości powietrza w Województwie Śląskim, obejmująca rok 2017”, WIOŚ Katowice 2018 r.

Program Ochrony Powietrza

Program ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji został przyjęty uchwałą nr VI/47/5/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. Program jest aktualizacją Programu przyjętego przez Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą Nr IV/57/3/2014 z dnia 17 listopada 2014 roku.

Nadrzędnym celem aktualizacji Programu ochrony powietrza jest opracowanie działań naprawczych, których realizacja doprowadzi do poprawy jakości powietrza, co w konsekwencji spowoduje ograniczenie niekorzystnego wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie i życie mieszkańców województwa śląskiego. W trakcie prac nad aktualizacją dokumentu zweryfikowano zaplanowane i realizowane dotychczas działania naprawcze oraz opracowano katalog działań korygujących.

W celu realizacji działań naprawczych, samorządy lokalne powinny stworzyć dla mieszkańców system zachęt finansowych pomocny w ograniczeniu emisji z sektora bytowo-komunalnego. Zadania powinny być realizowane zgodnie z określoną listą priorytetów w zakresie: zastąpienia niskosprawnych urządzeń siecią ciepłowniczą lub urządzeniami opalanymi gazem, ewentualnie urządzeniami spełniającymi minimum wymogi jakościowe dla urządzeń na paliwa stałe klasy 5, które zostały określone w normie PN-EN 303-5:2012, jak również inwestycji związanych z termomodernizacją obiektów ogrzewanych w sposób indywidualny w celu ograniczenia strat ciepła.

Uchwała antysmogowa

Dnia 7 kwietnia 2017 przyjęto Uchwałę Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z 12 kwietnia 2017r., poz. 2624), tzw. „Uchwałę antysmogową” :

§ 1.1. W celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi i na środowisko, w granicach administracyjnych województwa śląskiego wprowadza się ograniczenia i zakazy obejmujące cały rok kalendarzowy określone niniejszą uchwałą.

§ 2. Rodzaje instalacji, dla których wprowadza się ograniczenia i zakazy w zakresie ich eksploatacji to instalacje, w których następuje spalanie paliw stałych w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku, poz. 220 z późn. zm.), w szczególności kocioł, kominek i piec, jeżeli:

- 1) dostarczają ciepło do systemu centralnego ogrzewania lub*
- 2) wydzielają ciepło lub*
- 3) wydzielają ciepło i przenoszą je do innego nośnika*

§ 3. Podmiotami, dla których wprowadza się ograniczenia i zakazy są podmioty eksploatujące instalacje wskazane w § 2

§ 4. W przypadku instalacji, o których mowa w § 2 pkt 1, dopuszcza się wyłącznie eksploatację instalacji, które spełniają minimum standard emisyjny zgodny z 5 klasą pod względem granicznych wartości emisji zanieczyszczeń normy PN-EN 303-5:2012, co potwierdza się zaświadczeniem wydanym przez jednostkę posiadającą w tym zakresie akredytację Polskiego Centrum Akredytacji lub innej jednostki akredytującej w Europie, będącej sygnatariuszem wielostronnego porozumienia o wzajemnym uznawaniu akredytacji EA (European co-operation for Accreditation).

§ 5. W przypadku instalacji, o których mowa w § 2 pkt 2 i pkt 3, dopuszcza się wyłącznie eksploatację instalacji, które spełniają minimalne poziomy sezonowej efektywności energetycznej i normy emisji zanieczyszczeń dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń określone w punkcie 1 i 2 załącznika II do Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 roku w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe. Podmiot eksploatujący instalację jest zobowiązany do wykazania

spełniania wymagań określonych w niniejszym zapisie poprzez przedstawienie instrukcji dla instalatorów i użytkowników, o której mowa w punkcie 3 lit. a załącznika II w/w rozporządzenia.

§ 6. W instalacjach wskazanych w § 2 zakazuje się stosowania:

- 1) węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla,
- 2) mułów i flotokonzentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem,
- 3) paliw, w których udział masowy węgla kamiennego o uziarnieniu poniżej 3 mm wynosi więcej niż 15 %,
- 4) biomasy stałej, której wilgotność w stanie roboczym przekracza 20 %.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 września 2017 roku z następującymi wyjątkami:

- 1) wymagania wskazane w § 4 dla instalacji, których eksploatacja rozpoczęła się przed 1 września 2017 roku będą obowiązywać:
 - a. od 1 stycznia 2022 roku w przypadku instalacji eksploatowanych w okresie powyżej 10 lat od daty ich produkcji lub nieposiadających tabliczki znamionowej,
 - b. od 1 stycznia 2024 roku w przypadku instalacji eksploatowanych w okresie od 5 do 10 lat od daty ich produkcji,
 - c. od 1 stycznia 2026 roku w przypadku instalacji eksploatowanych w okresie poniżej 5 lat od daty ich produkcji,
 - d. od 1 stycznia 2028 roku w przypadku instalacji spełniających wymagania w zakresie emisji zanieczyszczeń określonych dla klasy 3 lub klasy 4 według normy PN-EN 303-5:2012,
- 2) wymagania wskazane w § 5 dla instalacji, których eksploatacja rozpoczęła się przed 1 września 2017 roku, będą obowiązywać od 1 stycznia 2023 roku, chyba że instalacje te będą:
 - a. osiągać sprawność cieplną na poziomie co najmniej 80 % lub
 - b. zostaną wyposażone w urządzenie zapewniające redukcję emisji pyłu do wartości określonych w punkcie 2 lit. a załącznika II do Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 roku w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe.

5.1.3 Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z analizami wykonanymi na potrzeby programu KLIMADA, zamieszczonymi w *Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020*, na przestrzeni następných lat warunki klimatyczne Polski zmieniają się. Przewidywane jest zwiększenie się średniej rocznej temperatury ilości dni upalnych (z temperaturą powyżej 25° C) oraz zmniejszenie się ilości dni z temperaturami poniżej 0° C. Efektem tego może być ograniczenie zapotrzebowania na energię potrzebną do ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych, co jednocześnie spowoduje ograniczenie emisji gazów

cieplarnianych. Zwiększenie się ilości dni upalnych, może z kolei spowodować wzrost zapotrzebowania na energię (urządzenia klimatyzacyjne). Większa ilość dni słonecznych przyczyni się natomiast do polepszenia się warunków słonecznych, wyjątkowo ważnych przy korzystaniu z energii odnawialnej.

Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań temperatur oraz zapotrzebowania energetycznego, wdrożenie rozproszonych, niskoemisyjnych źródeł energii oraz wykorzystywanie energii odnawialnej.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie ochrony powietrza, można zaliczyć wszelkiego rodzaju awarie sieci przesyłowych oraz awarie w zakładach przemysłowych.

Awaria instalacji przemysłowych lub przesyłowych może doprowadzić do uwolnienia dużych ilości lotnych związków chemicznych do powietrza. Substancje takie mogą cechować się negatywnym wpływem na organizmy żywe oraz środowisko naturalne. Zasięg skażenia po awarii przemysłowej jest zależny od lokalnych uwarunkowań terenowych, klimatu oraz pogody i w zależności od tych parametrów może pokryć bardzo duży obszar.

Działania edukacyjne

Jednym z najważniejszych zadań gmin należy zwiększanie świadomości ekologicznej ich mieszkańców – zwłaszcza tych dorosłych. Cel ten można osiągnąć poprzez organizowanie szkoleń oraz akcji edukacyjnych podejmujących tematykę zmian klimatu, sposobów minimalizowania ich skutków, ograniczania niskiej emisji oraz minimalizacji negatywnego wpływu na powietrze atmosferyczne.

Monitoring środowiska

Monitoring powietrza w Województwie Śląskim prowadzony jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. W ramach systemu monitoringu jakości powietrza w Województwie Śląskim funkcjonuje 29 stacji pomiarowych. Prowadzą one monitoring w sposób automatyczny, manualny lub pasywny. Na terenie Gminy Kłobuck prowadzone są pomiary tła. Prócz tego na terenie gminy znajdują się 2 stacje systemu Airly (ul. Szkolna oraz ul. 9 Maja). Wyniki stężenia zanieczyszczeń uzyskane na tych stacjach mogą pełnić funkcję informacyjną.

5.1.4 Analiza SWOT

Jakość powietrza	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Opracowany Program Gospodarki Niskoemisyjnej; Brak przekroczeń dopuszczalnych norm powietrza w przypadku SO₂; NO₂, CO; C₆H₆; Pb; As; Cd oraz Ni, 	<ul style="list-style-type: none"> Przewaga tradycyjnych, nieekologicznych źródeł ciepła, Zagrożenie z liniowych i punktowych źródeł zanieczyszczeń, Spalanie w piecach paliwa niskiej jakości, Niska świadomość ekologiczna mieszkańców, Przekroczenia dopuszczalnych norm jakości powietrza w przypadku: pyłu PM₁₀, PM_{2,5}, O₃ oraz B(a)P;
Szanse	Zagrożenia

<ul style="list-style-type: none">• Stopniowe zastąpienie ogrzewania węglowego, bardziej nowoczesnym systemem (w tym OZE)• Termomodernizacja budynków znajdujących się na terenie gminy,• Tworzenie ścieżek rowerowych,• Edukacja ekologiczna mieszkańców ze szczególnym naciskiem na zagadnienia dotyczące odpadów,	<ul style="list-style-type: none">• Wzrost liczby samochodów,• Niska świadomość mieszkańców dotycząca zjawiska tzw. „niskiej emisji”,• Spalanie w kotłach paliw o niskiej jakości,• Korzystanie z przestarzałych kotłów na paliwa stałe.
---	---

5.2. Zagrożenia hałasem

5.2.1. Stan wyjściowy

Hałas definiuje się jako wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego oddziałujące na organizm ludzki. Zgodnie

z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2018 poz. 799 z późn. zm.), podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem są następujące:

- emisja - wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio energie do powietrza, wody lub ziemi, związane z działalnością człowieka (takie jak hałas czy wibracje),
- hałas - dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz,
- poziom hałasu - równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 117 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2018 poz. 799 z późn. zm.). W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasów komunikacyjnych Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych tego rodzaju hałasów. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasów komunikacyjnych zależy od wartości poziomu równoważnego LAeq i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość LAeq < 52 dB
- średnia uciążliwość 52 dB < LAeq < 62 dB
- duża uciążliwość 63 dB < LAeq < 70 dB
- bardzo duża uciążliwość LAeq > 70 dB

5.2.2. Źródła hałasu

Hałas drogowy

Kryteria dopuszczalności hałasu drogowego określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014, poz. 112). Dla rodzajów terenu, wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny szpitali, szkoły, tereny rekreacyjno – wypoczynkowe i uzdrowiska), ustalono dopuszczalny równoważny poziom hałasu LAeqD w porze dziennej i LAeqN w porze nocnej. Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób jego zagospodarowania. Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – od 50 do 65 dB, w porze nocnej 45–56 dB. Dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 10. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe objekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	LAeq D przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	LAeq N przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	LAeq D przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	LAeq N przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
a) Obszary A ochrony uzdrowiskowej b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobylem dzieci i młodzieży** c) Tereny domów opieki d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami rzemieślniczymi c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe poza miastem d) Tereny zabudowy zagrodowej	65	56	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ***	68	60	55	45

* Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

** W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

*** Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Na terenie Gminy Kłobuck głównym źródłem hałasu drogowego są:

- Drogi krajowe:
 - Droga krajowa nr 43,
- Drogi wojewódzkie:
 - Droga wojewódzka nr 491,
 - Droga wojewódzka nr 492,
- Drogi powiatowe,
- Drogi gminne,
- Drogi wewnętrzne.

W ostatnich latach Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach nie przeprowadzał, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, badań środowiska akustycznego na terenie Gminy Kłobuck.

W 2012 roku Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przeprowadziła badania hałasu drogowego na terenie Województwa Śląskiego. Wśród badanych dróg znalazł się odcinek drogi krajowej numer 43, zlokalizowany na terenie Gminy Kłobuck.

Wyniki badań zawierały zestawienie wielkości obszaru oraz ilości budynków narażonych na przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu. Zebrano je w dwóch tabelach opisujących wskaźnik L_N długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00) oraz wskaźnik L_{DWN} (długookresowy średni poziom dźwięku, wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (od godz. 6⁰⁰ do godz. 18⁰⁰), pory wieczoru (od godz. 18⁰⁰ do godz. 22⁰⁰) oraz pory nocy (od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰)). Dane zostały zestawione w tabelach.

Tabela 11. Przekroczenia wartości L_{DWN} [dB] dla drogi krajowej nr 43.

Droga krajowa nr 43, odcinek: Kłobuck – gr. m. Częstochowa, jednostka: powiat kłobucki					Wskaźnik hałasu L_{DWN} [dB]
Kryterium	do 5 dB	>5 dB -10 dB	>10 dB -15 dB	>15 dB-20 dB	pow. 20dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	niedobry		zły		Bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km ²]	0,478	0,254	0,134	0,058	0,005
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tys.]	0,162	0,100	0,049	0,017	0,008
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [tys.]	0,506	0,319	0,160	0,057	0,055
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	3	3	2	0	0

Droga krajowa nr 43, odcinek: Kłobuck – gr. m. Częstochowa, jednostka: powiat kłobucki					Wskaźnik hałasu L_{DOWN} [dB]
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem (liczba obiektów)	0	0	0	0	0

źródło: GDDKiA

Tabela 12. Przekroczenia wartości L_N [dB] dla drogi krajowej nr 43.

Droga krajowa nr 43, odcinek: Kłobuck – gr. m. Częstochowa, jednostka: powiat kłobucki					Wskaźnik hałasu L_N [dB]
Kryterium	do 5 dB	>5 dB -10 dB	>10 dB -15 dB	>15 dB-20 dB	pow. 20dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	nieдобry		zły		Bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km ²]	0,507	0,266	0,142	0,057	0,000
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tys.]	0,125	0,099	0,048	0,033	0,000
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [tys.]	0,403	0,312	0,162	0,137	0,000
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	4	4	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem (liczba obiektów)	0	0	0	0	0

źródło: GDDKiA

Wyniki badań zleconych przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad wskazują, na pogorszony stan środowiska w otoczeniu drogi krajowej nr 43. Mieszkańcy obszarów do niej przylegających lub pracujący w jej pobliżu mogą być narażeni na przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu co negatywnie wpływa na stan warunków akustycznych środowiska. Przekroczenia te zgodnie z badaniami zleconymi przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad, w skrajnych przypadkach, mogą wynosić ponad 20 dB.

Hałas kolejowy

Przez Gminę Kłobuck przebiega trasa kolejowa nr 131 relacji Chorzów Batory – Tczew, którą odbywa się ruch towarowy. Linia ta jest źródłem przez które mogłoby wystąpić potencjalne zagrożenie nadmiernym hałasem, którego źródłem jest kolej.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy powodowany jest eksploatacją instalacji lub urządzeń związanych z prowadzoną działalnością przemysłową. Emisja zanieczyszczenia środowiska hałasem regulowana jest w posiadanych przez podmioty gospodarcze zezwoleniach, dopuszczających określone poziomy hałasu odrębnie dla pory dziennej i nocnej. Uciążliwość hałasu emitowanego z obiektów przemysłowych zależy między innymi od ich ilości, czasu pracy czy odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej.

5.2.3. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Wzrost średnich temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym powoduje zwiększenie się poziomów dźwięków – zwłaszcza tych generowanych przez urządzenia mechaniczne oraz elektryczne. Wzrost temperatury wymusza również, intensywniejsze działanie układów chłodzących co również może powodować uciążliwości dla środowiska, zwłaszcza w miastach gdzie naturalny krajobraz uległ największym przekształceniom. Aby zmniejszyć negatywny wpływ wysokich temperatur należy zwiększać ilość terenów zielonych oraz niwelować efekt tzw. „miejskiej wyspy ciepła”.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie zagrożenia hałasem można zaliczyć wszelkiego rodzaju zdarzenia losowe powodujące nagłe zwiększenie emisji dźwięku.

Działania edukacyjne

Zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczącej zagrożenia nadmiernym poziomem dźwięku powietrza, zwłaszcza przy nieustannie rosnącej ilości pojazdów mechanicznych, powinno być jednym z priorytetów jednostek samorządu terytorialnego. Ważnym krokiem w tym kierunku może być organizacja szkoleń, dla mieszkańców gminy, mających na celu propagowanie wiedzy na temat zagrożeń związanych z hałasem oraz sposobów niwelowania jego skutków.

Monitoring środowiska

Monitoring poziomów dźwięku w Województwie Śląskim prowadzony jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. Badania obejmują okolice dróg o dużym natężeniu ruchu, okolice linii kolejowych oraz lotnisk. Prowadzone są one zgodnie z "Programem Państwowego Monitoringu Środowiska województwa śląskiego na lata 2016-2020". Ponadto zarządcy dróg krajowych oraz wojewódzkich zobowiązanie są do sporządzenia map akustycznych dla dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000/rok.

5.2.4. Analiza SWOT

Klimat akustyczny	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Brak zagrożeń akustycznych (z wyłączeniem ciągów komunikacyjnych), 	<ul style="list-style-type: none"> • Natężenie ruchu komunikacyjnego, • Przez gminę przebiega towarowa linia kolejowa.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Monitorowanie poziomów hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych, • Poprawa stanu technicznego ciągów komunikacyjnych, • Uwzględnianie w Planach Zagospodarowania Przestrzennego odległości od źródeł hałasu, 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększająca się ilość samochodów, • Zwiększanie się natężenia kolejowego ruchu kolejowego.

5.3. Promieniowanie elektromagnetyczne

5.3.1. Stan wyjściowy

Zagadnienia dotyczące ochrony ludzi i środowiska przed niekorzystnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych regulowane są przepisami dotyczącymi:

- ochrony środowiska,
- bezpieczeństwa i higieny pracy,
- prawa budowlanego,
- zagospodarowania przestrzennego,
- przepisami sanitarnymi.

Jako promieniowanie niejonizujące określa się promieniowanie, którego energia oddziałująca na każde ciało materialne nie wywołuje w nim procesu jonizacji. Promieniowanie to związane jest ze zmianami pola elektromagnetycznego. Poniżej zestawiono potencjalne źródła omawianego promieniowania

- urządzenia wytwarzające stałe pole elektryczne i magnetyczne,
- urządzenia wytwarzające pole elektryczne i magnetyczne o częstotliwości 50 Hz, (stacje i linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia),
- urządzenia wytwarzające pole elektromagnetyczne o częstotliwości od 1 kHz do 300 GHz, (urządzenia radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne),
- inne źródła promieniowania z zakresu częstotliwości: 0 - 0,5 Hz, 0,5 - 50 Hz oraz 50-1000 Hz.

Zagadnienia dotyczące promieniowania niejonizującego są określone przez Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. 2003r., Nr 192, poz. 1883).

Dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, rozporządzenie ustala odrębną wartość składowej elektrycznej pola w wysokości 7 V/m.

Dla pozostałych terenów, na których przebywanie ludzi jest dozwolone bez ograniczeń, rozporządzenie ustala wysokość składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz w wysokości 10 kV/m, natomiast składowej magnetycznej w wysokości 60 A/m. ponadto rozporządzenie określa:

- dopuszczalne poziomy elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego;
- metody kontroli dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych;
- metody wyznaczania, dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych, jeżeli w środowisku występują pola elektromagnetyczne z różnych zakresów częstotliwości.

5.3.2. Źródła promieniowania elektromagnetycznego

Na terenie Gminy Kłobuck znajdują się następujące źródła promieniowania niejonizującego zgłoszone do Starostwa Powiatowego w Kłobucku:

1. Stacja bazowa BT 22361 KŁOBUCK w Kłobucku ul. Wyszyńskiego 9,
2. Stacja bazowa KLB5003 A, Gruszewnia, ul. Kłobucka 63,
3. Stacja bazowa KLB2003 A w Kłobucku ul. Harcerska 4,

4. Stacja bazowa BT-24719 BIAŁA DOLNA zlokalizowana w m. Biała Dolna, działka nr 115,
5. Stacja bazowa BT-24720 LGOTA zlokalizowana w m. Lgota przy ul. Południowej 138,
6. Stacja bazowa 36418N! LEMANS LP KŁOBUCK (KCZ KŁOBUCK ZAKRZEWSKA 85) w Kłobucku przy ul. Zakrzewskiej 85,
7. Stacja bazowa (36239N!)KŁOBUCK(KCZ_KŁOBUCK_GIMNAZJUM) w Kłobucku przy ul. Bohaterów Bitwy pod Mokrą 4,
8. Stacja bazowa 5241 KAMYK w Kamyku przy ul. Grunwaldzkiej 8,
9. Stacja bazowa KLB2001 A w Kłobucku przy ul. Wieluńskiej14,
10. Instalacja TON Częstochowa/Kłobuck – INFO, zlokalizowana w Kłobucku przy ul. Harcerskiej 35/15,
11. Instalacja OM Kłobuck/ul. Bohaterów Bitwy pod Mokrą, zlokalizowana w Kłobucku przy ul. Bohaterów Bitwy pod Mokrą 5,
12. Stacja bazowa KŁOBUCK 52356, w Kłobucku ul. Częstochowska 59,
13. Stacja bazowa 5220 KŁOBUCK w Kłobucku przy ul. Bohaterów Bitwy pod Mokrą 4,
14. Stacja bazowa 52200 KŁOBUCK w Kłobucku przy ul. Orzeszkowej,
15. Stacja bazowa BT 22926 KAMYK w Kamyku ul. Grunwaldzka 8,
16. Instalacja OM Kamyk CEFARM ul. Szkolna, zlokalizowana w Kamyku ul. Szkolna 1,
17. Stacja bazowa 51967 (36003 KCZ KŁOBUCK MOBIL) zlokalizowana w Kłobucku przy ul. Częstochowskiej,
18. Linia radiowa Kłobuck OM01 01 NEC P, zlokalizowana w Kłobucku przy ul. Wieluńskiej14.

Monitoring poziomu pól elektromagnetycznych objął obszar Gminy Kłobuck w roku 2017. Na terenie gminy zlokalizowany był jeden punkt pomiarowy (P-1), który znajdował się w Kłobucku przy ul. Wieluńskiej (obok dworca PKS). Wyniki pomiarów przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 13. Wyniki pomiarów monitoringu pól elektromagnetycznych na terenie Kłobucka w roku 2017.

Nazwa oraz lokalizacja punktu pomiarowego	Natężenie pola elektrycznego E^{**} [V/m]	Niepewność pomiaru UE 0,95 [V/m]
P-1 Kłobuck, ul. Wieluńska	1,20	+/- 30

Gdzie:

E^{**} [V/m] - średnia wartość arytmetyczna wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego w zakresie częstotliwości 100 kHz – 3 GHz, w danym punkcie obserwacji, w środowisku.

Źródło: WIOŚ Katowice

Jak wynika z przedstawionych pomiarów poziomów PEM na terenie Gminy Kłobuck w roku 2017 nie zanotowano przekroczeń ich poziomów. Analizując powyższe wyniki oraz wieloletnie badania pól elektromagnetycznych prowadzone przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, pozwala założyć, że również na terenie Gminy Kłobuck brak jest realnego zagrożenia nadmiernym poziomem pól elektromagnetycznych.

5.3.3. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Wzrost temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym może powodować zmiany w rozchodzeniu się pól elektromagnetycznych wokół emiterów a w efekcie negatywny wpływ na ludność oraz środowisko. W celu zmniejszenia takiego wpływu należy zwiększać powierzchnię terenów zielonych oraz brać pod uwagę czynniki klimatyczne, podczas wybierania lokalizacji dla źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie promieniowania elektromagnetycznego można zaliczyć wszelkiego awarie urządzeń powodujące nadmierną emisję promieniowania mogącą negatywnie wpłynąć na środowisko oraz organizmy żywe.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne na terenie gminy powinny skupić się wokół zwiększenia świadomości mieszkańców na temat zagrożeń związanych z promieniowaniem elektromagnetycznym oraz urządzeniami, które takie promieniowanie emitują.

Monitoring środowiska

Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych w Województwie Śląskim prowadzony jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. Badania prowadzi się w miastach o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys., w miastach o liczbie ludności poniżej 50 tys. oraz na terenach wiejskich.

5.3.4. Analiza SWOT

Promieniowanie elektromagnetyczne	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Brak przekroczeń poziomów PEM 	<ul style="list-style-type: none"> Lokalizacja masztów telefonii komórkowej i linii wysokiego napięcia na terenie gminy.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Stąa kontrola poziomów PEM przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz Inspekcję Sanitarną, 	<ul style="list-style-type: none"> Lokalizacja źródeł promieniowania elektromagnetycznego w pobliżu terenów mieszkalnych, Umieszczanie nowych źródeł PEM w pobliżu już istniejących co może spowodować spotęgowanie efektu wytwarzanych pól.

5.4. Gospodarowanie wodami

5.4.1. Stan wyjściowy - wody powierzchniowe

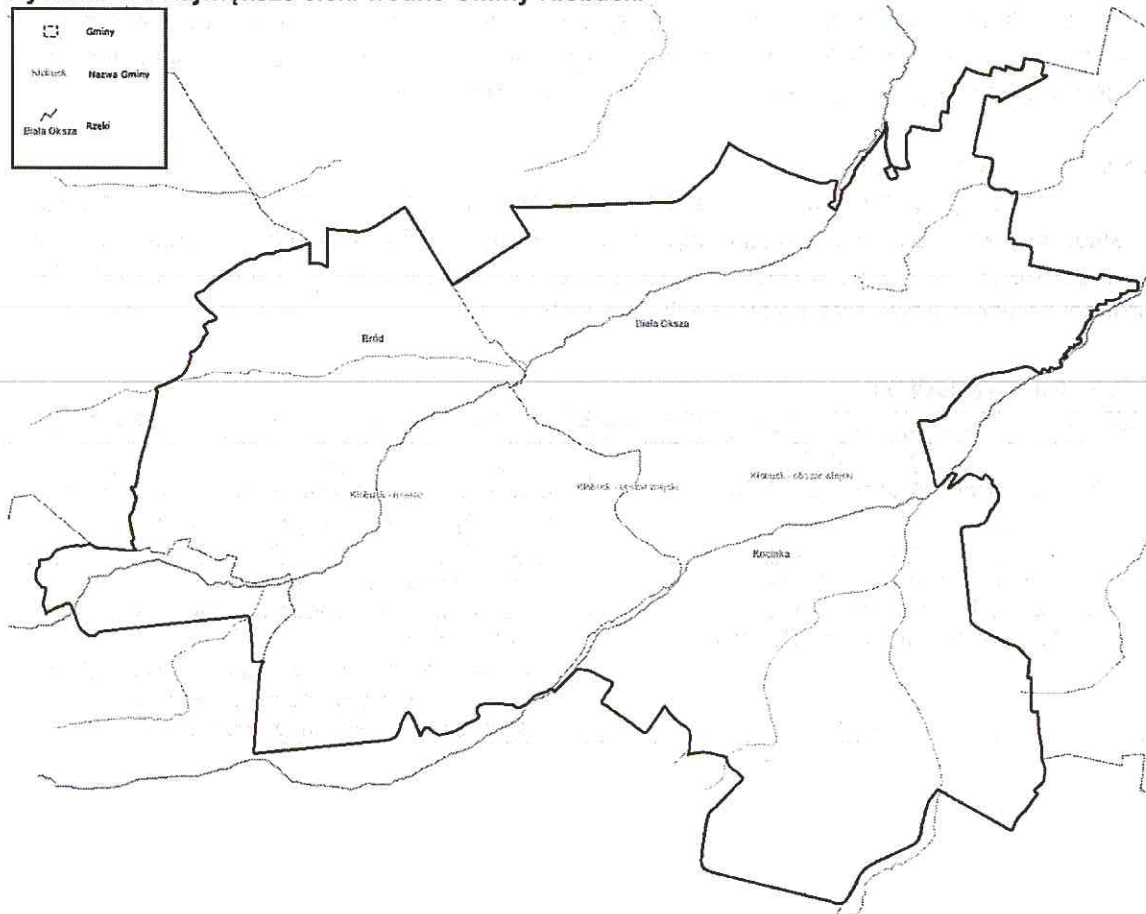
Obszar Gminy Kłobuck leży w zlewniach następujących jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP)

Tabela 14. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze Gminy Kłobuck.

Kod JCWP	Nazwa JCWP
RW6000161816589	Górnianka
RW6000161816669	Biała Oksza
RW6000161816899	Kocinka

źródło: PGWWP.

Rysunek 12. Największe ciek wodne Gminy Kłobuck.

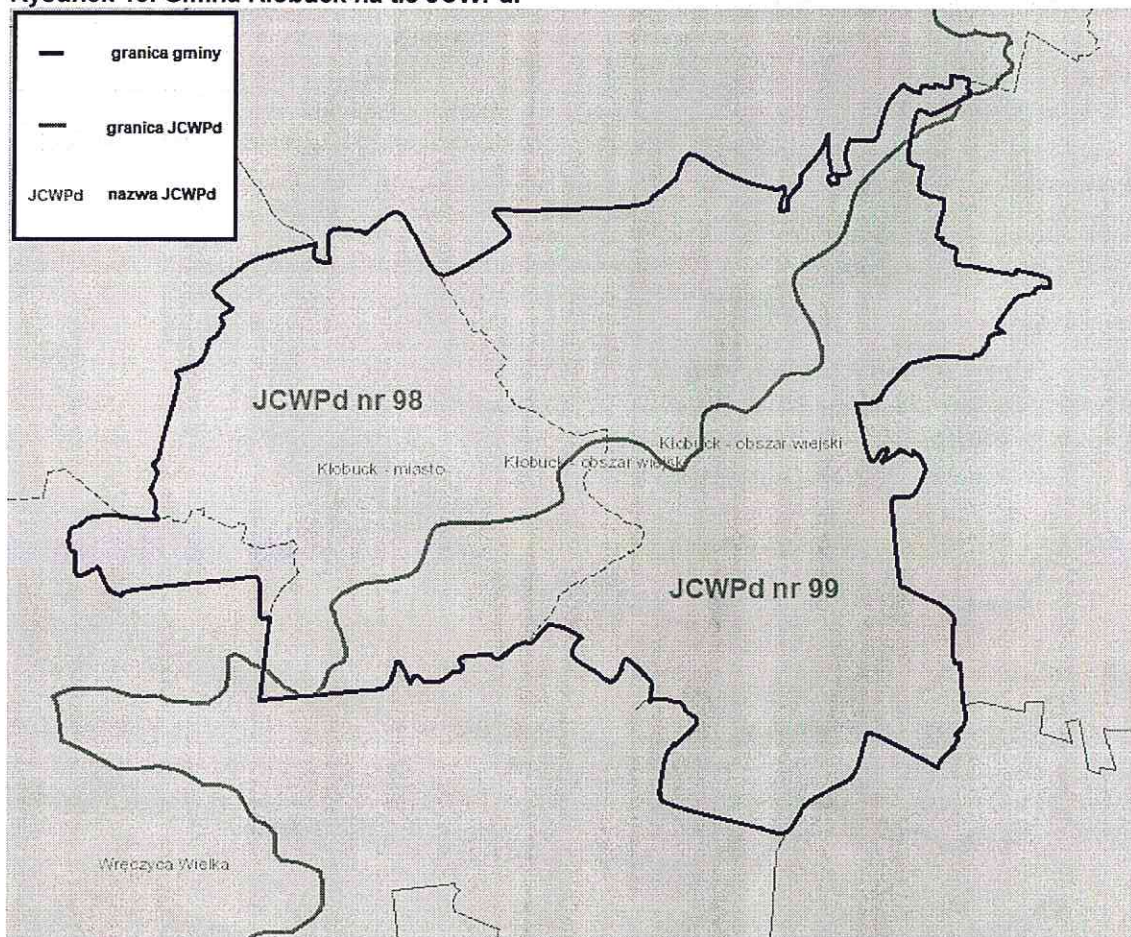

Źródło: PGWWP

5.4.2. Stan wyjściowy - wody podziemne

Gmina Kłobuck znajduje się w zasięgu Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) nr 98 oraz nr 99. Ich położenie przedstawiono poniżej.

Rysunek 13. Gmina Kłobuck na tle JCWPd.

źródło: PGWWP.

Informacje na ich temat znajdują się w poniższych tabelach.

Tabela 15. Charakterystyka JCWPd nr 98.

Powierzchnia	1297,4 km ²
Region	Warty
Województwo	Łódzkie, Śląskie, Opolskie
Powiaty	Łódzkie: pajęczański Śląskie: kłobucki, częstochowski, lubliniecki Opolskie: oleski
Głębokość występowania wód słodkich	od 0,2 do 300 m

źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna.

Tabela 16. Charakterystyka JCWPd nr 99.

Powierzchnia	2664,6 km ²
Region	Warty
Województwo	Śląskie, Łódzkie
Powiaty	Śląskie: kłobucki, częstochowski, M. Częstochowa, lubliniecki, myszkowski, zawierciański Łódzkie: pajęczański, radomszczański
Głębokość występowania wód słodkich	od 0 do 120 m

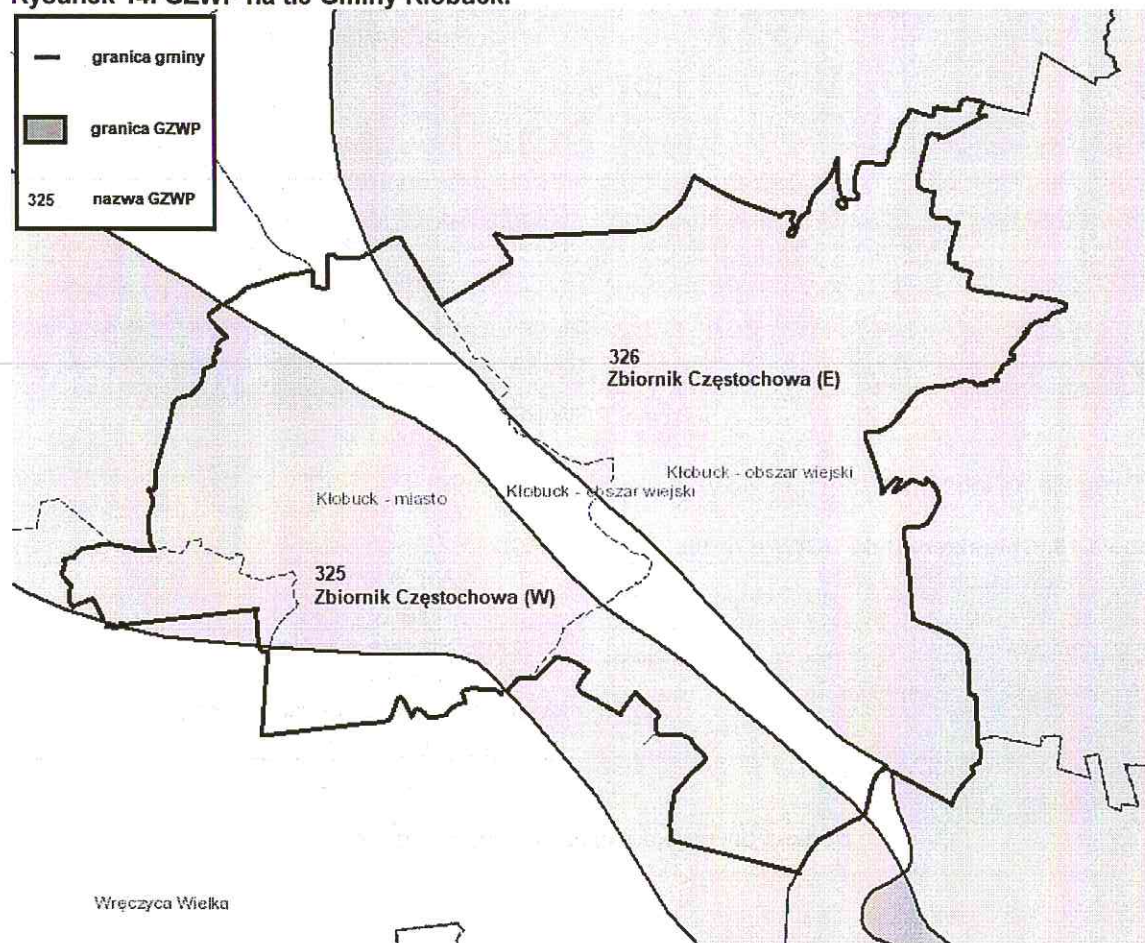
źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Gmina Kłobuck leży w zasięgu dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych:

- GZWP nr 325 „Zbiornik Częstochowa (W)”,
- GZWP nr 326 „Zbiornik Częstochowa (E)”.

Rysunek 14. GZWP na tle Gminy Kłobuck.

Źródło: PGWWP

5.4.3. Jakość wód - wody powierzchniowe

Stan rzek

Podstawową jednostką gospodarki wodnej w myśl polskiego prawa wodnego, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną jest Jednolita Część Wód (JCW). Jednolite części wód dzielimy na Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP) i Jednolite Części Wód

Podziemnych (JCWPd). Informacje na temat stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Kłobuck, uzyskane od PGWWP, zebrano w tabeli.

Tabela 17. Stan JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Kłobuck.

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Stan/ potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan wód	Status	Zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych
RW6000161816589	Górnianka	co najmniej dobry	poniżej dobrego	zły	naturalna	niezagrożona
RW600016181669	Biała Oksza	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	naturalna	zagrożona
RW6000161816899	Kocinka	dobry	poniżej dobrego	zły	naturalna	zagrożona

źródło: PGWWP.

5.4.4. Jakość wód - wody podziemne

Informacje na temat stanu jakości wód podziemnych JCWPd nr 98 oraz JCWPd nr 99 przedstawiono także w poniższej tabeli.

Tabela 18. Wyniki oceny stanu wód podziemnych dla JCWPd nr 98 i JCWPd nr 99.

Kod JCWPd	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Status	Zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych
PLGW600098	dobry	dobry	dobry	niezagrożona
PLGW600099	dobry	dobry	dobry	niezagrożona

źródło: PGWWP

Na terenie Gminy Kłobuck, znajdowały się punkty monitoringu wód podziemnych. Zlokalizowane były w miejscowościach: Kłobuck oraz Łobodno. Klasy wód w latach 2014-2017, określone na podstawie badań prowadzonych w tych punktach, zebrano poniżej.

Tabela 19. Klasy jakości wód podziemnych w punktach poboru, zlokalizowanych na terenie Gminy Kłobuck, w latach 2014 – 2017.

Nr punktu	miejscowość	gmina	Nr JCW/Pd	Nr GZWP	Rodzaj punktu	Głębokość punktu m ppt	Klasa jakości 2014	Klasa jakości 2015	Klasa jakości 2016	Klasa jakości 2017	Wskaźniki odpowiadające poszczególnym klasom jakości 2017				
											III klasa	IV klasa	V klasa	temp., Fe	NO ₃
J205/R	Kłobuck	Kłobuck	98	325	Wiercony	273	III	II	III	III	III	temp., Fe			
J310/R	Łobodno	Kłobuck	98	326	Wiercony	70	IV	IV	IV	IV	IV		NO ₃		
J311/R	Łobodno	Kłobuck	98	326	Wiercony	70	III	III	III	III	III	NO ₃			

Źródło: WIOŚ

5.4.5 Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Przewidywane jest skrócenie się okresu zalegania warstwy śnieżnej co może mieć skutki pozytywne (mniejsze prawdopodobieństwo wystąpienia gwałtownego zwiększenia się ilości wód płynących ciekami wodnymi) jak i negatywne (niedobór wód i susze).

Planowane działania mają na celu usprawnienie funkcjonowania w warunkach nadmiaru, jak i niedoboru wody. Osiągnięcie tego planowane jest poprzez zreformowanie struktur gospodarki wodnej z uwzględnieniem adaptacji do zmian klimatu, opracowanie i wdrożenie metod oceny ryzyka powodziowego a także opracowania metod ograniczających prawdopodobieństwo wystąpienia suszy .

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Ochrona przed powodzią⁴

Wezbrania i powodzie występujące na obszarze województwa śląskiego mają zróżnicowany charakter, co wynika ze znacznego zróżnicowania warunków geograficznych regionu. Powodzie powstają na skutek wezbrań rzek. Ich przyczyną w nizinnych częściach województwa śląskiego mogą być opadowe wezbrania powodujące powodzie letnie a także wiosenne wezbrania związane z roztopami, szczególnie po występowaniu zim z trwałą i grubą pokrywą śnieżną. Duże przekształcenia naturalnych form zlewni, związanych z terenami miejskimi, podczas nawalnych opadów deszczu powodują zjawiska zwanego „powodziami miejskimi”. Mimo że obecnie tego rodzaju zdarzenia nie są definiowane jako „powódź”, powodują duże straty. Istotnym działaniem, które łagodziłoby skutki przekształcenia zlewni, byłoby gospodarowanie wodami opadowymi w sposób zapewniający ich częściową retencję (zbiorniki retencyjne, retencja kanałowa, obiekty do gromadzenia wody deszczowej w celu jej późniejszego wykorzystania itp.). W przyszłości, na skutek stopniowych zmian klimatycznych, wyrażających się m.in. malejącymi rocznymi sumami opadów przy ich rosnącej nierównomierności czasowej, częściej dochodzić będzie do gwałtownych zjawisk powodziowych mogących powodować wezbrania i powodzie.

Susza

Susza jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym i oznacza dostępność wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu. Ze względu na warunki meteorologiczne i klimatyczne, problemy rolnicze, warunki hydrologiczne i skutki gospodarcze wyróżnia się kolejne etapy rozwoju suszy:

- Susza meteorologiczna - określana jako okres trwający na ogół od miesięcy do lat, w którym dopływ wilgoci do danego obszaru spada poniżej stanu normalnego w danych warunkach klimatycznych uwilgotnienia,;
- Susza rolnicza - definiowana jako okres, w którym wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie;
- Susza Hydrologiczna - odnosząca się do okresu, gdy przepływy w rzekach spadają poniżej przepływu średniego, a w przypadku przedłużającej się suszy

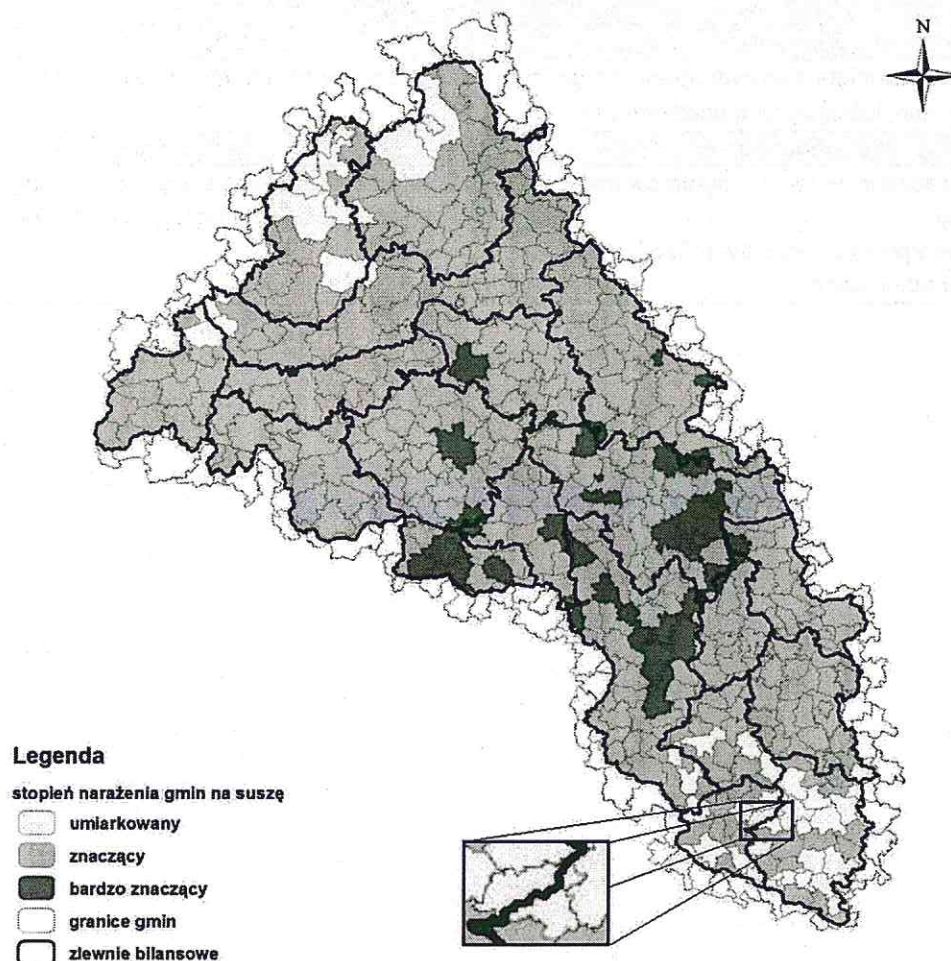
⁴ Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

meteorologicznej obserwuje się znaczne obniżenie poziomu zalegania wód podziemnych;

- Susza w sensie gospodarczym - będącą skutkiem wymienionych procesów fizycznych odnoszącą się do zagadnień ekonomicznych w obszarze działalności człowieka dotkniętego suszą.⁵

⁵ www.posucha.imgw.pl

Rysunek 15. Hierarchizacja gmin ze względu na narażenie na skutki suszy w regionie wodnym Warty.

źródło: „Plan przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Warty”

Jak wynika z powyższej mapy, Gmina Kłobuck, jest narażona na zjawisko suszy w stopniu umiarkowanym.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące gospodarowania wodami powinny dotyczyć zagadnień takich jak: racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, ochrona wód przed zanieczyszczeniami oraz zwiększenie świadomości na temat wpływu rolnictwa na stan wód.

Monitoring środowiska

Monitoring wód powierzchniowych w Województwie Śląskim prowadzony jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach (wraz z delegaturami). W ramach monitoringu prowadzone są badania wód rzecznych oraz jeziornych. Wykonawcą monitoringu wód podziemnych (chemicznego i ilościowego) jest Państwowa Służba Hydrogeologiczna (PSH). Kontrolą sytuacji hydrologicznej zajmuje się również Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

5.4.5. Analiza SWOT

Gospodarowanie wodami	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Dobrze rozwinięta sieć hydrograficzna gminy, • Dobry stan ilościowy wód podziemnych, 	<ul style="list-style-type: none"> • Występowanie terenów zagrożonych suszą,
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzanie w życie programów małej retencji, • Poprawa jakości Jednolitych Części Wód Powierzchniowych' 	<ul style="list-style-type: none"> • Gwałtowne zjawiska pogodowe mogące spowodować powodzie oraz odtopienia,

5.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Gminy Kłobuck należy do Związku Komunalnego Gmin ds. Wodociągów i Kanalizacji w Częstochowie. Sieć wodociągowa oraz kanalizacyjna, ujęcia wody oraz oczyszczalnia ścieków w Gminie Kłobuck użytkowane są przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego S.A. w Częstochowie (PWiK).

5.5.1. Sieć wodociągowa

Gmina Kłobuck posiada wodociągową sieć rozdzielczą o długości 170,86 km z 4 622 podłączeniami do budynków mieszkalnych oraz zbiorowego zamieszkania. W 2017 roku dostarczono nią 608,6 dam³ wody. W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę sieci wodociągowej na terenie Gminy Kłobuck.

Tabela 20. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Gminy Kłobuck (stan na 31.12.2017 r.).

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość
1.	Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	170,86
2.	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	4 622
3.	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	608,6
5.	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	94,2

źródło: PWiK, GUS.

5.5.2. Sieć kanalizacyjna

Gmina Kłobuck posiada sieć kanalizacyjną o długości 91,08 km z 3 781 podłączeniami do budynków mieszkalnych oraz mieszkania zbiorowego. W 2017 roku odprowadzono nią 535,7 dam³ ścieków. W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Kłobuck.

Tabela 21. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Kłobuck (stan na 31.12.2017 r.).

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość
1.	długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	91,08
2.	połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	3 781
3.	Ścieki odprowadzone	dam ³	535,7
5.	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	79,7

źródło: PWiK, GUS.

5.5.3. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany zachodzące obecnie w klimacie cechuje zwiększenie się gwałtowności zjawisk pogodowych. Częściej występują także skrajne zjawiska takie jak burze. Wiąże się to z dostarczeniem do sieci kanalizacyjnych dużych ilości wody w krótkim czasie. Infrastruktura może być nieprzygotowana na taką sytuację co może spowodować wydostawanie się wody, wraz z zanieczyszczeniami, z sieci kanalizacyjnej. Również przepustowość oczyszczalni ścieków może być niewystarczająca w przypadku wystąpienia gwałtownych zjawisk pogodowych. Aby zminimalizować efekty takich zjawisk należy brać je pod uwagę już na etapie planowania przedsięwzięć związanych z gospodarką wodno-ściekową.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie gospodarki wodnej można zaliczyć wszelkiego rodzaju wycieki i awarie sieci kanalizacyjnej powodujące zanieczyszczenie środowiska. Ponadto istnieje zagrożenie przedostania ścieków przemysłowych do środowiska jak i sieci kanalizacyjnej. Przyczyną mogą być awarie w zakładach przemysłowych oraz awarie podczas transportu ścieków.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne na terenie gminy powinny skupić się wokół zwiększenia świadomości mieszkańców na temat roli sieci wodno-kanalizacyjnych w ochronie wód oraz propagowaniu racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi.

Monitoring środowiska

Monitoring jakości wód przeznaczonych do spożycia, w Województwie Śląskim, prowadzony jest przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Katowicach oraz jej oddziały powiatowe. Badania jakości ścieków są natomiast prowadzone przez jednostki zarządzające oczyszczalniami ścieków oraz sieciami kanalizacyjnymi.

5.5.4. Analiza SWOT

Gospodarka wodno-ściekowa	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • 94,2 % ludności gminy korzysta z sieci wodociągowej, • 79,7% mieszkańców korzysta z sieci kanalizacyjnej, 	<ul style="list-style-type: none"> • Nieszczelne zbiorniki bezodpływowe, • Przedostawanie się ścieków komunalnych do środowiska.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków tam gdzie jest to uzasadnione ekonomicznie, • Inwentaryzacja oraz kontrola szczelności zbiorników bezodpływowych, • Dalszy rozwój sieci kanalizacyjnej, • Dalszy rozwój sieci wodociągowej, • Edukacja mieszkańców w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nieszczelne zbiorniki bezodpływowe, • Brak wystarczających środków na rozbudowę sieci kanalizacyjnej. • Uszkodzenia urządzeń sieciowych spowodowane gwałtownymi zjawiskami pogodowymi,

5.6. Zasoby geologiczne

5.6.1. Stan aktualny

Wykaz złóż surowców zlokalizowanych na terenie Gminy Kłobuck zestawiono w poniższej tabeli opracowanej na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego.

Tabela 22. Surowce naturalne występujące na terenie Gminy Kłobuck.

Nazwa złoża	Gmina	Kopalina	Powierzchnia złoża [ha]	Stan zagospodarowania
Kamyk	Kłobuck	Kruszywa naturalne	1,50	złoże rozpoznane szczegółowo
Kłobuck I (kop.)	Kłobuck	Rudy żelaza	6 450,00	złoże skreślone z bilansu zasobów
Kłobuck II (obsz.)	Kłobuck	Rudy żelaza	9 450,00	złoże skreślone z bilansu zasobów
Kłobuck II (pole rez.)	Kłobuck	Rudy żelaza	2 090,00	złoże skreślone z bilansu zasobów
Lgota	Kłobuck	Kruszywa naturalne	1,01	eksploatacja złoża zaniechana
Lgota 1	Kłobuck	Kruszywa naturalne	1,99	złoże skreślone z bilansu zasobów
Lgota 2	Kłobuck	Kruszywa naturalne	1,86	Złoże eksploatowane okresowo
Łobodno	Kłobuck	Kruszywa naturalne	104,40	złoże rozpoznane wstępnie
Łobodno II	Kłobuck, Miedźno	Kruszywa naturalne	0,00	złoże skreślone z bilansu zasobów
Rybno	Kłobuck	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	0,54	złoże rozpoznane szczegółowo

źródło: PiG.

5.6.2. Przepisy prawne

Zasady eksploatacji złóż surowców mineralnych zostały określone w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. 2017 poz. 2126). Zgodnie z art. 21 ww. ustawy „działalność w zakresie:

1. Poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin, o których mowa w art. 10 ust. 1;
 - 1a. poszukiwania lub rozpoznawania kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla,
2. Wydobywania kopalin ze złóż,
3. Podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji,
4. Podziemnego składowania odpadów,
5. Podziemnego składowania dwutlenku węgla,

może być wykonywana po uzyskaniu koncesji.

Art. 22 ww. ustawy opisuje, w jakich przypadkach stosownej koncesji udziela: Minister właściwy do spraw środowiska, Wojewoda lub Starosta.

Uzyskanie koncesji nie jest konieczne w przypadku, gdy prowadzone działania służą zaspokojeniu potrzeb własnych osób fizycznych i spełniają odpowiedni warunki, gdyż

zgodnie z „art. 4.1. Przepisów działu III-VIII oraz art. 168-174 nie stosuje się do wydobywania piasków i żwirów, przeznaczonych dla zaspokojenia potrzeb własnych osoby fizycznej, z nieruchomości stanowiących przedmiot jej prawa własności (użytkowania wieczystego), bez prawa rozporządzania wydobytą kopaliną, jeżeli jednocześnie wydobywanie:

- 1) będzie wykonywane bez użycia środków strzałowych
- 2) nie będzie większe niż 10 m³ w roku kalendarzowym;
- 3) nie naruszy przeznaczenia nieruchomości.

Ten, kto zamierza podjąć wydobywanie, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany z 7-dniowym wyprzedzeniem na piśmie zawiadomić o tym właściwy organ nadzoru górniczego, określając lokalizację zamierzonych robót oraz zamierzony czas ich wykonywania.

W przypadku naruszenia wymagań określonych w ust. 1 i 2, właściwy organ nadzoru górniczego, w drodze decyzji, ustala prowadzącemu taką działalność opłatę podwyższoną, o której mowa w art. 140 ust. 3 pkt 3.

5.6.3. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu⁶

Zmiany klimatu mają również wpływ na wydobywanie surowców. Do negatywnego wpływu zmian klimatycznych na przemysł wydobywczy należą głównie ekstremalne warunki pogodowe – powodzie, wiatry huraganowe, ulewy, deszcze marznące oraz długotrwałe zaleganie pokrywy lodowej. Działania adaptacyjne w sektorze powinny być skupione wokół zagadnień związanych z:

- technicznymi i organizacyjnymi sposobami dostosowania infrastruktury,
- monitoringiem i wymianą informacji,
- podjęciem niezbędnych badań naukowych,
- prowadzeniem szkoleń i edukacji.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie gospodarki kopalinami można zaliczyć wykorzystywanie terenów, zawierających bogactwa naturalne, na cele inne niż wydobywcze.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące gospodarki zasobami geologicznymi powinny dotyczyć głównie uświadamiania mieszkańcom gminy wagi wykorzystania surowców naturalnych oraz realnego negatywnego wpływu na środowisko i mieszkańców gminy.

⁶ www.klimada.mos.gov.pl

Monitoring środowiska

Nadzorem nad optymalnym zagospodarowaniem złóż kopalin oraz ograniczeniem uciążliwości oddziaływania przemysłu wydobywczego na ludzi i środowisko zajmują się organy wydające koncesje na wydobycie.

5.6.4. Analiza SWOT

Ochrona powierzchni ziemi	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Obecność złoża kruszyw naturalnych 	<ul style="list-style-type: none"> Wydobycie kruszyw naturalnych jest zazwyczaj związane z metodami odkrywkowymi,
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Stosowanie najnowszych technologii w czasie eksploatacji zasobów, co ma na celu minimalizację wpływu na stosunki wodne oraz środowisko gleby, Rekultywacja terenów po zakończeniu wydobycia surowców, 	<ul style="list-style-type: none"> Degradacja gleb, Zmiany w stosunkach wodnych, Brak planów rekultywacji i wykorzystania terenów po zakończeniu wykorzystywania złoża, Pozyskiwanie surowców w nielegalny sposób,

5.7. Gleby i tereny przemysłowe

5.7.1. Stan aktualny

Rodzaje gleb

Rodzaje gleb występujące na terenie Gminy Kłobuck są determinowane przez rodzaj skał na których zostały utworzone, oraz przez warunki glebotwórcze występujące w poszczególnych obszarach gminy. Na jej terenie można wyróżnić następujące rodzaje gleb:

- **Gleby bielcowe** – gleby tworzące się na różnego rodzaju piaskach, dochodzi w nich do procesu wymywania niektórych związków chemicznych tworzących minerały co nazywane jest bielcowaniem;
- **Gleby rdzawe** - tworzące się na różnego rodzaju piaskach, takich jak piaski zwałowe czy sandrowe,
- **Gleby płowe** - tworzące się na skałach kwaśnych i zasadowych oraz utworach ilowych, posiadają one zróżnicowany na poziomy genetyczny profil.
- **Gleby brunatne** - powstające na glinach zwałowych oraz piaskach i piaskowcach, można wśród nich wyróżnić:
 - **Brunatne – kwaśne**, tworzące się na podłożach bogatych w związki fosforu, potasu, wapnia i magnezu.
 - **Brunatne – wylugowane**, które cechuje wylugowanie górnej części profilu z kationów zasadowych oraz brakiem zawartości węgla wapnia, co ogranicza ich żyzność,
- **Czarne ziemie** - są to gleby powstające na utworach mineralnych bogatych w związki wapnia oraz materię organiczną, często powstają w miejscach oddziaływania wód gruntowych;
- **Gleby bagienne** – jest to typ gleb powstający w warunkach stałej, wysokiej wilgotności (często przy płytkim zwierciadle wód powierzchniowych), charakterystyczna dla tych gleb jest obecność roślin lubiących wilgoć oraz warunki beztlenowe;
- **Mady** – są to gleby tworzące się w wyniku nagromadzenia się materiałów niesionych przez wody rzeczne;
- **Rędziny** – są to gleby tworzące na podłożu złożonym ze skał wapiennych, posiadają niewielką warstwę humusową. Ich niewielka miąższość czyni je wrażliwymi na zjawiska erozyjne,
- **Gleby glejowe** – są to gleby tworzące się na skałach pyłowych oraz ilowych, w których występują warstwy nieprzepuszczalne powodujące proces oglejenia gleby.

Klasy bonitacyjne

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Urząd Miasta i Gminy Kłobuck struktura gleb ornych oraz użytków rolnych przedstawia się w następujący sposób:

Rysunek 16. Struktura powierzchni gleb ornych oraz użytków zielonych pod względem klas bonitacyjnych.

Klasa bonitacyjna	Gleby orne		Użytki zielone	
	Powierzchnia w ha	Struktura w (%)	Powierzchnia w ha	Struktura w (%)
I	-	-	-	-
II	-	-	-	-
III a	50	0,6	18	1,8
III b	220	2,8	-	-

IV a	1233	15,9	-	-
IV b	2973	38,6	511	51,7
V	2868	37,1	398	40,3
VI	382	4,9	60	6,1
VI z	10	0,1	1	0,1

Zgodnie z powyższymi informacjami na terenie gminy dominują gleby od IV do VI klasy bonitacyjnej.

Gdzie:

Gleby klasy I – gleby orne najlepsze. Są to gleby położone w dobrych warunkach fizjograficznych, najbardziej zasobne w składniki pokarmowe, posiadają dobrą naturalną strukturę, są łatwe do uprawy (czynne biologicznie, przepuszczalne, przewiewne, ciepłe, wilgotne).

Gleby klasy II – gleby orne bardzo dobre. Mają skład i właściwości podobne (lub nieco gorsze) jak gleby klasy I, jednak położone są w mniej korzystnych warunkach terenowych lub mają gorsze warunki fizyczne, co powoduje, że plony roślin uprawianych na tej klasie gleb, mogą być niższe niż na glebach klasy I.

Gleby klasy III (IIIa i IIIb) – gleby orne średnio dobre. W porównaniu do gleb klas I i II, posiadają gorsze właściwości fizyczne i chemiczne, występują w mniej korzystnych warunkach fizjograficznych. Odznaczają się dużym wahaniami poziomu wody w zależności od opadów atmosferycznych. Na glebach tej klasy można już zaobserwować procesy ich degradacji.

Gleby klasy IV (IVa i IVb) – gleby orne średnie. Plony roślin uprawianych na tych glebach są wyraźnie niższe niż na glebach klas wyższych, nawet gdy utrzymywane są one w dobrej kulturze rolnej. Są mało przewiewne, zimne, mało czynne biologicznie. Gleby te są bardzo podatne na wahania poziomu wód gruntowych (zbyt podmokłe lub przesuszone).

Gleby klasy V – gleby orne słabe. Są ubogie w substancje organiczne, mało żyzne i nieurodzajne. Do tej klasy zaliczmy również gleby położone na terenach niezmeliorowanych albo takich, które do melioracji się nie nadają.

Gleby klasy VI – gleby orne najłabsze. W praktyce nadają się tylko do zalesienia. Posiadają bardzo niski poziom próchnicy. Próba uprawy roślin na glebach tej klasy niesie ze sobą duże ryzyko uzyskania bardzo niskich plonów.

5.7.2 Tereny przemysłowe⁷

Obszar województwa śląskiego należy do europejskich regionów o największej liczbie i znacznej powierzchni terenów przemysłowych i zdegradowanych, wymagających rekultywacji. Głównym powodem takiego stanu rzeczy jest: intensywna eksploatacja i przeróbka bogactw naturalnych, która prowadzona była przy braku świadomości jej oddziaływania na środowisko oraz przy nieumiejętnym zarządzaniu odpadami towarzyszącymi wydobywaniu i przeróbce kopalin. Obszary przemysłowe ulegają

⁷ Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

przekształceniom, zmienia się morfologia ich powierzchni, degradacji ulega szata roślinna, zahamowany zostaje również rozwój osadniczy. Jedną z dróg przywrócenia lub nadania tym terenom atrakcyjności środowiskowej, gospodarczej i społecznej jest ich właściwe, kompleksowe zagospodarowanie.

Polski system prawny nie uwzględnia żadnych regulacji dotyczących przygotowania i prowadzenia procesów rekultywacji terenów przez administrację publiczną oraz inne podmioty. Specyficzne regulacje dotyczące terenów przemysłowych zostały wprowadzone na poziomie Wspólnoty Europejskiej, wobec czego docelowo mają moc obowiązującą we wszystkich krajach członkowskich. Mają one charakter dyrektyw i są zaimplementowane w przepisach krajów członkowskich. Do tych aktów prawa można zaliczyć:

- Dyrektywę 2006/21/WE w sprawie gospodarowania odpadami pochodzącymi
- z przemysłu wydobywczego,
- Dyrektywę 2004/35/WE w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zarządzania szkodami wyrządzonym środowisku naturalnemu,
- Projekt Ramowej Dyrektywy Glebowej (Dyrektywy ustanawiającej ramy dla ochrony gleb).

W aktach prawnych nie zdefiniowano jednak, czym jest teren przemysłowy, ani czym jest rewitalizacja. Jedynym nazwanym działaniem jest rekultywacja oraz remediacja:

- **Rekultywacja** - zespół działań zmierzających do przywrócenia naturalnego ukształtowania terenu i/lub osiągnięcia przez glebę lub ziemię zawartości substancji zgodnych z wymaganymi standardami w celu nadania lub przywrócenia terenom zdegradowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych.
- **Remediacja** – poddanie gleby, ziemi i wód gruntowych działaniom mającym na celu usunięcie lub zmniejszenie ilości substancji powodujących ryzyko, ich kontrolowanie oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się, tak aby teren zanieczyszczony przestał stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, z uwzględnieniem obecnego i, o ile jest to możliwe, planowanego w przyszłości sposobu użytkowania terenu.

Zgodnie z informacjami umieszczonymi w Otwartym Regionalnym Systemie Informacji Przestrzennej województwa śląskiego, na terenie gminy Kłobuck znajdują się następujące obszary przemysłowe.

Tabela 23. Obszary przemysłowe gminy Kłobuck.

L.p.	Kod	Nazwa terenu	Powierzchnia [ha]	Charakterystyka
1.	240601_0596	Teren Przetworni Żywic	2	Poprzednia działalność - przetwórstwo żywic Aktualnie - brak działalności
2.	240601_0415	Magazyn przy ul. Długosza	0,32	Magazyn o pow. zabudowy 176 m kw. W sąsiedztwie terenu zlokalizowane jest ujęcie wody pitnej.

3.	240601_0411	Nieczynny magazyn- ul. Niemczyka	0,85	W sąsiedztwie terenu zlokalizowane jest ujęcie wody pitnej.
4.	240601_0422	Tereny różne	0,18	aktualne użytkowanie: tereny różne
5.	240601_0419	Kłobuck- ul. Wieluńska tereny różne	0,66	aktualne użytkowanie: tereny różne
6.	240601_0423	Teren przy ul. Górniczej	0,73	nieczynne zabudowania i obiekty infrastruktury technicznej
7.	240601_0417	Piaskownia-ul. Brzeźnicka	1,03	Teren jest zlokalizowany w strefie ochrony pośredniej ujęcia wód w Łobodnie
8.	240601_0416	Piaskownia	17,2	Teren zlokalizowany w miejscowości Lgota przy ul. Południowej

Źródło: ORSIP

5.7.3 Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Efektom przewidywanych zmian klimatycznych będzie wzrost częstotliwości oraz intensywności susz co będzie miało negatywny wpływ na gleby oraz rolnictwo. Wymagane będzie zintensyfikowane nawadnianie terenów dotkniętych suszami. Do działań adaptacyjnych będzie można zaliczyć wsparcie inwestycyjne gospodarstw oraz szkolenia i doradztwo technologiczne a także doskonalenie systemu tworzenia i zarządzania rezerwami żywności, materiału siewnego i paszy na wypadek nieurodzaju.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń gleb można zaliczyć brak stosowania tzw. „dobrych praktyk rolniczych”, awarie w zakładach przemysłowych, zanieczyszczenia powstające podczas ruchu komunikacyjnego, odprowadzanie ścieków do gleby oraz gromadzenie odpadów na dzikich wysypiskach.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące rolnictwa oraz zagospodarowania gleb powinny dotyczyć tematów takich jak dobre praktyki rolnicze, ochrona gleb, bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin oraz nawozów oraz ograniczanie erozji gleb. Szkolenia poruszające tematy rolnicze organizowane są przez Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie oraz jego oddziały.

Monitoring środowiska

Monitoringiem jakości gleb zajmuje się Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gliwicach oraz Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach.

5.7.4. Analiza SWOT

Ochrona powierzchni ziemi	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Użytki rolne stanowiące dużą część powierzchni gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Przewaga gleb o średniej i słabej jakości bonitacyjnej; • Obecność terenów przemysłowych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Szkolenie rolników z zakresu zasad dobrej praktyki rolniczej, • Zalesianie gleb o niskim potencjale rolnym., • Rekultywacja i remediacja terenów zdegradowanych oraz przemysłowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Erozja gleb spowodowana czynnikami klimatycznymi oraz nieprawidłowymi praktykami rolniczymi,

5.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

5.8.1. Stan wyjściowy

Odpady komunalne na terenie Gminy Kłobuck powstają głównie w gospodarstwach domowych, przedsiębiorstwach handlowych oraz obiektach użyteczności publicznej. Systemem gospodarki odpadami objęte są wyłącznie nieruchomości zamieszkałe.

Masa zebranych odpadów⁸

Masa odebranych odpadów w postaci niesegregowanych, zmieszanych odpadów komunalnych (kod odpadu: 200301) z obszaru Gminy Kłobuck w 2017 roku wyniosła 5017,252 Mg. Z terenów wiejskich zebrano 2104,162 Mg odpadów natomiast z terenów miejskich 2913,090 Mg.

Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia takich frakcji odpadów komunalnych jak: papieru, metali, tworzyw sztucznych, i szkła wyniósł 24,2%.

Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych wyniósł 100%.

Na terenie Gminy Kłobuck zlokalizowany jest także punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK). Znajduje się on w Kłobucku przy ul. Łąkowej. W punkcie zbierany są odpady takie jak:

- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- przeterminowane leki i chemikalia,
- zużyte baterie i akumulatory,
- odpady budowlano- remontowe,
- zużyte opony,
- odpady zielone,
- tekstylia,
- popiół z palenisk.

PSZOK nie przyjmuje takich odpadów jak:

- szyby samochodowe,
- odpady zawierające azbest,
- części samochodowe,
- odpady niebezpieczne bez możliwości wiarygodnej identyfikacji (brak etykiet),
- zmieszane odpady komunalne,
- odpadów budowlano-remontowych zawierających azbest.

Odpady w postaci wyrobów zawierających azbest

Gmina Kłobuck posiada „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Kłobuck” który został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Kłobucku Nr 156/XIV/2011. W ramach Programu dofinansowywane jest usuwanie wyrobów zawierających azbest osobom fizycznym (niebędącym przedsiębiorcami).

⁸ Stan na rok 2017.

5.8.2. Regiony Gospodarki Odpadami⁹

Zgodnie z „Planem gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016-2022”, obszar województwa został podzielony na trzy regiony gospodarki odpadami:

- Region I;
- Region II;
- Region III;

Zgodnie z „Planem gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016-2022” teren Gmina Kłobuck należy do Regionu I. W poniższej tabeli przedstawiono szczegółowe dane dotyczące Regionu I.

Tabela 24. Charakterystyka Regionu I województwa śląskiego (wg stanu z 2014 r.).

Lp.	Wskaźnik	Wartość
1.	Liczba ludności wg GUS [osób]	705 194
2.	Wskaźnik wytwarzania odpadów komunalnych [kg/M/rok]	290
3.	Wskaźnik wytwarzania odpadów komunalnych łącznie z OBiR [kg/M/rok]	305
4.	Masa odebranych i zebranych odpadów komunalnych [Mg]	204 174
5.	Masa odebranych i zebranych odpadów komunalnych łącznie z OBiR [Mg]	215 321
6.	Masa odebranych i zebranych zmieszanych odpadów komunalnych [Mg]	158 186
7.	Masa odebranych i zebranych odpadów ulegających biodegradacji [Mg]	101 115
8.	<ul style="list-style-type: none"> • w tym masa odebranych i zebranych odpadów kuchennych organicznych [Mg] 	49 889
9.	<ul style="list-style-type: none"> • w tym masa odebranych i zebranych odpadów zielonych [Mg] 	8 264

źródło: „Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016-2022”

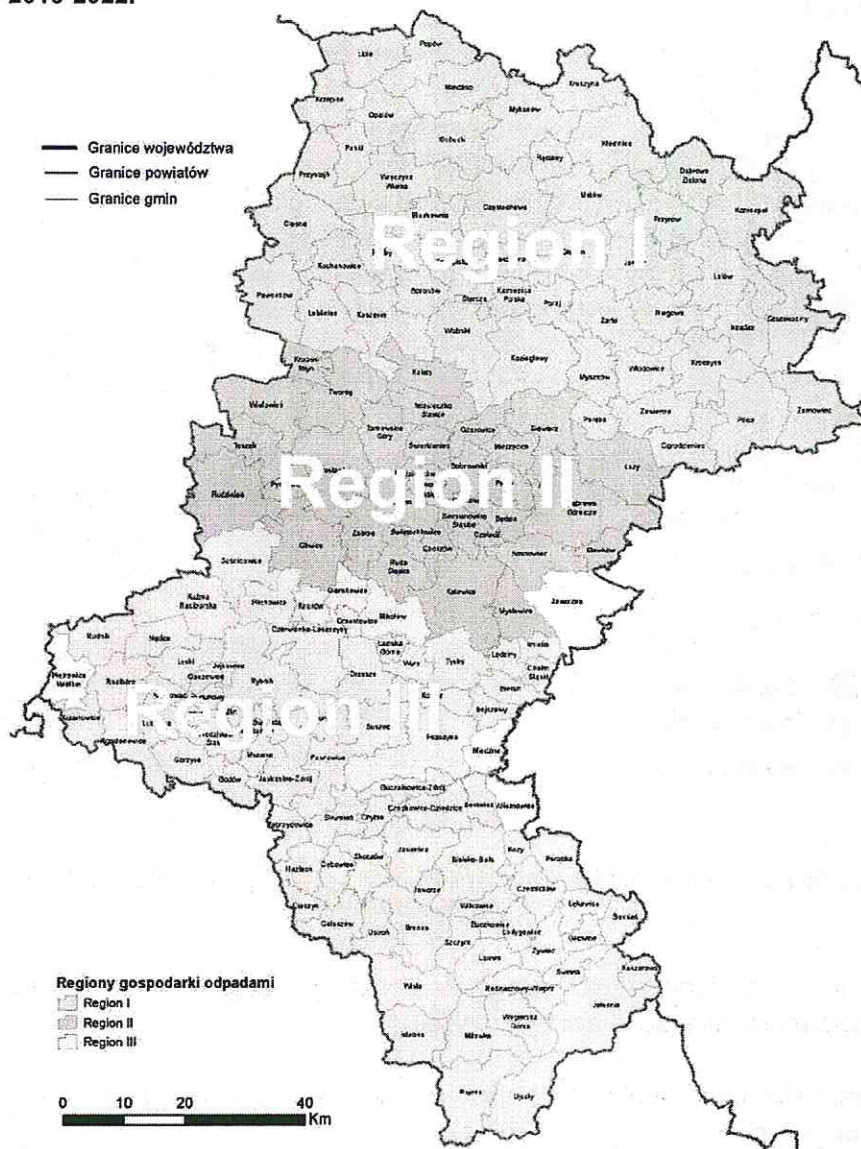
W każdym regionie gospodarka odpadami powinna być prowadzona z wykorzystaniem instalacji regionalnych do przetwarzania następujących odpadów:

- zmieszanych odpadów komunalnych,
- odpadów zielonych,
- odpadów stanowiących pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Poniżej przedstawiono w formie graficzne podział województwa śląskiego na regiony gospodarki odpadami komunalnymi.

⁹ Źródło: „Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016-2022”.

Rysunek 17. Podział województwa śląskiego na regiony gospodarki odpadami komunalnymi wg WPGO 2016-2022.

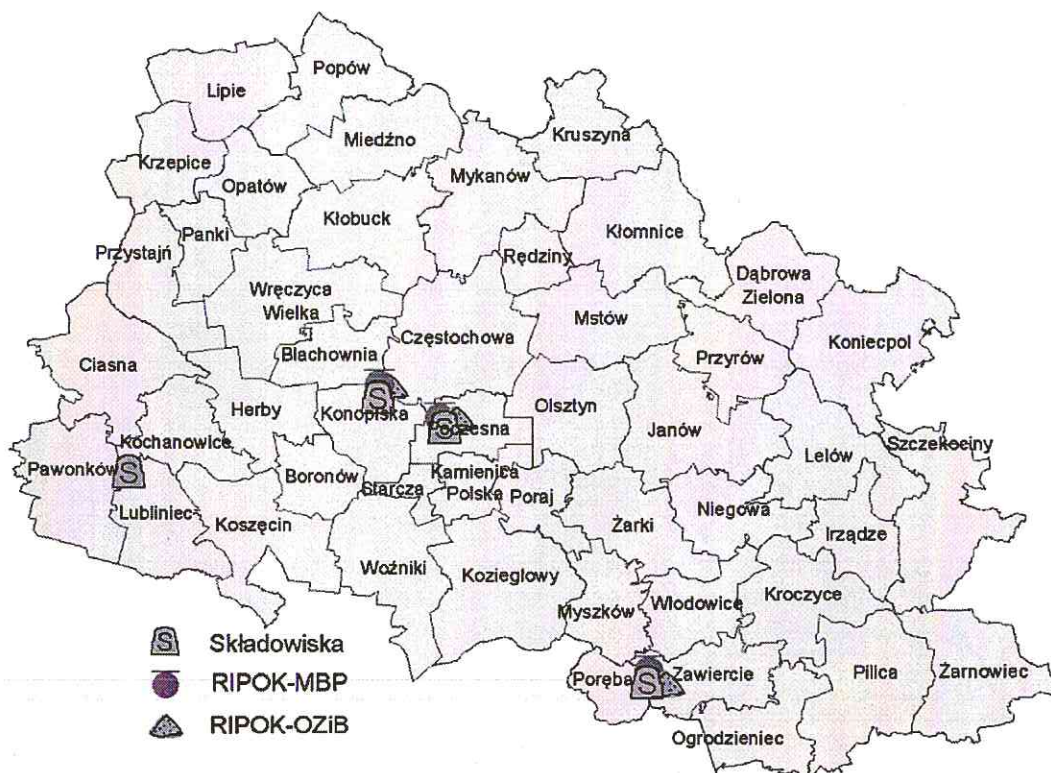

źródło: „Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016-2022”

Zgodnie z ustawą o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 roku (Dz. U. z 2018 r., poz. 21 t.j.), jako przetwarzanie rozumie się procesy odzysku lub unieszkodliwiania, w tym przygotowanie poprzedzające odzysk lub unieszkodliwianie.

Zgodnie z „Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego na lata 2016-2022” Gmina Kłobuck należy do Regionu I. Poniżej przedstawiono w formie graficznej lokalizację instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych na terenie Regionu I.

Rysunek 18. Lokalizacja instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych funkcjonujących w ramach Regionu I.

źródło: „Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016-2022”

Wykaz instalacji regionalnych przewidzianych do obsługi Regionu I wraz ze zdolnościami przerobowymi przedstawiono poniżej.

Na terenie Regionu I funkcjonują następujące instalacje zajmujące się gospodarką odpadami komunalnymi:

1. Regionalne instalacje przetwarzania odpadów zielonych i bioodpadów:
 - Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. Sobuczyna, ul. Konwaliowa 1, 42-263 Wrzosowa;
 - PZOM STRACH Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k., ul. Przemysłowa 7, 42-274 Konopiska;
 - Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., ul. Krzywa 3, 42-400 Zawiercie;
2. Regionalne instalacje mechaniczno-biologicznego przetwarzania:
 - Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. Sobuczyna, ul. Konwaliowa 1, 42-263 Wrzosowa;
 - PZOM STRACH Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k., ul. Przemysłowa 7, 42-274 Konopiska;
 - Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., ul. Krzywa 3, 42-400 Zawiercie;
3. Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne:

- Składowisko odpadów komunalnych w Sobuczynie, ul. Konwaliowa 1;
 - Składowisko odpadów komunalnych w Pałyszu, ul. Przemysłowa 20;
 - Składowisko odpadów komunalnych w Zawierciu, ul. Podmiejska;
 - Składowisko odpadów komunalnych w Lipiu Śląskim, ul. Cegielniana 22;
4. Instalacje do oczyszczania selektywnie zebranych frakcji odpadów komunalnych:
- Remondis Sp. z o.o. Oddział w Częstochowie 42-200 Częstochowa, ul. Radomska 12;
5. Instalacja do produkcji paliw alternatywnych:
- „MAKPOL RECYKLING” Sp. z o.o. ul. Oleska 20, 42-700 Lubliniec;

Na terenie Gminy Kłobuck funkcjonują także podmioty posiadające zezwolenia na wytwarzanie odpadów:

1. „POLOMARKET” Sp. z o.o. ,Giebnia 20, 88-170 Pakość
2. P.P.H.U. „FERGOPOL” Paweł Kowalczyk ,ul. Wojska Polskiego 14, 42-100 Kłobuck
3. Dr .n. med. Teresa Fryda Laboratorium Medyczne Sp. z o.o., ul. Mikołowska 53 A, 40-065 Katowice
4. P.P.H. „ANITEX” Anita Korzekwa, ul. Gminna 10, 42-221 Częstochowa
5. Drukarnia „PRINT CYCERO” Andrzej Kula, ul. Ks. Brzóska 5 , 42-202 Częstochowa
6. Honasco Polska Sp. z o.o. , ul. Poprzeczna 2, 42-100 Kłobuck
7. „DREWBET” Grzyb-Kotynia -Rogaczewski Sp.j., ul. Górnicza 1 , 42-100 Kłobuck
8. SÜDPACK KŁOBUCK Sp. z o.o., ul. Drukarska 8 , 42-100 Kłobuck

5.8.3. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Wpływ gwałtownych zjawisk pogodowych oraz ich efektów należy mieć na uwadze podczas wybierania lokalizacji oraz projektowania obiektów typu PSZOK oraz składowisk odpadów.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Większość nadzwyczajnych zagrożeń środowiska dotyczących gospodarki odpadami, jest związana ze składowiskami odpadów. Można do nich zaliczyć przedostawanie się odpadów poza miejsce wyznaczone do ich składowania, a także samozapłon gazów składowiskowych.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące gospodarki powinny dotyczyć zagadnień takich jak prawidłowa gospodarka odpadami, znaczenie segregacji odpadów oraz obejmować akcje takie jak „Sprzątanie Świata”.

Monitoring środowiska

Monitoringiem składowisk odpadów zajmują się jednostki zarządzające takimi instalacjami oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, który zajmuje się działalnością kontrolną.

5.8.4. Analiza SWOT

Gospodarka odpadami	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Osiągnięte poziomy recydingu i przygotowania do ponownego użycia metalu, szkła i tworzyw sztucznych oraz innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych, Urząd Gminy w Kłobucku dofinansowuje, osobom fizycznym, usuwanie wyrobów zawierających azbest 	<ul style="list-style-type: none"> Występowanie wyrobów zawierających azbest, Niska świadomość ekologiczna mieszkańców gminy.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Edukacja ekologiczna mieszkańców, Usuwanie oraz unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest 	<ul style="list-style-type: none"> Spalanie odpadów w przydomowych kotłowniach, Nieprzepisowe składowanie odpadów, Brak chęci mieszkańców do usuwania materiałów zawierających azbest,

5.9. Zasoby przyrodnicze

5.9.1. Formy ochrony przyrody

Na terenie Gminy Kłobuck występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Natura 2000,
- Rezerwat,
- Użytek ekologiczny,
- Pomniki przyrody.

Obszary Natura 2000¹⁰

Nazwa obszaru: Torfowisko przy Dolinie Kocinki

Kod obszaru: PLH240025

Powierzchnia: 5,64 ha

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:

specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)

Opis:

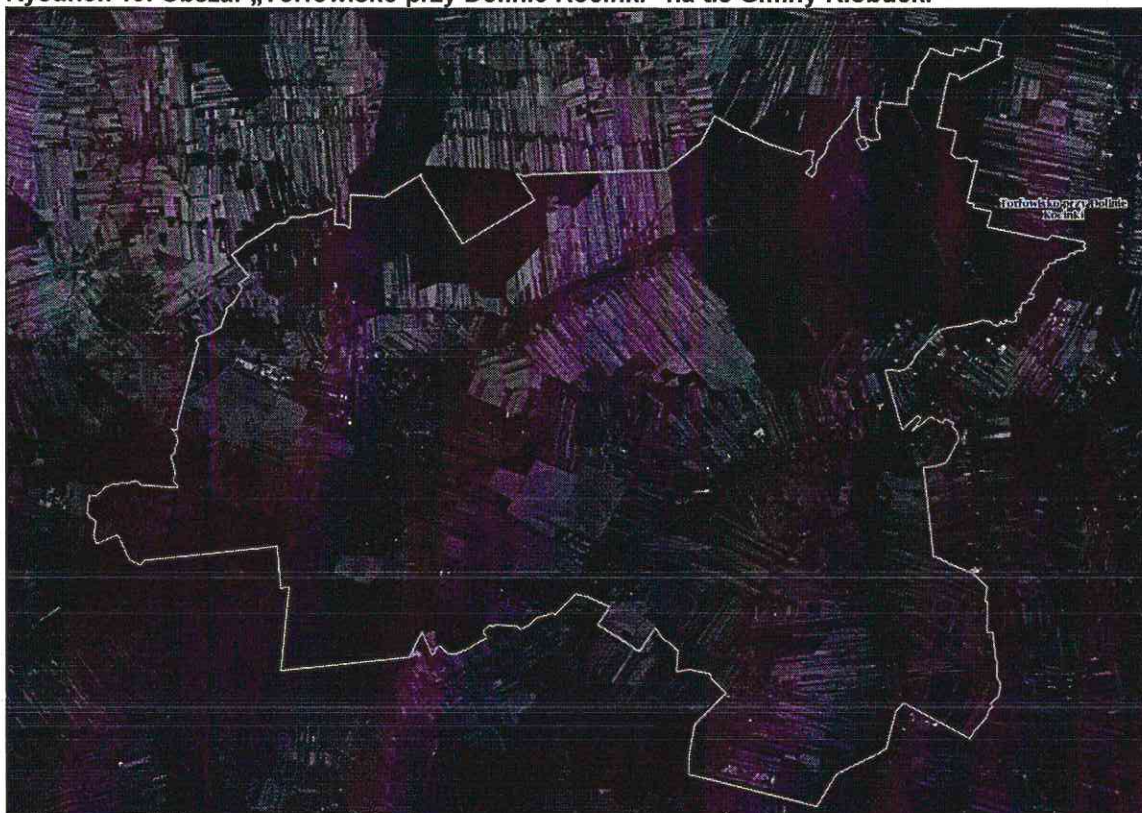
Torfowisko znajduje się na Wyżynie Wieluńskiej, w pobliżu wioski Kocin Nowy niedaleko Kłobucka. W rozległym zagłębieniu terenu, znajdującym się około 150 m od koryta rzeki Kocinki, występuje duża powierzchnia typowo wykształconych zbiorowisk torfowiska wysokiego (powierzchniowo dominującego) i przejściowego. Torfowisko jest klasycznie wykształcone, z dobrze rozwiniętym i narastającym od brzegów dawnego zbiornika wodnego płem torfowcowym. Całość powierzchni torfowiska jest izolowana od rzeki pasem około 150 m szerokości młodnika sosnowego, nadrzecznymi zaroślami wierzbowymi i kadłubowo wykształconymi fragmentami łągów, z pozostałych stron w strefie przybrzeżnej, borem bagiennym a dalej - rozległym kompleksem subatlantyckiego boru sosnowego. Torfowisko porastają fitocenozы dobrze wykształconych zbiorowisk torfowisk wysokiego i przejściowego. W środkowej części torfowiska znajduje się otwarte lustro wody. Stwierdzono tam występowanie grzybieni północnych.

Przedmiotem ochrony w obszarze są siedliska torfowiskowe, dobrze tu wykształcone i zachowane. Większość powierzchni omawianego torfowiska (prawdopodobnie w przeszłości był to zbiornik wodny) zajmuje pokrywa roślinna, utworzona przez mozaikę dobrze wykształconego zbiorowiska torfowiska wysokiego, które pod względem powierzchni przeważa, i torfowiska przejściowego. Poza nimi stwierdzono niewielkie fragmenty zbiorowisk turzycowych i nieduży płat grzybieni północnych. Wyjątkowo dobry stan wykształcenia, a także zachowania siedlisk torfowisk wysokich i przejściowych, istnienie rozległej naturalnej izolacji, dowodzą dużej trwałości i stabilizacji układów przyrodniczych na torfowisku przy dolinie Kocinki. Jest to wyjątkowy (klasyczny!) przykład zarastania zbiornika wodnego przez torfowisko wysokie. W sytuacji naturalnego zanikania i degeneracji torfowisk oraz występujących i potencjalnych dla nich zagrożeń w Europie ma to duże znaczenie dla zachowania tego typu siedlisk i roślinności w Polsce, a zwłaszcza jej południowej części. Do bardzo cennych walorów przyrodniczych tego terenu należy występowanie (w bardzo dużej liczbie okazów) typowych dla nich gatunków takich jak: chroniona rosiczka okrągłolistna (tysiące okazów), bagno zwyczajne, żurawina błotna, modrzewnica zwyczajna, bobrek

¹⁰Źródło: www.natura2000.gdos.gov.pl

trójlistkowy, czermień błotna, siedmiopalecznik błotny, a także rzadko w Polsce występujących grzybieni północnych.

Rysunek 19. Obszar „Torfowisko przy Dolinie Kocinki” na tle Gminy Kłobuck.

źródło: www.geoserwis.gdos.gov.pl

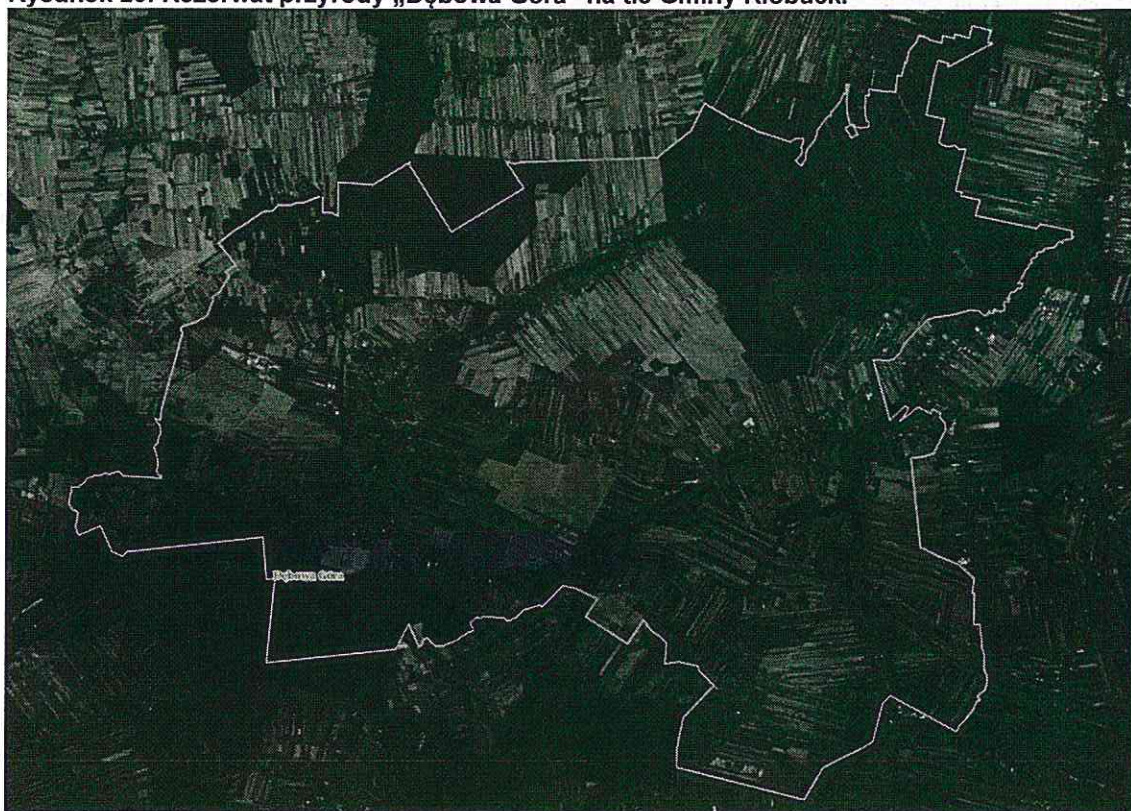
Rezerwaty

Rezerwat przyrody „Dębowa Góra”¹¹

Rezerwat „Dębowa Góra” jest rezerwatem fitocenotycznym o powierzchni 5,43 ha. Został on utworzony 13 stycznia 1954 roku, w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu liściastego lasu mieszanego o cechach zespołu naturalnego.

¹¹ CRFOP.

Rysunek 20. Rezerwat przyrody „Dębowa Góra” na tle Gminy Kłobuck.

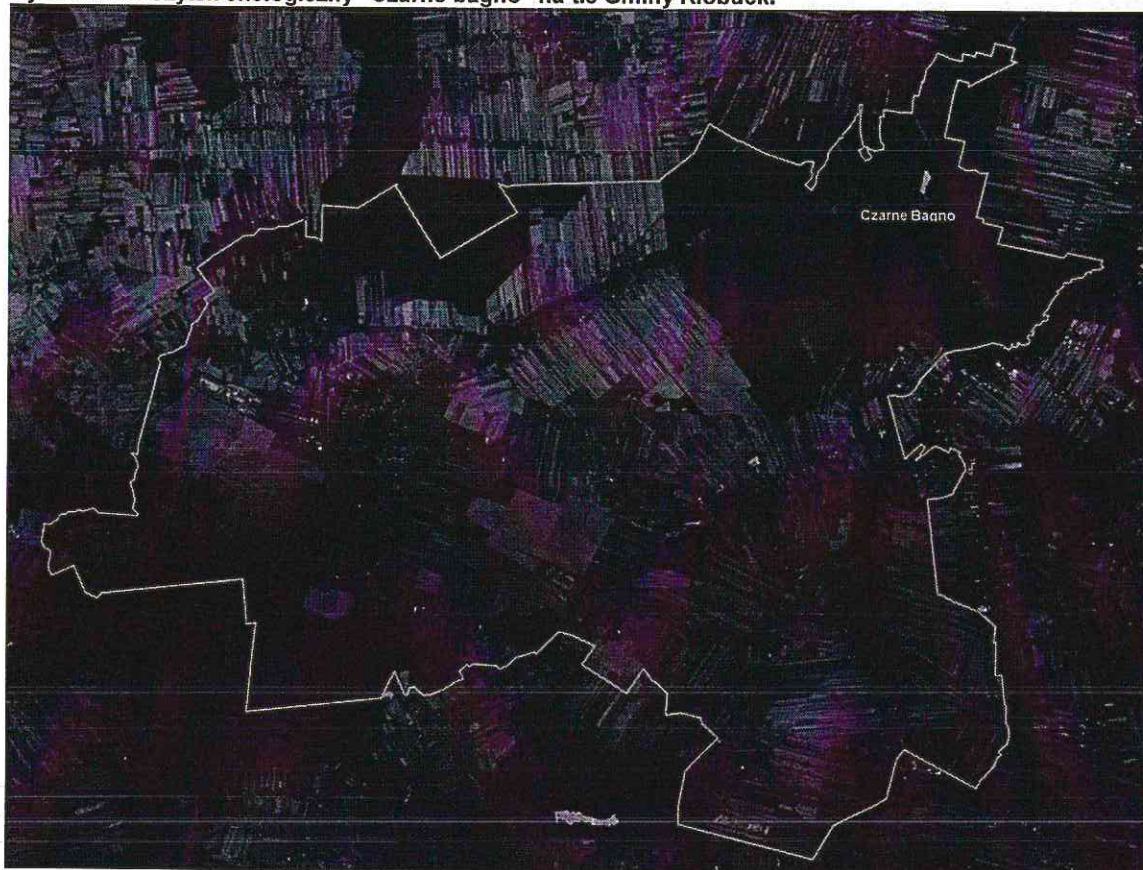
źródło: www.geoserwis.gdos.gov.pl

Użytki ekologiczne

Użytek ekologiczny „Czarne bagno”

Użytek ekologiczny „Czarne bagno” został zakwalifikowany jako siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków. Ma on powierzchnię 2,47 ha, został utworzony 23 grudnia 1997 roku, w celu zachowania ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych ekosystemu torfowiska ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin.

Rysunek 21. Użytek ekologiczny "Czarne bagno" na tle Gminy Kłobuck.

źródło: www.geoserwis.gdos.gov.pl

Pomniki przyrody

Na terenie Gminy Kłobuck znajduje się 5 obiektów zaliczanych do pomników przyrody.

Tabela 25. Pomniki przyrody na terenie Gmina Kłobuck.

Data utworzenia	Opis lokalizacji	Typ tworu	Opis pomnika	Rodzaj aktu nazwa	Akt prawny nazwa
1963-03-23	Drzewa rosną na ul. Zakrzewskiej, na nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów nr 540/5, obręb Rybno Leśnictwo Rybno, oddział 224, (dawniej oddział 113) stanowiące własność Skarbu państwa, w zarządzie państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe - Nadleśnictwo Kłobuck.	Skupisko	Dąb szypułkowy (Quercus robur), 2 sztuki, uchwałą z 2016 r. zdjęto ochronę pomnikową z jednego drzewa dąb szypułkowy	utworzenie	Decyzja nr 256 PWRN w Katowicach z dnia 23 marca 1963 r. Nr RL/OP-b/7/63-2/96 poz. 5
				zmiana	Uchwała Nr 211/XXIV/2016 Rady Miejskiej w Kłobucku z dnia 30 sierpnia 2016 r. w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody
2004-07-20	Zakrzew, Leśnictwo Rybno, oddz. 218B	Pojedynczy	brak	utworzenie	ROZPORZĄDZENIE Nr 29/2004 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO z dnia 23 czerwca 2004 r. w sprawie wprowadzenia ochrony indywidualnej w drodze uznania za pomnik przyrody żywej - drzewa gatunku lipa drobnolistna (Tilia cordata Miller) zlokalizowanego przy Kościele Parafii
1989-12-12	Zakrzew, Leśnictwo Skrzyszów, oddz. 249C	Pojedynczy	brak	utworzenie	Zarządzenie nr 42/89 Wojewody Częstochowskiego z dnia 12 grudnia 1989 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
				zmiana	Rozporządzenie Nr 4/96 Wojewody Częstochowskiego z dnia 6 lutego 1996 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie uznania za pomnik przyrody.
				zmiana	Rozporządzenie Nr 23/94 Wojewody Częstochowskiego z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
2004-07-20	Zakrzew, Leśnictwo Skrzyszów, oddz. 249C	Pojedynczy	brak	utworzenie	ROZPORZĄDZENIE Nr 29/2004 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO z dnia 23 czerwca 2004 r. w sprawie wprowadzenia ochrony indywidualnej w drodze uznania za pomnik przyrody żywej - drzewa

					gatunku lipa drobnolistna (Tilia cordata Miller) zlokalizowanego przy Kościele Parafii
2018-03-15	Grusza pospolita zlokalizowana jest na działce oznaczonej nr 211, obręb Kłobuck, gmina Kłobuck		Drzewo gatunku grusza pospolita (Pyrus communis) o obwodzie pnia na wysokości 130 cm nad ziemią - 333 cm i wysokości 16 m. Przybliżony wiek gruszy określono na ok. 120 lat.	utworzenie	Uchwała nr 405/XXXVIII/2018 Rady Miejskiej w Kłobucku z dnia 20 lutego 2018r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody

Źródło: CRFOP

5.9.2. Lasy

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia lasów na terenie Gminy Kłobuck wynosi 3 536,78 ha, co daje lesistość na poziomie 27,2%. Wskaźnik lesistości gminy jest niższy niż średnia krajowa, która wynosi 29,5 %. Strukturę lasów na terenie Gminy Kłobuck przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 26. Struktura lasów Gminy Kłobuck w roku 2016.

Lasy		
Powierzchnia ogółem	ha	3 536,78
Lesistość	%	27,2
Lasy publiczne ogółem	ha	3 198,07
Lasy prywatne ogółem	ha	338,71

źródło: GUS

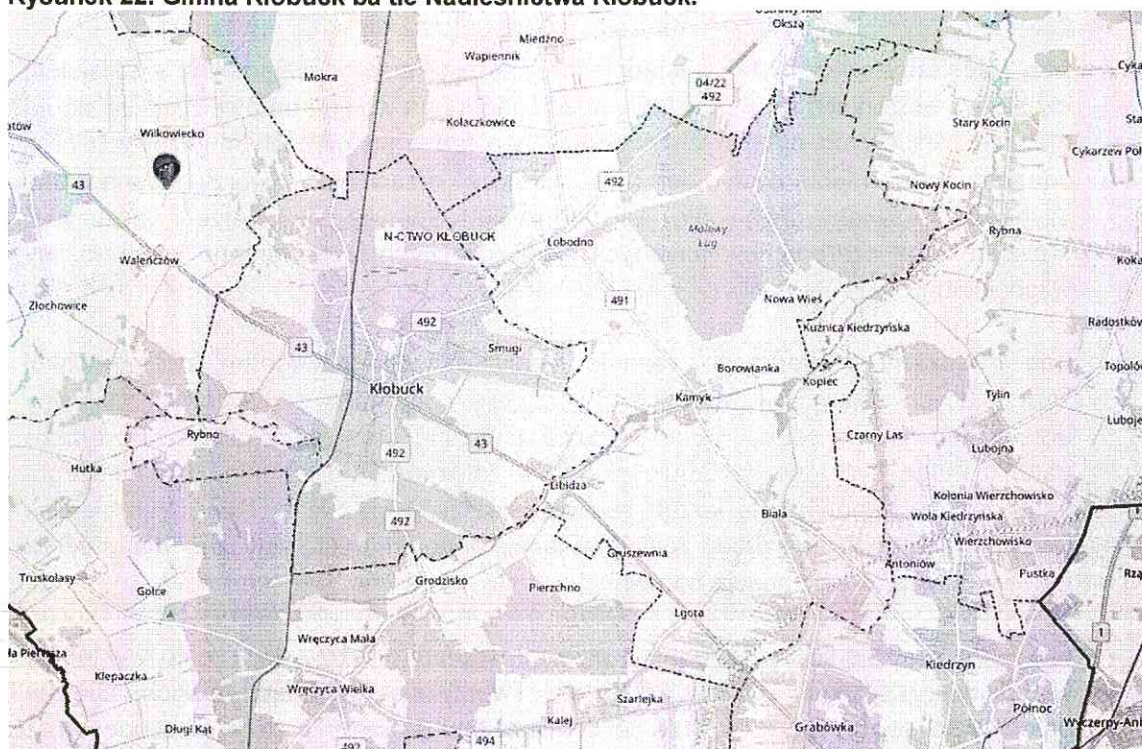
Lasy Gminy Kłobuck są zarządzane przez Nadleśnictwo Kłobuck. Można tu napotkać różne typy siedliskowe lasu. Opisano je poniżej:

- **Las świeży** – zajmuje siedliska żyzne oraz bardzo żyzne. Tworzy się na glebach brunatnych oraz płowych. Główny drzewostan tworzy dąb szypułkowy, buk, świerk oraz jodła z domieszkami modrzewia, lipy, klonu, jawora, osiki oraz grabu. W podszyciu napotyka się leszczynę, trzmielinę, kruszynę, jarząb, głóg, dereń, porzeczkę alpejską oraz bez czarny. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez rośliny kwitnące wiosną – przed drzewostanem. Jest to spowodowane zwartym drzewostanem i mniejszą ilością słońca przedostającego się do niższych partii lasu.
- **Las wilgotny** - zajmuje siedliska żyzne i bardzo żyzne, wilgotne. Tworzy się na glebach brunatnych, murszowo-torfowych, murszowatych, gruntowo-glejowych oraz niektórych czarnych ziemiach. Główny drzewostan tworzy dąb szypułkowy oraz jesion z domieszkami wiązu, klonu, jawora, lipy, osiki oraz grabu. W podszyciu napotyka się kruszynę, leszczynę, czeremchę, jarząb, bez czarny, bez koralowy, porzeczkę czarną, dereń, trzmielinę oraz kalinę koralową. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez wysokie byliny, w tym dużą ilość roślin azotolubnych takich jak pokrzywy.

- **Las mieszany świeży** – występuje na glebach brunatnych oraz płowych, rzadziej na bielicach i glebach rdzawych. Główny drzewostan tworzy sosna, dąb, buk, świerk oraz jodła z domieszkami modrzewia, brzozy, osiki, lipy oraz klonu. W podszyciu napotyka się trzmielin, jarząb, leszczynę, kruszynę, wiciokrzew, głóg oraz dereń. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez kombinację roślin charakterystycznych dla lasów mieszanych oraz borów mieszanych.
- **Las mieszany wilgotny** – występuje na średniożywnych i wilgotnych siedliskach, często w obniżeniach terenu, w których zalegać mogą wody gruntowe. Tworzy się na glebach bielicowych oglejonych, brunatnych a także na glebach murszowych oraz zdegradowanych czarnych ziemiach. Główny drzewostan tworzy sosna, dąb szypułkowy, świerk oraz jodła. W podszyciu napotyka się jarząb, leszczynę, kruszynę oraz czeremchę. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez rośliny wilgociolubne.
- **Las mieszany bagienny** – zajmuje siedliska żyzne i wilgotne, często wokół zarastających zbiorników wodnych. Tworzy się na torfach przejściowych. Główny drzewostan tworzy sosna, świerk, brzoza omszona oraz olsza czarna. Powyższe gatunki mogą być również domieszkami, w zależności od gatunku dominującego. W podszyciu napotyka się jarząb, jałowiec, kruszynę oraz łożę. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez rośliny wilgociolubne charakterystyczne dla siedlisk torfowych wraz z roślinnością borową.
- **Ols** – zajmuje siedliska bagienne z płytkimi wodami gruntowymi, często występuje w dolinach rzecznych oraz wokół jezior. Tworzy się na torfach niskich. Główny drzewostan tworzy olsza czarna z domieszkami jesionu, brzozy omszonej oraz świerka. W podszyciu napotyka się kruszynę, leszczynę, czeremchę, jarząb, bez czarny oraz czarna porzeczka. Charakterystyczną cechą runa lasów olsowych jest występowanie roślin typowych dla lasów (mchy, paprocie) oraz roślin szuwarowych.
- **Bór świeży** – powstaje na glebach rdzawych oraz bielicowych. W drzewostanie dominują sosny z domieszkami świerka, brzozy brodawkowej oraz jodły. Podszycie najczęściej tworzą jałowce, dęby bezszypułkowe oraz jarzęby, natomiast runo złożone jest z mchów, borówki czernicy oraz roślin wierzchlinowatych.
- **Bór mieszany świeży** – występuje na dość ubogich glebach bielicowych oraz rdzawych utworzonych na piaskach i żwirach utworzonych w czasie procesów akumulacyjnych. Do gatunków głównych tego siedliska leśnego zalicza się sosny oraz świerki. Domieszkowo mogą także występować: buk, dęby, lipy, brzozy, jodły oraz modrzewie. W podszyciu napotyka się jałowce, jarzęby, leszczyny, kruszyny, trzmieliny oraz wiciokrzew pomorski. W skład runa borów mieszanych świeżych wchodzi: borówka czernica, konwalia majowa, konwalijka dwulistna, malina kamionka, kłosownica leśna czy orlica pospolita.
- **Bór mieszany wilgotny** – występuje na obszarach będących pod wpływem wód gruntowych, często w pobliżu boru wilgotnego. Tworzy się na glebach bielicowych oglejonych a także na glebach murszowych oraz torfowych. Główny drzewostan tworzą sosny oraz świerki z domieszkami dębu, topoli, osiki oraz jodły. W podszyciu

napotyka się jałowce, jarzęby, leszczyny oraz kruszyny. W skład runa borów mieszanych wilgotnych wchodzi m.in.: borówka czernica, konwalia majowa, konwalijka dwulistna, malina kamionka, orlica pospolita, szczawik zajęczy czy bagno.

Rysunek 22. Gmina Kłobuck ba tle Nadleśnictwa Kłobuck.

źródło: Bank Danych o lasach

5.9.3 Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają także bezpośredni wpływ na florę oraz faunę. Wpływają one na zasięg występowania poszczególnych gatunków, ich cykle rozrodcze i interakcje ze środowiskiem naturalnym, a w przypadku roślin także na okresy wegetacji. Ocieplenie się klimatu spowoduje migracje gatunków – gatunki preferujące chłodniejsze temperatury zostaną wyparte przez gatunki ciepłolubne. Część tych gatunków będzie uznana za gatunki inwazyjne wypierające rodzimą florę i faunę. Przekształcenia siedlisk na skutek zmian klimatycznych mogą dotknąć także warunków wodnych – obniżenie się poziomu wód gruntowych może spowodować stopniowy zanik siedlisk o dużej wilgotności.

W ramach adaptacji do zmian klimatu zaleca się:

- utrzymanie zagrożonych siedlisk i ich odtwarzanie wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Dotyczy to szczególnie obszarów wodno-błotnych;
- regulowanie wpływu klimatu poprzez wykorzystywanie odpowiednich ekosystemów;
- wpływ na mikroklimat przez zalesienia oraz tworzenie obszarów zielonych;
- zwiększanie naturalnej retencji wodnej,

- uwzględnianie zagrożeń związanych ze zmianami klimatycznymi w dokumentach planistycznych;
- odpowiednia gospodarka leśna, z naciskiem na odpowiedni skład gatunkowy;

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, mających wpływ na zasoby przyrodnicze, można zaliczyć negatywny wpływ zanieczyszczeń powietrza i wód na środowisko i organizmy żywe, pożary lasów oraz choroby roślin. W celu minimalizacji nadzwyczajnych zagrożeń, należy prowadzić efektywny system monitoringu środowiska oraz pracować na minimalizacją efektów susz na siedliska przyrodnicze.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne powinny uświadamiać mieszkańców, jak wartościowe są zasoby środowiska w gminie. Można to osiągnąć poprzez edukację w szkoła oraz tworzenie ścieżek edukacyjnych, zwłaszcza na terenach objętych ochroną.

Monitoring środowiska¹²

Stan zasobów przyrodniczych monitorowany jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Zintegrowanego Monitoringu Przyrodniczego Środowiska w Polsce. Celem ZMŚP jest dostarczenie danych do określania aktualnego stanu środowiska oraz w oparciu o wieloletnie cykle obserwacyjne, przedstawienie krótko i długookresowych przemian środowiska w warunkach zmian klimatu i narastającej antropopresji. Uzyskane wyniki z prowadzonych obserwacji stanowią podstawę do sporządzenia prognoz krótko i długoterminowych rozwoju środowiska przyrodniczego oraz przedstawienia kierunków zagrożeń i sposobów ich przeciwdziałania.

5.9.4. Analiza SWOT

Ochrona przyrody	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">• Obecność form ochrony przyrody takich jak obszar Natura 2000, rezerwat, użytek ekologiczny oraz pomników przyrody.	<ul style="list-style-type: none">• Presja wywierana przez człowieka na obszary chronione,
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">• Ochrona cennych siedlisk przyrodniczych,• Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców,• Ochrona i rozwój lasów,	<ul style="list-style-type: none">• Wzrost presji człowieka na środowisko,• Fragmentacja siedlisk,• Przekształcenia siedlisk przyrodniczych w związku ze zmianami klimatycznymi,

¹² www.zmsp.gios.gov.pl

5.10. Zagrożenia poważnymi awariami

5.10.1. Stan aktualny

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. 2018 poz. 799), mówiąc o:

- a) „poważnej awarii - rozumie się przez to zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem”.
- b) „poważnej awarii przemysłowej – rozumie się przez to poważną awarię w zakładzie”.

Obejmują one takie rodzaje zdarzeń jak:

1. Pożary na dużych obszarach, pożary długo trwające, a także pożary towarzyszące awariom z udziałem materiałów niebezpiecznych, które powodują zniszczenie lub zanieczyszczenie środowiska;
2. Awarie i katastrofy w zakładach przemysłowych, transporcie, rozładunku i przeładunku materiałów niebezpiecznych i innych substancji, powodujących zanieczyszczenie środowiska;
3. Awarie budowli hydrotechnicznych, powodująca zanieczyszczenie chemiczne lub biologiczne środowiska;
4. Klęski żywiołowe, powodujące zanieczyszczenie chemiczne lub biologiczne środowiska.

Jak wynika z informacji KW PSP w Katowicach na terenie Gminy Kłobuck nie występują zakłady o dużym ryzyku (ZDR ani Zakłady Zwiększonego Ryzyka (ZZR)).

Należy zaznaczyć, iż zagrożenie spowodowania poważnej awarii wynikać może także z transportu substancji niebezpiecznych. Przez teren Gminy Kłobuck przebiegają drogi krajowe oraz wojewódzkie. Należy pamiętać także o tym, iż paliwa płynne przewożone są praktycznie po wszystkich drogach, gdzie występują stacje paliw płynnych.

5.10.2. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają wpływ na zagrożenie poważnymi awariami. Ekstremalne zjawiska atmosferyczne takie jak zbyt wysokie temperatury powietrza, burze, wichury czy ulewy mogą doprowadzić do awarii urządzeń na terenie zakładów przemysłowych. Ponadto bodźce te mogą zwiększyć ryzyko wystąpienia wypadków oraz awarii podczas przewożenia substancji niebezpiecznych ciągami komunikacji samochodowej oraz kolejowej. Aby zmniejszyć ryzyko wpływu zmian klimatycznych na ryzyko wystąpienia poważnych awarii przemysłowych należy zaadaptować procedury przewozu substancji niebezpiecznych oraz funkcjonowania instalacji przemysłowych poprzez utworzenie systemu kontroli zabezpieczeń. Zaleca się także branie czynników klimatycznych pod uwagę przy budowie dróg oraz instalacji przemysłowych.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, należą w tej kategorii, głównie awarie pojazdów przewożących substancje niebezpieczne, awarie w zakładach przemysłowych oraz ryzyko zagrożenia gwałtownymi zjawiskami pogodowymi. W celu ich uniknięcia należy brać pod uwagę, możliwość nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, na etapie projektowania oraz budowy dróg oraz należy usprawnić systemy kontroli bezpieczeństwa instalacji oraz środków transportu substancji niebezpiecznych.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne powinny uświadamiać mieszkańców, jak postępować w razie wystąpienia poważnej awarii oraz jak zmniejszyć jej skutki.

Monitoring środowiska

Zakłady o dużym oraz zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej kontrolowane są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz przez Państwową Straż Pożarną. Transport substancji niebezpiecznych jest natomiast nadzorowany przez funkcjonariuszy: Policji, Inspekcji Transportu Drogowego, Straży Pożarnej oraz Straży Granicznej

5.10.3. Analiza SWOT

Poważne awarie	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Brak zakładów ZDR oraz ZZR na terenie gminy, 	<ul style="list-style-type: none"> Obecność ciągów komunikacyjnych którymi mogą być transportowane substancje niebezpieczne.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Opracowanie metod postępowania w razie wystąpienia zdarzeń kwalifikowanych jako poważne awarie, Zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii. 	<ul style="list-style-type: none"> Zdarzenia losowe przy ciągach komunikacyjnych (wypadki, rozszczelnienia).

6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie

6.1. Wyznaczone cele i zadania

Cele niniejszego programu zostały wyznaczone na podstawie:

- Zdefiniowanych zagrożeń i problemów dla poszczególnych komponentów środowiska;
- Możliwości finansowych analizowanej JST;
- Celów dokumentów wyższego szczebla (poziom powiatowy, wojewódzki i krajowy);
- Celów dokumentów lokalnych (funkcjonujących na terenie omawianej JST).

Tabela 27. Wykaz kierunków interwencji, celów oraz zadań wyznaczonych w ramach POŚ.

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2016)	Wartość docelowa (2022)				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza na terenie Gminy Klobuck związana z realizacją kierunków działań naprawczych	Liczba zanieczyszczeń dla których odnotowano przekroczenia stanu dopuszczalnego w strefie. Źródło: WIOS w Katowicach	5	3	Skuteczne wdrażanie planów i programów służących ochronie powietrza w skali lokalnej i wojewódzkiej poprzez osiągnięcie zakładanych efektów ekologicznych (PA1.)*	Wdrożenie obecnego programu ochrony powietrza wraz z weryfikacją zakładanych efektów. Wdrażanie planu gospodarki niskoemisyjnej Realizacja zadań monitoringowych jakości powietrza	W- Gmina Klobuck M – Starostwo powiatowe w Klobucku, Urząd Marszałkowski W- Gmina Klobuck M – WIOS	brak środków na realizację zadania brak środków na realizację zadania brak środków na realizację zadania, brak wystarczających zasobów ludzkich do realizacji zadania
			Ilość przeprowadzonych inwestycji w infrastrukturę drogową [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Klobucku	7	12	Wdrożenie mechanizmów ograniczających negatywny wpływ transportu na jakość powietrza poprzez efektywną politykę transportową do poziomu nie powodującego negatywnego oddziaływania na jakość powietrza (PA2.)*	Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza, poprzez m.in. upłynnienie ruchu pojazdów oraz wprowadzanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich na drogach. Rozwój komunikacji publicznej w oparciu o nowoczesny niskoemisyjny tabor autobusowy Wspieranie rozwoju transportu rowerowego m.in. poprzez rozwój i modernizację infrastruktury oraz zmiany organizacji ruchu Kampanie społeczne w ramach edukacji ekologicznej dla użytkowników pojazdów	M – GDDKiA, ZDW, ZDP W- Gmina Klobuck M – Starostwo powiatowe w Klobucku, przedsiębiorstwa obsługujące komunikację publiczną W- Gmina Klobuck W- Gmina Klobuck M – organizacje	brak środków na realizację zadania brak środków na realizację zadania brak środków na realizację zadania

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2016)	Wartość docelowa (2022)				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
								pozarządowe	edukacyjnych. Ograniczone środki finansowe.
							Budowa ciągów pieszo-rowerowych na terenach zielonych w Kłobucku wraz z budową oświetlenia i kładki nad rzeką Biała Oksza	W- Gmina Kłobuck	Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania , brak środków na realizację zadania
							Realizacja działań z zakresu ograniczania emisji ze źródeł spalania o małej mocy poprzez wymiany systemów grzewczych	M – Mieszkańcy, spółdzielnie mieszkaniowe	brak środków na realizację zadania
							Kontrola jakości paliw na rynku w oparciu o przepisy ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw.	M - Inspekcja Handlowa	brak środków na realizację zadania, brak wystarczających zasobów ludzkich do realizacji zadania
			Ilość zmodernizowanych budynków gminnych	2	5	Sukcesywna redukcja emisji zanieczyszczeń z sektora komunalno-bytowego do poziomu nie powodującego negatywnego oddziaływania na jakość powietrza (PA3).*	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	W- Gmina Kłobuck M – jednostki sektora finansów publicznych	Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania , brak środków na realizację zadania
			Źródło: Urząd Miejski w Kłobucku				Rozbudowa i przebudowa wraz z termomodernizacją budynku świetlicy w miejscowości Gruszewnia	W- Gmina Kłobuck	Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania , brak środków na realizację zadania
							Termomodernizacja budynków mieszkalnych	M - mieszkańcy	Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania , brak środków na realizację zadania
							Instalacja pomp ciepła	M - mieszkańcy	brak środków na realizację zadania

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021

Lp:	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2016)	Wartość docelowa (2022)				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							Budowa nowych przyłączy gazu dla domów jednorodzinnych na terenie gminy Kłobuck	M - Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania, brak środków na realizację zadania
							Budowa nowych przyłączy ciepłowniczych oraz modernizacja istniejących sieci	M - Firma U&R Calor Sp. z o.o.	Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania, brak środków na realizację zadania
							Opracowanie i wdrożenie systemu zbierania informacji o rodzaju użytkowanych paliw stałych w indywidualnych urządzeniach grzewczych	W- Gmina Kłobuck	brak środków na realizację zadania
							Prowadzenie regularnych kontroli przestrzegania przepisów prawnych i zapisów pozwoleń w podmiotach gospodarczych	M – WIOŚ	brak środków na realizację zadania, brak wystarczających zasobów ludzkich do realizacji zadania
							Realizacja inwestycji mających na celu ograniczenie emisji substancji zanieczyszczających z instalacji energetycznych i przemysłowych, oraz ograniczających szczególnie „niska emisję” oraz emisję niezorganizowaną.	M - przedsiębiorstwa	brak środków na realizację zadania
							Kompleksowa termomodernizacja obiektu SCHULTZ SEATING POLAND Sp. z o.o. wraz z instalacją OZE	M - SCHULTZ SEATING POLAND Sp. z o.o.	brak środków na realizację zadania
							Rozwój systemu informacyjnego dotyczącego monitoringu jakości powietrza i stanu jakości powietrza w skali lokalnej	M - WIOŚ w Katowicach, Zarząd Województwa Śląskiego, Wojewoda Śląski	brak środków na realizację zadania.
							Wzmocnienie systemu edukacji ekologicznej społeczeństwa skierowanej na promocję postaw służących ochronie powietrza.		

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2016)	Wartość docelowa (2022)				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
						(PA6.)*	<p>Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości powietrza</p> <p>Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych</p> <p>Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej, w tym poprzez ich termomodernizację</p> <p>Poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację</p>	<p>W- Gmina Kłobuck M – organizacje ekologiczne</p> <p>W- Gmina Kłobuck M – Policja,</p> <p>W- Gmina Kłobuck M – zarządcy budynków</p> <p>M – zarządcy budynków, mieszkańcy</p> <p>M - mieszkańcy</p>	<p>Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania , brak środków na realizację zadania</p> <p>Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania, brak środków finansowych</p> <p>Brak zainteresowanych, ograniczone środki finansowe.</p>
		Realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami	<p>Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca [kWh]</p> <p>Źródło: GUS</p>	847,6	840,0	<p>Wspieranie finansowe i technologiczne inwestycji w technologie mające na celu efektywne wykorzystanie energii (PA7.)*</p>	<p>Rozwój budownictwa pasywnego i energooszczędnego</p> <p>Kompleksowe zarządzanie energią w budynkach publicznych zarządzanych przez Urząd Miasta, w tym audyty energetyczne</p> <p>Wymiana energooszczędnych oświetlenia w obiektach użyteczności publicznej</p> <p>Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Kłobuck</p> <p>Stosowanie w ramach procedur zamówień publicznych kryteriów efektywności energetycznej i ograniczania emisji GHG „zielone zamówienia publiczne”</p>	<p>W- Gmina Kłobuck</p> <p>W- Gmina Kłobuck</p> <p>W- Gmina Kłobuck</p>	<p>brak środków na realizację zadania</p> <p>brak środków na realizację zadania</p>
			<p>Ilość instalacji OZE na terenie gminy [szt.]</p>	25	35	<p>Wzmocnienie systemu wykorzystania odnawialnych źródeł</p>	<p>Realizacja inwestycji w odnawialne źródła energii</p>	<p>W- Gmina Kłobuck M – zarządcy budynków,</p>	<p>brak środków na realizację zadania</p>

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2016)	Wartość docelowa (2022)				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
						energii (PA8.)*		wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnie, mieszkańcy	
							Utworzenie farmy fotowoltaicznej	W – Gmina Kłobuck M - przedsiębiorcy	brak środków na realizację zadania
							Montaż odnawialnych źródeł energii na/w budynkach użyteczności publicznej	W- Gmina Kłobuck	Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania , brak środków na realizację zadania
							Dostawa i montaż odnawialnych źródeł energii na potrzeby budynków mieszkalnych na terenie Gminy Kłobuck	W- Gmina Kłobuck M - mieszkańcy	Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania , brak środków na realizację zadania
							Instalacja ładowarki solar zasilanej instalacją fotowoltaiczną	W- Gmina Kłobuck	Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania , brak środków na realizację zadania
							Budowa małych przydomowych elektrowni wiatrowych	M - mieszkańcy	Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania , brak środków na realizację zadania, brak chętnych
							Rozwój rozproszonych źródeł energii – kolektory słoneczne	M - mieszkańcy	Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania , brak środków na realizację zadania, brak chętnych
							Rozwój rozproszonych źródeł energii – małe instalacje fotowoltaiczne	M - przedsiębiorcy	Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania , brak środków na realizację zadania, brak chętnych
							Rozwój rozproszonych źródeł energii – mikro instalacje fotowoltaiczne	M - mieszkańcy	Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania , brak środków na realizację zadania

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2016)	Wartość docelowa (2022)				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
2.	Ochrona przed hałasem	Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska							
			Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem Źródło: GUS	170		Kształtowanie postaw służących efektywnemu wykorzystywaniu energii (PA9)*	Kształtowanie postaw społecznych w kierunku wdrażania zasad efektywności energetycznej poprzez edukację ekologiczną	W- Gmina Kłobuck M – Starostwo powiatowe w Kłobucku, Urząd Marszałkowski	Brak zainteresowanych adresatów kampanii edukacyjnych. Ograniczone środki finansowe.
							Budowa obwodnic i dróg alternatywnych prowadzących ruch tranzytowy z centrów miast oraz przeprowadzenie remontu nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg (<1 km).	M – zarządcy dróg	Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania , brak środków na realizację zadania
							Modernizacja odcinka drogi gminnej Nr 470128 w Białej i Kopcu- I etap - Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich	W- Gmina Kłobuck	Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania , brak środków na realizację zadania
			Liczba przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu na terenie gminy Źródło: WIOŚ w Katowicach	Brak badań	0	Zmniejszenie liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywny hałas (H1,)*	Przebudowa ul. Prusa i ul. Witosa w Łobodnie Projekt budowy drogi wraz z mostem łączącej ul. Sienkiewicza z ul. Zakrzewska Projekt przebudowy ul. Zakrzewskiej po obu stronach przejazdu kolejowego oraz skrzyżowania ul. Zakrzewskiej z ul. Reja w Kłobucku Przebudowa ul. Jana Długosza w Kłobucku na odcinku od ul. Ogrójcovej do ul. Zamkowej Projekt budowy ul Młyńskiej w Libidzy Projekt budowy ul. Granicznej w Przybyłowie Projekt przebudowy dróg ul. Kasztanowej i Jesionowej , Niwa-	W- Gmina Kłobuck	Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania , brak środków na realizację zadania

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2016)	Wartość docelowa (2022)				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							Skreszów		
							Przebudowa ul. Cichej od ul. Orzeszkowej do ul. Równoległej w Kłobucku – etap II	W- Gmina Kłobuck	Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania, brak środków na realizację zadania
							Budowa ul. Konwaliowej, chodnika w ul. Różanej oraz oświetlenia ul. Konwaliowej, Różanej oraz HM Sobisia w Kłobucku (<1km)	W- Gmina Kłobuck	Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania, brak środków na realizację zadania
							Projekt przebudowy ul. Baczyńskiego w Kłobucku	W- Gmina Kłobuck	brak środków na realizację zadania
							Ograniczenie hałasu drogowego poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • rozwój transportu publicznego, • wdrażanie zasad organizacji ruchu sprzyjających obniżeniu emisji hałasu do środowiska, 	W- Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	brak środków na realizację zadania
							Realizacja działań wyznaczonych w programach ochrony środowiska przed hałasem	M – zarządcy dróg	brak środków na realizację zadania
							Stosowanie zabezpieczeń akustycznych na wymagających tego odcinkach dróg oraz linii kolejowych	M – zarządcy dróg	brak środków na realizację zadania
							Stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska	W- Gmina Kłobuck	brak środków na realizację zadania
						Rozwój sieci monitoringu poziomu emisji hałasu do środowiska oraz narażenia mieszkańców na ponadnormatywny hałas (H2.)*	Bieżący monitoring poziomów hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	M - WIOŚ	Przekroczenie wartości dopuszczalnych, brak pomiarów poziomu hałasu

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2016)	Wartość docelowa (2022)				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
3.	Ochrona przed elektromagnetycznym promieniowaniem	Utrzymanie wartości natężenia elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach	Liczba przekroczeń dopuszczalnych wartości PEM Źródło: WIOS w Katowicach	0	0	Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych (PEM1,)*	Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	M - WIOS W- Gmina Kłobuck	Brak realnego zagrożenia przekroczeniem dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego.
4.	Gospodarowanie wodami	System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód	Ilość JCWP o złym stanie ogólnym Źródło: WIOS w Katowicach	3	1	Osiągnięcie i utrzymanie co najmniej dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych, zgodnie z obowiązującymi Planami gospodarowania wodami dla dorzeczy Wisły i Odry (ZW1,)*	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży Działania związane z przywracaniem i poprawą ekologicznych funkcji wód i poprawą hydromorfologii koryt cieków, w tym: • działania renaturyzacyjne i rewitalizacyjne, • przywracanie drożności cieków, • zwiększenie retencyjności naturalnej ich zlewni.	M – WIOS, PIG W- Gmina Kłobuck M – PGWWP M – PGWWP	Brak badań wód na terenie gminy Brak zainteresowanych adresatów kampanii edukacyjnych. Ograniczone środki finansowe brak środków na realizację zadania
		Ograniczenie ryzyka wystąpienia strat wynikających ze zjawisk ekstremalnych związanych z wodą (ZW3,)*					Działania edukacyjne, upowszechniające wśród rolników wiedzę o dobrych praktykach w zakresie ochrony wód, poprawy retencyjności	W- Gmina Kłobuck M – PGWWP, Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w	Brak zainteresowanych adresatów kampanii edukacyjnych. Ograniczone środki finansowe

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2016)	Wartość docelowa (2022)				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
5.	Gospodarka wodno-ściekowa	System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokolenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód	Zbiorniki bezodpływowe [szt.] Źródło: GUS	1 454	1400	Osiągnięcie i utrzymanie co najmniej dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych, zgodnie z obowiązującymi Planami gospodarowania wodami dla dorzeczy Wisły i Odry (ZW1).*	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	W- Gmina Kłobuck	Brak współpracy ze strony mieszkańców
			Przydomowe oczyszczalnie ścieków [szt.] Źródło: GUS	48	50		Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	M – WIOŚ	brak środków na realizację zadania, brak wystarczających zasobów ludzkich do realizacji zadania
			Przyłącza sieci kanalizacyjnej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.] Źródło: PWiK Okręgu Częstochowskiego	2 864	2906	Rozwój i dostosowanie instalacji i urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce wodno-ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu (ZW2).*	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji, w tym deszczowej (<1 km) Budowa dróg gminnych na osiedlu Smugi II wraz z kanalizacją deszczową z włączeniem do zaprojektowanego kanalu w ul. Kochanowskiego (ul. Leśmiana, Poświatowskiej i chodniki ul. Tuwima i Rejmonta). (<1 km) Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami do budynków zlokalizowanych przy ul. Wspólnej i Przejazdowej w Kłobucku (<1 km).	W- Gmina Kłobuck M - PWiK Okręgu Częstochowskiego	Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania , brak środków na realizację zadania

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2016)	Wartość docelowa (2022)				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych	W- Gmina Kłobuck M - PWIK Okręgu Częstochowskiego	Brak otrzymania dofinansowania ze środków zewnętrznych, warunki atmosferyczne utrudniające terminowe wykonanie prac.
			Ludność korzystająca z oczyszczalni [os.]	14006	14500		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	W- Gmina Kłobuck M - PGWWP	Brak zainteresowanych adresatów kampanii edukacyjnych. Ograniczone środki finansowe
			Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	91	95		Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	W- Gmina Kłobuck M - PWIK Okręgu Częstochowskiego	Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania , brak środków na realizację zadania
			Źródło: PWIK Okręgu Częstochowskiego				Budowa, rozbudowa i modernizacji urządzeń służących do optymalizacji wykorzystania istniejącej infrastruktury wodnokanalizacyjnej(w tym systemy sterowania, monitoringu i przesyłania danych)	W- Gmina Kłobuck M - PWIK Okręgu Częstochowskiego	Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania , brak środków na realizację zadania
6.	Zasoby surowców naturalnych	Zrównoważona gospodarka a zasobami surowców naturalnych.	Miejsca niekoncesjonowanego wydobycia kopalin [ha] Źródło: PIG	0	0	Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów kopalin oraz ograniczanie presji na środowisko związanej z eksploatacją kopalin i prowadzeniem	Opracowanie materiałów informacyjnych o obszarach perspektywicznych dla poszukiwania, dokumentowania i eksploatacji złóż kopalin, ze szczególnym uwzględnieniem surowców strategicznych i służących rozwojowi	M - Marszałek Województwa Śląskie, Urząd Górnicy	brak środków na realizację zadania

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2016)	Wartość docelowa (2022)				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
7.	Gleby i tereny poprzemysłowe	Racjonalna gospodarka zasobami glebowymi.	Tereny poprzemysłowe i zdegradowane [ha] Źródło: ORSIP	22,97	20,00	prac poszukiwawczych (ZSN1.)*	regionu		
							Zachowanie funkcji środowiskowych, gospodarczych, społecznych i kulturowych gleb (GL1.)* Zapobieganie zanieczyszczeniu gleb, w szczególności substancjami powodującymi ryzyko zanieczyszczenia wtórnego (GL2.)*	Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli	M – Urząd Górnicy, organy administracji górnictwa powiatowego i wojewódzkiego
						Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac rozpoznawczych, eksploatacyjnych i magazynowania kopalin poprzez korzystanie z nowoczesnych technologii pozyskiwania surowców mineralnych	M – przedsiębiorcy, organy nadzoru górnictwa, organy nadzoru środowiska	brak środków na realizację zadania	
						Promocja rolnictwa ekologicznego oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju	M - Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie	brak środków na realizację zadania	
						Kontrola poziomu zanieczyszczeń gleb - rozwój sieci monitoringu gleb	M – WIOŚ, GIOŚ	Brak środków na realizację zadania.	
						Rekultywacja terenów zdegradowanych i zdeprawowanych	M – właściciele gruntów	Brak środków na realizację zadania.	
						Rewitalizacja zdegradowanego obszaru miasta Kłobucka: Zad.1. Przebudowa i rozbudowa budynku strażnicy w Kłobucku z przyległym otoczeniem na potrzeby	W- Gmina Kłobuck	Brak środków na realizację zadania.	

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2016)	Wartość docelowa (2022)				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Racjonalna gospodarka odpadami	Istniejące dzikie wysypiska [szt.] Źródło: GUS	0	0	Zachowanie możliwe dobrego stanu gleb rolniczych (GL4.)*	Kłobuckiego Centrum Usług Społecznych Zad 2. Przebudowa i rozbudowa budynku przy ul. Harcerskiej 4a w Kłobucku na Centrum Integracji i Aktywności Społecznej	M – administratorki przedsiębiorstw	Brak realizacji badań monitoringowych na terenie miasta.
		Gospodarowania odpadami innymi niż komunalne	Masa wyrobów zawierających azbest na terenie gminy [kg] Źródło: baza azbestowa	2 318 336	2 310 000	Gospodarowanie odpadami komunalnymi w oparciu o regionalne instalacje przetwarzania odpadów oraz zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu, w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury (GO1.)*	Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, unieszkodliwianych przez składowanie. Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z na poziomie minimum 50% do końca 2020 roku.	M - Firma, z którą zawarto umowę na odbiór i zagospodarowanie odpadów M - Firma, z którą zawarto umowę na odbiór i zagospodarowanie odpadów	Brak środków na realizację zadania. Brak zwiększenia stopnia selektywnego gromadzenia odpadów.
						Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych oraz wzrost efektywności systemu zbierania i zwiększanie udziału tych odpadów poddanych procesom odzysku i unieszkodliwiania (GO2.)*	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	W- Gmina Kłobuck M - mieszkańcy	Brak otrzymania dofinansowania ze środków zewnętrznych, brak chętnych

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2016)	Wartość docelowa (2022)				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
9.	Zasoby przyrodnicze	Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie krajobrazu oraz ochrona krajobrazu	<p>Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej [ha]</p> <p>Źródło: GUS</p>	24,90	30,00	<p>Wdrożenie narzędzi spójnego systemu zarządzania zasobami przyrody i krajobrazem zarówno na obszarach chronionych, jak i użytkowanych gospodarczo (OP2,)*</p>	<p>Zapewnienie właściwej ochrony bioróżnorodności, terenów zieleni i krajobrazu w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego lub/decyzjach o warunkach zabudowy</p> <p>Stworzenie systemu przepływu informacji o prowadzonych przez gminę województwa śląskiego działaniach z zakresu edukacji ekologicznej oraz czynnej ochrony przyrody na cele Ogólnodostępnej Bazy Danych, która zostanie zaimplementowana do modułu Przyroda w systemie ORSIP.</p> <p>Integracja działań w ramach wdrażania zapisów Strategii Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego</p> <p>Zapewnienie właściwej ochrony przyrody na terenach leśnych poprzez odpowiednie zapisy w planach urządzenia lasu (programy ochrony przyrody dla nadleśnictw)</p>	<p>W- Gmina Kłobuck M – Zarząd Województwa Śląskiego</p> <p>W- Gmina Kłobuck M – Zarząd Województwa Śląskiego, organizacje pozarządowe</p> <p>W- Gmina Kłobuck M – Zarząd Województwa Śląskiego, PGL LP, RDOŚ,</p> <p>M – Nadleśnictwo Kłobuck</p>	<p>Brak środków na realizację zadania</p> <p>Brak wystarczających zasobów ludzkich do realizacji zadania</p> <p>Brak wystarczających zasobów ludzkich do realizacji zadania</p> <p>Brak środków na realizację zadania.</p> <p>Brak środków na realizację zadania.</p>
			<p>Obszary chronione ogółem</p> <p>Źródło: GUS</p>	7,90	7,90	<p>Podjęcie działań z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych województwa, w tym prowadzenie badań naukowych, inwentaryzacji przyrodniczej i monitoringu</p>	<p>Rozwój bazy dydaktycznej edukacji przyrodniczej oraz realizacja działań z zakresu edukacji ekologicznej, w szczególności na temat przedmiotów ochrony na obszarach Natura 2000</p>	<p>W- Gmina Kłobuck M – RDOŚ, PGL LP</p>	<p>Brak środków na realizację zadania.</p>

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2016)	Wartość docelowa (2022)				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
						oraz działania z zakresu edukacji ekologicznej (OP1.)*			
						Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu ekosystemów i gatunków oraz przeciwdziałanie zagrożeniom dla bioróżnorodności i georóżnorodności (OP3.)*	Zachowanie lub odtwarzanie właściwego stanu siedlisk i gatunków poprzez realizację zadań ochronnych wyznaczonych dla obszarów Natura 2000 i rezerwatów przyrody	M – RDOŚ, wszystkie podmioty wyznaczone w planach ochrony i planach zadań ochronnych	Brak wystarczających środków na realizację zadania.
						Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków zgodności z siedliskiem oraz zalesienia	Przebudowa drzewostanów na terenach leśnych w kierunku zgodności z siedliskiem oraz zalesienia	M – Nadleśnictwo Kłobuck	Brak wystarczających środków na realizację zadania.
			Powierzchnia lasów [ha] Źródło: GUS	3 536,78	3 545,00		Zachowanie bioróżnorodności na terenach wiejskich z wykorzystaniem programów rolno-środowiskowych	M – Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie, rolnicy	Brak chętnych do skorzystania z programów
							Zachowanie i odtwarzanie właściwego stanu siedlisk, cennych gatunków, elementów przyrody nieożywionej oraz krajobrazu na terenie użytków ekologicznych, a także poza terenem obszarów chronionych	W- Gmina Kłobuck M – zarządzający obszarami	Brak środków na realizację zadania.
							Usuwanie roślinności inwazyjnej	W- Gmina Kłobuck M – zarządzający obszarami	Brak wystarczających środków na realizację zadania.

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2016)	Wartość docelowa (2022)				
10.	Zagrożenia poważnymi awariami	Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.	Ilość poważnych awarii na terenie gminy Źródło: WIOŚ w Katowicach	0	0	Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii (PPAP.1)*	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom Poprawa nadzoru nad logistyką transportową, w tym wyrowadzenie transportu substancji niebezpiecznych poza obszary zamieszkałe	W- Gmina Kłobuck M – KP PSP	Brak środków na realizację zadania
						Kreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu wystąpienia awarii przemysłowych (PPAP2.)*	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	W- Gmina Kłobuck M – Zarząd Województwa Śląskiego, Starostwo Powiatowe w Kłobucku, PSP, WIOŚ, ITD	brak środków na realizację zadania, brak wystarczających zasobów ludzkich do realizacji zadania Brak zainteresowanych adresatów kampanii edukacyjnych. Ograniczone środki finansowe

* - symbole oznaczają kierunki działań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024,

W – zadanie własne,

M – zadanie monitorowane.

źródło: Opracowanie własne, Urząd Gminy Kłobuck

Tabela 28. Harmonogram rzeczowo-finansowy zadań wyznaczonych w ramach POŚ.

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki wiążące)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)				Źródła finansowania	
			2018	2019	2020	2021		razem
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Wdrożenie obecnego programu ochrony powietrza wraz z weryfikacją zakładanych efektów.	W- Gmina Klobuck M – Starostwo powiatowe w Klobucku, Urząd Marszałkowski	Zadanie ciągłe				Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (RPO, POLiŚ)	
	Wdrażanie planu gospodarki niskoemisyjnej	W- Gmina Klobuck	W ramach kosztów oszacowanych w PGN				Środki własne, WFOŚiGW	
	Realizacja zadań monitoringowych jakości powietrza	M – WIOŚ	W ramach zadań własnych				Środki własne, WFOŚiGW	
	Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza, poprzez m.in. upłynnienie ruchu pojazdów oraz wprowadzanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich na drogach.	M – GDDKIA, ZDW, ZDP	Wg kosztów inwestycji				Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (RPO, POLiŚ)	
	Rozwój komunikacji publicznej w oparciu o nowoczesny niskoemisyjny tabor autobusowy	W- Gmina Klobuck M – Starostwo powiatowe w Klobucku, przedsiębiorstwa obsługujące komunikację publiczną	Wg kosztów inwestycji				Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (RPO, POLiŚ)	
	Wsparzenie rozwoju transportu rowerowego m.in. poprzez rozwój i modernizację infrastruktury oraz zmiany organizacji ruchu	W- Gmina Klobuck	Wg kosztów inwestycji				Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (RPO, POLiŚ)	
	Kampanie społeczne w ramach edukacji ekologicznej dla użytkowników pojazdów	W- Gmina Klobuck M – organizacje pozarządowe	10	10	10	10	40	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne
	Budowa ciągów pieszo-rowerowych na terenach zielonych w Klobucku wraz z budową oświetlenia i kładki nad rzeką Biała Oksza	W- Gmina Klobuck	600				600	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne
	Realizacja działań z zakresu ograniczania emisji ze źródeł spalania o małej mocy poprzez wymiany systemów grzewczych	M – Mieszkańcy, spółdzielnie mieszkaniowe	736	736	736	736	2944	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki wiązane)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)				Zróżdła finansowania
			2018	2019	2020	2021	
	Kontrola jakości paliw na rynku w oparciu o przepisy ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw.	M - Inspekcja Handlowa					środki własne
	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	W- Gmina Kłobuck M – jednostki sektora finansów publicznych	225	225	225	900	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne
	Rozbudowa i przebudowa wraz z termomodernizacją budynku świetlicy w miejscowości Gruszewnia	W- Gmina Kłobuck	482,207			482,207	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne
	Termomodernizacja budynków mieszkalnych	M - mieszkańcy	2500	2500	2500	10000	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne
	Instalacja pomp ciepła	M - mieszkańcy	400	400	400	1600	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne
	Budowa nowych przyłączy gazu dla domów jednorodzinnych na terenie gminy Kłobuck	M - Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	500	500	500	2000	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne
	Budowa nowych przyłączy ciepłowniczych oraz modernizacja istniejących sieci	M - Firma U&R Calor Sp. z o.o.	2000	2000	2000	8000	środki własne
	Opracowanie i wdrożenie systemu zbierania informacji o rodzaju użytkowanych paliw stałych w indywidualnych urządzeniach grzewczych	W- Gmina Kłobuck	20	20	20	80	Środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW
	Prowadzenie regularnych kontroli przestrzegania przepisów prawnych i zapisów pozwoleń w podmiotach gospodarczych	M – WIOŚ					Środki własne, WFOŚiGW
	Realizacja inwestycji mających na celu ograniczenie emisji substancji zanieczyszczających z instalacji energetycznych i przemysłowych, oraz ograniczających szczególnie „niską emisję” oraz emisję nieorganizowaną.	M - przedsiębiorstwa					Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (RPO, POLiŚ), WFOŚiGW

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki wiązane)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)				Źródła finansowania
			2018	2019	2020	2021	
	Kompleksowa termomodernizacja obiektu SCHULTZ SEATING POLAND Sp. z o.o. wraz z instalacją OZE	M - SCHULTZ SEATING POLAND Sp. z o.o.	500	500	500	2000	Środki własne
	Rozwój systemu informacyjnego dotyczącego monitoringu jakości powietrza i stanu jakości powietrza w skali lokalnej	M - WIOS w Katowicach, Zarząd Województwa Śląskiego, Wojewoda Śląski	W ramach zadań własnych oraz kosztorysów zadań				Środki własne, WFOŚiGW
	Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości powietrza	W- Gmina Kłobuck M – organizacje ekologiczne	W ramach zadań własnych oraz kosztorysów zadań				Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (POLiŚ), WFOŚiGW
	Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych	W- Gmina Kłobuck M – Policja,	W ramach zadań własnych				Środki własne, WFOŚiGW
	Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej, w tym poprzez ich termomodernizację	W- Gmina Kłobuck M – zarządcy budynków	Zgodnie z kosztorysami inwestycji				Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (RPO, POLiŚ), WFOŚiGW
	Poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację	M – zarządcy budynków, mieszkańcy	Zgodnie z kosztorysami inwestycji				Środki własne, WFOŚiGW
	Rozwój budownictwa pasywnego i energooszczędnego	M - mieszkańcy	505,12	505,12	505,12	2020,48	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne
	Kompleksowe zarządzanie energią w budynkach publicznych zarządzanych przez Urząd Miasta, w tym audyty energetyczne	W- Gmina Kłobuck	200	200	200	800	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne
	Wymiana energooszczędnych oświetlenia w obiektach użyteczności publicznej	W- Gmina Kłobuck	28,28	28,28	28,28	113,12	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)				Zródła finansowania	
			2018	2019	2020	2021		razem
	Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Kłobuck	W- Gmina Kłobuck	1619,586				1619,586	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne
	Stosowanie w ramach procedur zamówień publicznych kryteriów efektywności energetycznej i ograniczania emisji GHG „zielone zamówienia publiczne”	W- Gmina Kłobuck	W ramach zadań własnych					-
	Realizacja inwestycji w odnawialne źródła energii	W- Gmina Kłobuck M – zarządcy budynków, wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnie, mieszkańcy	Zgodnie z kosztorysami inwestycji					Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (RPO, POLIS), WFOŚiGW
	Utworzenie farmy fotowoltaicznej	W – Gmina Kłobuck M - przedsiębiorcy	1000	1000	1000	1000	4000	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne
	Montaż odnawialnych źródeł energii na/w budynkach użyteczności publicznej	W- Gmina Kłobuck	560	560	560	560	2240	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne
	Dostawa i montaż odnawialnych źródeł energii na potrzeby budynków mieszkalnych na terenie Gminy Kłobuck	W- Gmina Kłobuck M - mieszkańcy	Zgodnie z kosztorysami inwestycji					Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (RPO), WFOŚiGW
	Solar ładowarka zasilana instalacją fotowoltaiczną	W- Gmina Kłobuck	4	4	4	4	16	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne
	Małe przydomowe elektrownie wiatrowe	M - mieszkańcy	550	550	550	550	2200	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne
	Rozwój rozproszonych źródeł energii – kolektory słoneczne	M - mieszkańcy	560	560	560	560	2240	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne
	Rozwój rozproszonych źródeł energii – małe instalacje fotowoltaiczne	M - przedsiębiorcy	560	560	560	560	2240	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Klobuck na lata 2018-2021

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki wiążące)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)				Źródła finansowania		
			2018	2019	2020	2021		razem	
Ochrona przed hałasem	Rozwój rozproszonych źródeł energii – mikro instalacje fotowoltaiczne	M - mieszkańcy	640	640	640	640	2560		
	Kształtowanie postaw społecznych w kierunku wdrażania zasad efektywności energetycznej poprzez edukację ekologiczną	W- Gmina Klobuck M – Starostwo powiatowe w Klobucku, Urząd Marszałkowski	Wg kosztów indywidualnych						Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (RPO), WFOŚiGW
	Budowa obwodnic i dróg alternatywnych wyprowadzających ruch tranzytowy z centrów miast oraz przeprowadzenie remontu nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg.	M – zarządcy dróg	1000	1000			2000	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (RPO)	
	Modernizacja odcinka drogi gminnej Nr 470128 w Białej i Kopcu - I etap - Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich	W- Gmina Klobuck	4057,129				4057,129	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne	
	Przebudowa ul. Prusa i ul. Witosa w Łobodnie	W- Gmina Klobuck	1270,835				1270,835	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne	
	Projekt budowy drogi wraz z mostem łączącej ul. Sienkiewicza z ul. Zakrzewską	W- Gmina Klobuck	109,347				109,347	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne	
	Projekt przebudowy ul. Zakrzewskiej po obu stronach przejazdu kolejowego oraz skrzyżowania ul. Zakrzewskiej z ul. Reja w Klobucku	W- Gmina Klobuck	33,210				33,210	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne	
	Przebudowa ul. Jana Długosza w Klobucku na odcinku od ul. Ogrójcowej do ul. Zamkowej	W- Gmina Klobuck	2078,781				2078,781	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne	
	Projekt budowy ul. Młyńskiej w Libidzy	W- Gmina Klobuck	20				20	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne	
	Projekt budowy ul. Granicznej w Przybyłowie	W- Gmina Klobuck	13				13	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne	

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki wiążące)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)				Źródła finansowania	
			2018	2019	2020	2021		razem
	Projekt przebudowy dróg ul. Kasztanowej i Jesionowej, Niwa-Skrzeszów	W- Gmina Kłobuck	9				9	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne
	Przebudowa ul. Cichej od ul. Orzeszkowej do ul. Równoległej w Kłobucku – etap II	W- Gmina Kłobuck	441				441	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne
	Budowa ul. Konwaliowej, chodnika w ul. Różanej oraz oświetlenia ul. Konwaliowej, Różanej oraz HM Sobisia w Kłobucku	W- Gmina Kłobuck	480				480	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne
	Projekt przebudowy ul. Baczyńskiego w Kłobucku	W- Gmina Kłobuck	30				30	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne
	Ograniczenie hałasu drogowego poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • rozwój transportu publicznego, • wdrażanie zasad organizacji ruchu sprzyjających obniżeniu emisji hałasu do środowiska. 	W- Gmina Kłobuck M – zarządcy dróg	Zgodnie z kosztorysami inwestycji				Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (RPO, POLiS), WFOŚiGW	
	Realizacja działań wyznaczonych w programach ochrony środowiska przed hałasem	M – zarządcy dróg	Zgodnie z kosztami wyznaczonymi w POH				Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (RPO, POLiS), WFOŚiGW	
	Stosowanie zabezpieczeń akustycznych na wymagających tego odcinkach dróg oraz linii kolejowych	M – zarządcy dróg	600				1200	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (RPO, POLiS), WFOŚiGW
	Stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska	W- Gmina Kłobuck	Zadanie ciągłe				-	
	Bieżący monitoring poziomów hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	M - WIOŚ	W ramach zadań własnych				Środki własne, WFOŚiGW	

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki wiążące)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)				Źródła finansowania
			2018	2019	2020	2021	
Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznych	Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych	M - WIOŚ					Środki własne, WFOŚiGW
	Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko częstotliwościowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	W- Gmina Kłobuck			Zadanie ciągłe		-
	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu	M – WIOŚ, PiG				W ramach zadań własnych	Środki własne, WFOŚiGW
	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	W- Gmina Kłobuck M –PGWWP				W ramach potrzeb	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (RPO), WFOŚiGW
Gospodarowanie wodami	Działania związane z przywracaniem i poprawą ekologicznych funkcji wód i poprawą hydromorfologii koryt cieków, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • działania renaturyzacyjne i rewitalizacyjne, • przywracanie drożności cieków, • zwiększenie retencyjności naturalnej ich zlewni. 	M –PGWWP				Zgodnie z kosztorysami inwestycji	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (POLiS), WFOŚiGW
	Działania edukacyjne, upowszechniające wśród rolników wiedzę o dobrych praktykach w zakresie ochrony wód, poprawy retencyjności zlewni w szczególności dzięki zabiegom z zakresu fito- i agromelioracji oraz melioracji wodnych szczegółowych	W- Gmina Kłobuck M –PGWWP, Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie					W ramach zadań własnych

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)				Źródła finansowania
			2018	2019	2020	2021	
Gospodarka wodno-ściekowa	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony przed powodzią i suszą, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	W- Gmina Kłobuck M –PGWWP					Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (RPO), WFOŚiGW
	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	W- Gmina Kłobuck					Budżety gmin
	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	M – WIOŚ					Środki własne, WFOŚiGW
	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji, w tym deszczowej (<1 km)	W- Gmina Kłobuck M - PWiK Okręgu Częstochowskiego					Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (RPO), WFOŚiGW
	Budowa dróg gminnych na osiedlu Smugi II wraz z kanalizacją deszczową z włączeniem do zaprojektowanego kanału w ul. Kochanowskiego (ul. Leśmiana, Poświatowskiej i chodniki ul. Tuwima i Rejmonta). (< 1 km).	W- Gmina Kłobuck	1050				Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne
	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami do budynków zlokalizowanych przy ul. Wspólnej i Przejazdowej w Kłobucku. (< 1km)	W- Gmina Kłobuck	867,001				Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne
	Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych	W- Gmina Kłobuck M - PWiK Okręgu Częstochowskiego					Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (RPO), WFOŚiGW
	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i	W- Gmina Kłobuck M –PGWWP					Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (RPO), WFOŚiGW

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki wiążące)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)				Źródła finansowania
			2018	2019	2020	2021	
	oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży						
	Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	W- Gmina Kłobuck M - PWIK Okręgu Częstochowskiego	Zgodnie z kosztorysami inwestycji				Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (RPO), WFOŚiGW
	Budowa, rozbudowa i modernizacji urządzeń służących do optymalizacji wykorzystania istniejącej infrastruktury wodnokanalizacyjnej (w tym systemy sterowania, monitoringu i przesyłania danych)	W- Gmina Kłobuck M - PWIK Okręgu Częstochowskiego	Zgodnie z kosztorysami inwestycji				Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (RPO), WFOŚiGW
Zasoby surowców naturalnych	Opracowanie materiałów informacyjnych o obszarach perspektywicznych dla poszukiwania, dokumentowania i eksploatacji złóż kopalni, ze szczególnym uwzględnieniem surowców strategicznych i służących rozwojowi regionu	M – Marszałek Województwa Śląskie, Urząd Górniczy	W ramach zadań własnych				Budżet województwa
	Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli	M – Urząd Górnicy, organy administracji górniczej szczebla powiatowego i wojewódzkiego	W ramach zadań własnych				Środki własne jednostek
Gleby i tereny przemysłowe	Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac rozpoznawczych, eksploatacyjnych i magazynowania kopalni poprzez korzystanie z nowoczesnych technologii pozyskiwania surowców mineralnych	M – przedsiębiorcy, organy nadzoru górniczego, organy nadzoru środowiska	Koszty zależne od zastosowanych technik				Budżet państwa, budżet województwa, przedsiębiorcy, WFOŚiGW
	Promocja rolnictwa ekologicznego oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju	M - Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie	350	350	350	350	1400

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)				Źródła finansowania
			2018	2019	2020	2021	
	Kontrola poziomu zanieczyszczeń gleb - rozwój sieci monitoringu gleb	M – WIOŚ, GIOŚ					Środki własne, WFOŚiGW
	Rekultywacja terenów zdegradowanych i zdewastowanych	M – właściciele gruntów					Budżet państwa, budżet województwa, przedsiębiorcy, WFOŚiGW
	Rewitalizacja zdegradowanego obszaru miasta Kłobucka: Zad.1. Przebudowa i rozbudowa budynku strzelnicy w Kłobucku z przyległym otoczeniem na potrzeby Kłobuckiego Centrum Usług Społecznych Zad 2. Przebudowa i rozbudowa budynku przy ul. Harcerskiej 4a w Kłobucku na Centrum Integracji i Aktywności Społecznej	W- Gmina Kłobuck	4335,197				4335,197
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Wzrost ilości zadrzewień śródpolnych oraz zadrzewień wzdłuż cieków	M - Administratorzy cieków	50	50	50	200	Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (RPO)
	Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, unieszkodliwianych przez składowanie.	M - Firma, z którą zawarto umowę na odbiór i zagospodarowanie odpadów	Zadanie ciągłe				Opiata za gospodarowanie odpadami komunalnymi, fundusze krajowe i unijne (RPO), WFOŚiGW, NFOŚiGW
	Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z na poziomie minimum 50% do końca 2020 roku.	M - Firma, z którą zawarto umowę na odbiór i zagospodarowanie odpadów	Koszt selektywnego zbierania i przetwarzania tych odpadów				Opiata za gospodarowanie odpadami komunalnymi, fundusze krajowe i unijne (RPO), WFOŚiGW,

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Klobuck na lata 2018-2021

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki wiązane)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)				Źródła finansowania
			2018	2019	2020	2021	
Zasoby przyrodnicze							NFOŚiGW
	Realizacja pozostałych zadań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, zawartych w harmonogramie PGO	W- Gmina Klobuck M – podmioty odpowiedzialne za realizację zadań	Zgodnie z harmonogramem PGO WŚ				Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (RPO), WFOŚiGW
	Usunięcie wyrobów zawierających azbest	W- Gmina Klobuck M - mieszkańcy	Zależne od potrzeb				Środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW
	Zapewnienie właściwej ochrony bioróżnorodności, terenów zieleni i krajobrazu w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego lub/i decyzjach o warunkach zabudowy	W- Gmina Klobuck M – Zarząd Województwa Śląskiego	W ramach zadań własnych				Środki własne jednostek realizujących
	Stworzenie systemu przepływu informacji o prowadzonych przez gminę województwa śląskiego działaniach z zakresu edukacji ekologicznej oraz czynnej ochrony przyrody na cele Ogólnodostępnej Bazy Danych, która zostanie zaimplementowana do modułu Przyroda w systemie ORSIP.	W- Gmina Klobuck M – Zarząd Województwa Śląskiego, organizacje pozarządowe	W ramach zadań własnych				Środki własne jednostek realizujących
	Integracja działań w ramach wdrażania zapisów Strategii Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego	W- Gmina Klobuck M – Zarząd Województwa Śląskiego, PGL LP, RDOŚ,	W ramach zadań własnych				Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (RPO)
	Zapewnienie właściwej ochrony przyrody na terenach leśnych poprzez odpowiednie zapisy w planach urzędzenia lasu (programy ochrony przyrody dla nadleśnictw)	M – Nadleśnictwo Klobuck	W ramach zadań własnych				Środki własne

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018-2021

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)				Źródła finansowania	
			2018	2019	2020	2021		razem
Obszar interwencji	Rozwój bazy dydaktycznej edukacji przyrodniczej oraz realizacja działań z zakresu edukacji ekologicznej, w szczególności na temat przedmiotów ochrony na obszarach Natura 2000	W- Gmina Kłobuck M – RDOS, PGL LP	W ramach zadań własnych				Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (RPO)	
	Zachowanie lub odtwarzanie właściwego stanu siedlisk i gatunków poprzez realizację zadań ochronnych wyznaczonych dla obszarów Natura 2000 i rezerwatów przyrody	M – RDOŚ, wszystkie podmioty wyznaczone w planach ochrony i planach zadań ochronnych	W ramach zadań własnych				Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (RPO), WFOŚiGW	
	Przebudowa drzewostanów na terenach leśnych w kierunku zgodności z siedliskiem oraz zalesienia	M – Nadleśnictwo Kłobuck	430	430	430	430	1720	Środki własne
	Zachowanie bioróżnorodności na terenach wiejskich z wykorzystaniem programów rolno-środowiskowych	M - Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie, rolnicy	Zależne od zainteresowania				PROW	
	Zachowanie i odtwarzanie właściwego stanu siedlisk, cennych gatunków, elementów przyrody nieożywionej oraz krajobrazu na terenie użytków ekologicznych, a także poza terenem obszarów chronionych	W- Gmina Kłobuck M – zarządzający obszarami	W ramach zadań własnych				Środki własne jednostek, fundusze krajowe i unijne (RPO), WFOŚiGW	
Zagrożenia poważnymi awariami	Usuwanie roślinności inwazyjnej	W- Gmina Kłobuck M – zarządzający obszarami	W ramach zadań własnych				Środki własne	
	Wsparcie jednostek strazy pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	W- Gmina Kłobuck M – KP PSP	W ramach potrzeb				WFOŚiGW	
	Poprawa nadzoru nad logistyką transportową, w tym wprowadzenie transportu substancji niebezpiecznych poza obszary zamieszkałe	W- Gmina Kłobuck M – Zarządcy dróg	W ramach zadań własnych				-	

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Klobuck na lata 2018-2021

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki wiążące)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)				Źródła finansowania
			2018	2019	2020	2021	
	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	W- Gmina Klobuck M – Zarząd Województwa Śląskiego, Starostwo Powiatowe w Klobucku, PSP, WIOŚ, ITD					Środki własne

Źródło: opracowanie własne

W – zadanie własne,
M – zadanie monitorowane.

7. System realizacji programu ochrony środowiska

Właściwe wykorzystanie możliwych rozwiązań o charakterze organizacyjnym ma istotne znaczenie w procesie wdrażania programu i jego realizacji. Wprowadzenie zasad monitoringu umożliwi sprawną realizację działań, jak również pozwoli na bieżącą aktualizację celów programu. Sformułowanie zasad zarządzania środowiskiem stanowi więc podstawę sprawnej realizacji i kontroli działań programowych.

Zarządzanie programem to sukcesywna realizacja następujących zadań:

1) Wdrożenie programu i jego realizacja, a w szczególności:

- koordynacja przebiegu wdrażania i realizacji,
- bieżąca ocena realizacji i aktualizacja celów,
- raporty na temat wykonania programu.

2) Edukacja ekologiczna:

- utworzenie systemu edukacji ekologicznej,
- udostępnienie informacji o stanie środowiska,
- publikacja informacji o stanie środowiska.

7.1. Współpraca z interesariuszami

Podczas tworzenia niniejszego dokumentu pozyskano dane od:

- Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie;
- Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie;
- Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu;
- Głównej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie;
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach;
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach;
- Nadleśnictwa Kłobuck;
- Przedsiębiorstwami zajmującymi się odbiorem odpadów,
- Największych przedsiębiorców mających siedzibę i działających na terenie Gminy Kłobuck.

W ramach opracowanego dokumentu wyznaczono zadania własne oraz koordynowane, za których współrealizację odpowiedzialni będą:

- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska;
- Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa;
- Mieszkańcy;
- Przedsiębiorcy;
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie;
- Wojewoda Śląski;
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach;
- Zarządcy dróg (drogi wojewódzkie, drogi powiatowe, drogi gminne).

7.2. Sprawozdawczość

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. 2018 poz. 799 z późn. zm.) Burmistrz Miasta Kłobuck co 2 lata przedstawia Radzie Miejskiej Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska. Po przedstawieniu ww. raportu Radzie Gminy, należy przekazać go do wiadomości dla Starostwa Powiatowego w Kłobucku.

7.3. Monitoring realizacji programu

W celu przedstawienia stopnia realizacji Programu Ochrony Środowiska oraz zobrazowania zmian zachodzących w środowisku na terenie omawianej gminy, należy posługiwać się wyznaczonymi wskaźnikami monitoringu. Wskaźniki te determinują wyznaczone zadania, których realizacja przyczyni się do poprawy stanu środowiska na terenie Gminy Kłobuck.

Kontrola realizacji Programu Ochrony Środowiska wymaga oceny zarówno stopnia realizacji celów i zadań, jak i terminowości ich wykonania. Istotne znaczenie ma tu również analiza rozbieżności pomiędzy założeniami a realizacją.

Ocena realizacji programu polega na monitorowaniu zmian w wielu wzajemnie powiązanych strefach. System monitorowania w celu uzyskiwania kompatybilnych informacji w skali regionu powinien uwzględniać następujące działania:

- zebranie danych liczbowych,
- uporządkowanie, przetworzenie, analiza zebranych danych,
- przygotowanie raportu,
- analiza porównawcza,
- aktualizacja.

W celu kontroli nad terminową realizacją zadań określonych w niniejszym programie zaleca się dokonywanie analizy realizacji zadań Programu z uwzględnieniem mierników zestawionych w tabeli nr 26.

7.4. Źródła finansowania

Realizacja zadań inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska wymaga nakładów finansowych znacznie przewyższających możliwości budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. Istnieje zatem potrzeba pozyskania zewnętrznych źródeł finansowego wsparcia przedsięwzięć inwestycyjnych.

Dla jednostek samorządowych dostępnymi sposobami finansowania inwestycji są:

- środki własne,
- kredyty i pożyczki udzielane w bankach komercyjnych,
- kredyty i pożyczki preferencyjne udzielane przez instytucje wspierające rozwój gmin,
- dotacje państwowe z funduszy krajowych i zagranicznych,
- emisja obligacji.

7.4.1. Fundusze krajowe

Wszelkie działania związane z ochroną środowiska i ekologią są wspierane finansowo poprzez różne krajowe i zagraniczne fundusze ekologiczne oraz programy a także środki własne inwestorów.

Do publicznych funduszy ochrony środowiska w Polsce zalicza się:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW),
- Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest największą instytucją realizującą poprzez finansowanie inwestycji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w obszarach ważnych z punktu widzenia procesu dostosowawczego do standardów i norm Unii Europejskiej. Narodowy Fundusz działa od 1 lipca 1989 roku, a powstał na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1980 roku o ochronie i kształtowaniu środowiska. Celem działalności Narodowego Funduszu jest finansowe wspieranie inwestycji ekologicznych o znaczeniu i zasięgu ogólnopolskim i ponadregionalnym oraz zadań lokalnych, istotnych z punktu widzenia potrzeb środowiska.

Dystrybucja środków finansowych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej odbywa się w ramach następujących dziedzin:

- Ochrona powietrza,
- Ochrona wód i gospodarka wodna,
- Ochrona powierzchni ziemi,
- Ochrona przyrody i krajobrazu oraz leśnictwo,
- Geologia i górnictwo,
- Edukacja ekologiczna,
- Państwowy Monitoring Środowiska,
- Programy międzydziedzinowe,
- Nadzwyczajne zagrożenia środowiska,
- Ekspertyzy i prace badawcze.

W Narodowym Funduszu stosowane są trzy formy dofinansowywania:

- finansowanie pożyczkowe (pożyczki udzielane przez NF, kredyty udzielane przez banki ze środków NF, konsorcja czyli wspólne finansowanie NF z bankami, linie kredytowe ze środków NF obsługiwane przez banki).
- finansowanie dotacyjne (dotacje inwestycyjne, dotacje nieinwestycyjne, dopłaty do kredytów bankowych, umorzenia).
- finansowanie kapitałowe (obejmowanie akcji i udziałów w zakładanych bądź już istniejących spółkach w celu osiągnięcia efektu ekologicznego).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska ma bardzo istotne znaczenie dla ochrony środowiska i gospodarki kraju:

- finansuje ochronę środowiska,
- uruchamia środki innych inwestorów,
- stymuluje nowe inwestycje,
- wspomaga tworzenie nowych miejsc pracy,

- ważny dla zrównoważonego rozwoju.

Szczegółowy zakres działalności NFOŚiGW, lista programów i przedsięwzięć priorytetowych, kryteria i zasady udzielania wsparcia finansowego, a także wzory wniosków i procedury ich rozpatrywania dostępne są w oficjalnym serwisie internetowym: www.nfosigw.gov.pl oraz w siedzibie Funduszu w Warszawie przy ul. Konstruktorskiej 3a.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach¹³

Misją Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach jest finansowe wspieranie przedsięwzięć służących ochronie środowiska i poszanowaniu jego wartości, w oparciu o konstytucyjną zasadę zrównoważonego rozwoju przy zachowaniu bezpieczeństwa ekologicznego kraju i realizacji programów ekologicznych państwa i województwa w celu wypełnienia zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego.

W ramach funkcjonowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach dofinansowywane są zadania inwestycyjne z zakresu m.in.

- gospodarki wodno-ściekowej i ochrony wód,
- gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi,
- ochrony powietrza (w tym odnawialne źródła energii) i termomodernizacji,
- ochrony przed hałasem;

oraz zadania nieinwestycyjne takiej jak:

- edukacja ekologiczna,
- przedsięwzięcia z zakresu ochrony przyrody (np. ochrona gatunkowa roślin i zwierząt, sporządzenie planów ochrony dla obszarów objętych ochroną, nasadzenia drzew i krzewów, zabiegi pielęgnacyjne pomników przyrody),
- państwowy monitoring środowiska,
- wojewódzkie programy i plany związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną;

Szczegółowy zakres działalności WFOŚiGW, lista programów i przedsięwzięć priorytetowych, kryteria i zasady udzielania wsparcia finansowego, a także wzory wniosków i procedury ich rozpatrywania dostępne są w oficjalnym serwisie internetowym: www.wfosigw.katowice.pl oraz w siedzibie Funduszu w Katowicach.

7.4.2. Fundusze Unii Europejskiej

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ)¹⁴

Z Programu Infrastruktura i Środowisko finansowane są różnorodne projekty. W zależności od specyfiki danego rodzaju wsparcia, określany jest typ podmiotów, które mogą z niego korzystać. Możemy wyróżnić następujące grupy podmiotów uprawnionych do ubiegania się o wsparcie:

1. Jednostki samorządu terytorialnego,
2. Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne,
3. Administracja publiczna,
4. Służby publiczne inne niż administracja,

¹³ Źródło: <http://www.wfosigw.pl>

¹⁴ Źródło i na podstawie: www.pois.gov.pl

5. Instytucje ochrony zdrowia,
6. Instytucje kultury, nauki i edukacji,
7. Duże przedsiębiorstwa,
8. Małe i średnie przedsiębiorstwa,
9. Organizacje społeczne i związki wyznaniowe.

Szczegółowe informacje na ten temat znajdują się w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych i dokumentacji poszczególnych konkursów o dofinansowanie.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 to największy program finansowany z Funduszy Europejskich nie tylko w Polsce, ale i Unii Europejskiej. Główne obszary na które zostaną przekazane środki to: gospodarka niskoemisyjna, ochrona środowiska, przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatu, transport i bezpieczeństwo energetyczne oraz ochrona zdrowia i dziedzictwo kulturowe.

Dzięki równowadze pomiędzy działaniami inwestycyjnymi w infrastrukturę oraz wsparciu skierowanemu do wybranych obszarów gospodarki, program będzie skutecznie realizował założenia strategii Europa 2020, z którą powiązany jest jego cel główny - wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej.

Obszary wsparcia i rodzaje projektów możliwych do realizacji w ramach programu Infrastruktura i Środowisko 2014-2020:

1. Zmniejszenie emisyjności gospodarki:
 - wytwarzanie energii z odnawialnych źródeł energii (OZE);
 - poprawa efektywności energetycznej i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach, sektorze publicznym i mieszkaniowym;
 - promowanie strategii niskoemisyjnych;
 - rozwój i wdrażanie inteligentnych systemów dystrybucji.
2. Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu:
 - rozwój infrastruktury środowiskowej;
 - dostosowanie do zmian klimatu;
 - ochrona i zahamowywanie spadku różnorodności biologicznej;
 - poprawa jakości środowiska miejskiego.
3. Rozwój sieci drogowej TEN-T i transportu multimodalnego
 - rozwój drogowej infrastruktury w sieci TEN-T;
 - poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego;
 - poprawa bezpieczeństwa w ruchu lotniczym;
 - transport intermodalny, morski i śródlądowy.
4. Infrastruktura drogowa dla miast
 - poprawa dostępności miast i przepustowości infrastruktury drogowej (rozwój infrastruktury drogowej w miastach i tras wylotowych z miast, budowa obwodnic).
5. Rozwój transportu kolejowego w Polsce
 - rozwój kolei w TEN-T, poza siecią i kolei miejskich.
6. Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach

- infrastruktura i tabor dla publicznego transportu zbiorowego w miastach i na ich obszarach funkcjonalnych.
7. Poprawa bezpieczeństwa energetycznego
- rozwój inteligentnych systemów dystrybucji, magazynowania i przesyłu gazu ziemnego i energii elektrycznej;
 - budowa i rozbudowa magazynów gazu ziemnego;
 - rozbudowa terminala LNG.
8. Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury
- inwestycje w ochronę i rozwój dziedzictwa kulturowego oraz zasobów kultury, np. instytucji kultury, szkół artystycznych.
9. Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia
- wsparcie infrastruktury systemu państwowego ratownictwa medycznego;
 - wsparcie infrastruktury szpitali ponadregionalnych i współpracujących z nimi jednostek diagnostycznych w zakresie chorób „aktywności zawodowej” i opieki nad matką i dzieckiem.

Regionalny Program Operacyjny¹⁵

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014-2020 (RPO WSL 2014-2020) jest instrumentem realizacji Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego do roku 2025. Celem głównym RPO WSL jest inteligentny, zrównoważony rozwój zwiększający spójność społeczną i terytorialną przy wykorzystaniu potencjału śląskiego rynku pracy.

Możliwość uzyskania wsparcia finansowego w ramach RPO WM 2014-2022 mają następujące podmioty:

- Jednostki samorządu terytorialnego;
- Przedsiębiorstwa, w szczególności mikro, małe i średnie (MŚP);
- Powiązania kooperacyjne;
- Ośrodki innowacyjności;
- Instytucje otoczenia biznesu (IOB);
- Instytucje ochrony zdrowia;
- Instytucje kultury, nauki i edukacji;
- Organizacje pozarządowe i społeczne oraz związki wyznaniowe;
- Podmioty wdrażające instrumenty finansowe;
- Podmioty świadczące usługi publiczne na rzecz samorządu;

RPO WSL 2014-2020 realizowany będzie w trzynastu Osiach Priorytetowych (OP), w tym dwunastu osiach tematycznych i jednej osi dedykowanej pomocy technicznej:

1 Oś Priorytetowa I Nowoczesna gospodarka

1.1 Kluczowa dla regionu infrastruktura badawcza

1.2 Badania, rozwój i innowacje w przedsiębiorstwach

1.3 Profesjonalizacja IOB

2 Oś Priorytetowa II Cyfrowe śląskie

2.1 Wsparcie rozwoju cyfrowych usług publicznych

¹⁵ <https://rpo.slaskie.pl/>

3 Oś Priorytetowa III Konkurencyjność MŚP

3.1 Poprawa warunków do rozwoju MŚP

3.2 Innowacje w MŚP

3.3 Technologie informacyjno-komunikacyjne w działalności gospodarczej

3.4 Dokapitalizowanie zewnętrznych źródeł dofinansowania przedsiębiorczości

4 Oś Priorytetowa IV Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna

4.1 Odnawialne źródła energii

4.2 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w mikro, małych i średnich przedsiębiorstwach

4.3 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej

4.4 Wysokosprawna kogeneracja

4.5 Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie

5 Oś Priorytetowa V Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów

5.1 Gospodarka wodno-ściekowa

5.2 Gospodarka odpadami

5.3 Dziedzictwo kulturowe

5.4 Ochrona różnorodności biologicznej

5.5 Wzmocnienie potencjału służb ratowniczych

6 Oś Priorytetowa VI Transport

6.1 Drogi wojewódzkie

6.2 Transport kolejowy

7 Oś Priorytetowa VII Regionalny rynek pracy

7.1 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu

7.2 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia

7.3 Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej

7.4 Wspomaganie procesów adaptacji do zmian na regionalnym rynku pracy (działania z zakresu outplacementu)

7.5 Wsparcie osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej poprzez instrumenty finansowe

8 Oś Priorytetowa VIII Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy

8.1 Wspieranie rozwoju warunków do godzenia życia zawodowego i prywatnego

8.2 Wzmacnianie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw, przedsiębiorców i ich pracowników

8.3 Poprawa dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej ułatwiającej pozostanie w zatrudnieniu i powrót do pracy

9 Oś Priorytetowa IX Włączenie społeczne

9.1 Aktywna integracja

9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne

9.3 Rozwój ekonomii społecznej w regionie

10 Oś Priorytetowa X Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna

10.1 Infrastruktura ochrony zdrowia

10.2 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych

10.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych

10.4 Poprawa stanu środowiska miejskiego

11 Oś Priorytetowa XI Wzmocnienie potencjału edukacyjnego

11.1 Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i średniego

11.2 Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe uczniów

11.3 Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe osób dorosłych

11.4 Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych

12 Oś Priorytetowa XII Infrastruktura edukacyjna

12.1 Infrastruktura wychowania przedszkolnego

12.2 Infrastruktura kształcenia zawodowego

12.3 Instytucje popularyzujące naukę

13 Oś Priorytetowa XIII Pomoc Techniczna

13.1 Pomoc Techniczna

W perspektywie 2014-2020 największe środki przeznaczone zostaną na działalność z obszaru badań i rozwoju, innowacyjności i przedsiębiorczości, przejścia na gospodarkę niskoemisyjną oraz integracji społecznej. Znaczna część środków zostanie także przekazana na rozwój transportu na terenie województwa śląskiego.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020¹⁶

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 (PROW 2014-2020) został opracowany na podstawie przepisów Unii Europejskiej, w szczególności *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005* oraz aktów delegowanych i wykonawczych Komisji Europejskiej. Zgodnie z przepisami Unii Europejskiej, Program jest wkomponowany w całościowy system polityki rozwoju kraju, w szczególności poprzez mechanizm Umowy Partnerstwa. Umowa ta określa strategię wykorzystania środków unijnych na rzecz realizacji wspólnych dla UE celów określonych w unijnej strategii wzrostu „*Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu*” z uwzględnieniem potrzeb rozwojowych danego państwa członkowskiego.

¹⁶ Źródło: www.minrol.gov.pl

Celem głównym PROW 2014 – 2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich.

Program będzie realizował wszystkie sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014 – 2020, a mianowicie:

- Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich.
- Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.
- Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
- Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa.
- Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.
- Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Spis tabel:

Tabela 1. Słownik skrótów.....	5
Tabela 2. Dane demograficzne (stan na 31.XII.2017 r.).....	9
Tabela 3. Bezrobocie (stan na 31.XII.2017 r.).....	10
Tabela 4. Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza.....	29
Tabela 5. Przeciętny skład spalin silnikowych (w % objętościowo).....	32
Tabela 6. Aktualny stan jakości powietrza (tło) dla Gminy Kłobuck (powiat kłobucki), w strefie śląskiej.	35
Tabela 7. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza.....	36
Tabela 8. Wynikowe klasy strefy śląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2017 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia. ...	37
Tabela 9. Wynikowe klasy strefy śląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2017 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.	38
Tabela 10. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.....	51
Tabela 11. Przekroczenia wartości L_{DWN} [dB] dla drogi krajowej nr 43.....	52
Tabela 12. Przekroczenia wartości L_N [dB] dla drogi krajowej nr 43.....	53
Tabela 13. Wyniki pomiarów monitoringu pól elektromagnetycznych na terenie Kłobucka w roku 2017.	57
Tabela 14. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze Gminy Kłobuck.	59
Tabela 15. Charakterystyka JCWPd nr 98.....	60
Tabela 16. Charakterystyka JCWPd nr 99.....	61
Tabela 17. Stan JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Kłobuck.....	62
Tabela 18. Wyniki oceny stanu wód podziemnych dla JCWPd nr 98 i JCWPd nr 99.....	62
Tabela 19. Klasy jakości wód podziemnych w punktach poboru, zlokalizowanych na terenie Gminy Kłobuck, w latach 2014 – 2017.....	63
Tabela 20. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Gminy Kłobuck (stan na 31.12.2017 r.)..	68
Tabela 21. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Kłobuck (stan na 31.12.2017 r.)..	68
Tabela 22. Surowce naturalne występujące na terenie Gminy Kłobuck.....	70
Tabela 23. Charakterystyka Regionu I województwa śląskiego (wg stanu z 2014 r.).....	79
Tabela 24. Pomniki przyrody na terenie Gminy Kłobuck.....	88
Tabela 25. Struktura lasów Gminy Kłobuck w roku 2016.....	89
Tabela 26. Wykaz kierunków interwencji, celów oraz zadań wyznaczonych w ramach POŚ.....	96
Tabela 27. Harmonogram rzeczowo-finansowy zadań wyznaczonych w ramach POŚ.....	111

Spis rysunków:

Rysunek 1. Położenie Gminy Kłobuck na tle powiatu kłobuckiego.	8
Rysunek 2. Położenie Gminy Kłobuck na tle podziału fizyko-geograficznego Polski wg Kondrackiego.	9
Rysunek 3. Struktura paliw wykorzystywanych na potrzeby ciepłe na terenie gminy.	31
Rysunek 4. Podział województwa śląskiego na strefy ochrony powietrza.	35
Rysunek 5. Obszary przekroczeń dopuszczalnych stężeń dobowych pyłu PM10 ze względu na ochronę zdrowia w województwie śląskim w roku 2017.	39
Rysunek 6. Obszary przekroczeń dopuszczalnych stężeń rocznych pyłu PM10 ze względu na ochronę zdrowia w województwie śląskim w roku 2017.	40
Rysunek 7. Obszary przekroczeń dopuszczalnych stężeń średniorocznych dla pyłu PM2,5 ze względu na ochronę zdrowia w województwie śląskim w roku 2017.	41
Rysunek 8. Obszary przekroczeń dopuszczalnych stężeń średniorocznych dla benzo(a)pirenu ze względu na ochronę zdrowia w województwie śląskim w roku 2017.	42
Rysunek 9. Obszary przekroczeń dopuszczalnych stężeń średniorocznych dwutlenku siarki ze względu na ochronę zdrowia w województwie śląskim w roku 2017.	43
Rysunek 10. Obszary przekroczeń poziomu docelowego ozonu (kolor czerwony) dla ochrony zdrowia ludzi z liczbą dni większą niż 25, w roku 2017.	44
Rysunek 11. Obszary przekroczeń poziomu celu długoterminowego dla ochrony zdrowia ludzi z liczbą dni większą lub równą 1 dzień, w roku 2017.	45
Rysunek 12. Największe ciekł wodne Gminy Kłobuck.	59
Rysunek 13. Gmina Kłobuck na tle JCWPd.	60
Rysunek 14. GZWP na tle Gminy Kłobuck.	61
Rysunek 15. Hierarchizacja gmin ze względu na narażenie na skutki suszy w regionie wodnym Warty.	66
Rysunek 16. Struktura powierzchni gleb ornych oraz użytków zielonych pod względem klas bonitacyjnych.	73
Rysunek 17. Podział województwa śląskiego na regiony gospodarki odpadami komunalnymi wg WPGO 2016-2022.	80
Rysunek 18. Lokalizacja instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych funkcjonujących w ramach Regionu I.	81
Rysunek 19. Obszar „Torfowisko przy Dolinie Kocinki” na tle Gminy Kłobuck.	85
Rysunek 20. Rezerwat przyrody „Dębowa Góra” na tle Gminy Kłobuck.	86
Rysunek 21. Użytek ekologiczny "Czarne bagno" na tle Gminy Kłobuck.	87
Rysunek 22. Gmina Kłobuck na tle Nadleśnictwa Kłobuck.	91

Uzasadnienie

do uchwały w sprawie przyjęcia „Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018 – 2021 z perspektywą do 2024 r.”

Obowiązek wykonania Programu Ochrony Środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. 2018 r. poz. 799 t.j.), a w szczególności:

„Art. 17. 1. Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1.

Art. 18. 1. Programy, o których mowa w art. 17 ust. 1, uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy.

Art. 18. 2. Z wykonania programów organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.”

Gminne Programy ochrony środowiska tworzone są w celu realizacji polityki ochrony środowiska na szczeblu gminnym.

„Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018–2021” jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ochrony środowiska na terenie gminy. Według założeń, przedstawionych w niniejszym opracowaniu, sporządzenie programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Opracowanie jakim jest *Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska* określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania środowiskowe, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów. Podczas tworzenia dokumentu, przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie poszczególnych zagadnień.

Niniejsze opracowanie zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska w gminie, przedstawia propozycje oraz opis zadań, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska.

Przedmiotowy dokument wspomaga dążenie do uzyskania w gminie sukcesywnego ograniczenia degradacji środowiska, ochronę i rozwój jego walorów oraz racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska z uwzględnieniem konieczności jego ochrony. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla *Program Ochrony Środowiska*, a ocenę efektów jego realizacji, zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska, dokonuje się okresowo, co 2 lata.

Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w gminie w odniesieniu m.in. do gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony powierzchni ziemi i gleb, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, ochrony przyrody, edukacji ekologicznej.

W opracowaniu znajduje się ich charakterystyka, ocena stanu aktualnego oraz określenie stanu docelowego. Identyfikacja potrzeb gminy w zakresie ochrony środowiska, w odniesieniu do obowiązujących przepisów prawnych, polega na sformułowaniu celów nadrzędnych oraz strategii ich realizacji. Na tej podstawie opracowywany jest plan operacyjny, przedstawiający listę przedsięwzięć jakie zostaną zrealizowane na terenie gminy do 2021 roku.

Dla dokumentu uzyskano odstępienie od konieczności przeprowadzenia Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem NS-NZ.042.98.2018 z dnia 02.08.2018 r. przekazał sprawę do rozpatrzenia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach opinią nr WOOŚ.410.363.2018.AOK z dnia 20.08.2018 r. odstąpił od konieczności przeprowadzenia Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Przedmiotowy dokument na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2018 r. poz. 799 t.j.) został skierowany do zaopiniowania przez Zarząd Powiatu Kłobuckiego. Pismem z dnia 26.07.2018 r. wystąpiono do Zarządu Powiatu w Kłobucku o zaopiniowanie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck. Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 3 Prawa ochrony środowiska organy wykonawcze powiatu w przypadku projektów gminnych programów ochrony środowiska mają zaopiniować te programy. Zarząd Powiatu Kłobuckiego Uchwałą nr 975/2018 z dnia 8 sierpnia 2018r. pozytywnie zaopiniował Aktualizację Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłobuck na lata 2018 – 2021.